

Ι Π Π Ο Κ Ρ Α Τ Η Σ,

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ

ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ,

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

σ δεκετ δε μοι δετα γραφης ειναι ταδετα μάλιστα, ομοσα
» ακαταμαθτα ισσι τοισινητροισιν, επιλαρα ιοντα ειναι
» ειναι. ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, Περὶ διαίτης βιβλιον.

ΤΟΜΟΣ Β΄.

1864.

ΤΕΥΧΟΣ ΣΤ΄.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩΙ ΤΕΥΧΕΙ ΤΟΥΤΩΙ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Α΄. ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ. 34. Περὶ τῆς ὀλοφυκτιδώσεως ἢ τοῦ ὀλοφυκτιδώδους πυρετοῦ (Variolae, Febri variolosae) [“E. ἢ σ.]. — [2]. Περὶ τῶν ἀροδοσιῶν ἢ σφιλιδικῶν παθήσεων καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν [“E. ἢ σ.]. — [28]. Περὶ νέας τινὸς θεραπευτικῆς μεθόδου, διὰ τοῦ συμπεπικνωμένου ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος [“E. ἢ σ.]. — 35. Περὶ τῆς κυρίως ναυτίας ὑπὸ Ἰωσήφ Δε Κιγάλλα, ἱατροῦ.

Β΄. ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ. [29.] Περὶ τῆς ἐσώθεν καὶ τῆς ἐξώθεν θεραπευτικῆς χρήσεως τῶν σκευασμῶν τοῦ ἰωδίου πρὸς τὰς παθήσεις τοῦ δέρματος [Σ. καὶ τ.]. — 36. Περὶ τοῦ ὡς εἰδικοῦ θεραπευτικοῦ βοηθήματος πρὸς τὴν ὀλοφυκτιδώσιν συνιστωμένου νέου φαρμάκου, τῆς ἐρουορᾶς σαβρόακηνελας. — 37. Περὶ νέου τινὸς φαρμάκου, τῆς προποσίμου παυριλάας (Pauullinae sorbilis), ἕως

τῆς θεραπευτικῆς αὐτοῦ χρήσεως. — 38. Περὶ τῆς θεραπευτικῆς χρήσεως τοῦ λιθανωτοῦ. — 39. Περὶ νέου μύγματος (διὰ κρεωσόδου καὶ κολλωδίου) πρὸς διαπλήρωσιν τῶν ἐκ τερηδόνας καλοτήτων τῶν ὀδόντων. Γ΄. ΠΟΙΚΙΛΑ. [9]. Περὶ τῶν ἐξ ἐπιτεχνήσεως γυλίων [Σ. καὶ τ.]. — 40. Περὶ δηλητηριωδῶν παγωτῶν. — 41. Περὶ δηλητηριωδῶν τυροῦ. — 42. Περὶ λίαν προῶρων κυήσεων.

ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ.

34. Περὶ τῆς ὀλοφυκτιδώσεως ἢ τοῦ ὀλοφυκτιδώδους πυρετοῦ (*) (Variolae, Febri variolosae).

Ἐάν ὁ βαθμὸς τῆς ἀναιρετικότητος ἐκάστου τῶν νοσημάτων, καὶ ὁ τοῦ ὀλέθρου, ὃν ἐργάζεται ἐν τῇ ἀνθρωπότητι, πρέπη νὰ θεωρηθῇ ὡς προσδιορίζων τὸν βαθμὸν τῆς χρησιμότητος τοῦ περὶ ἐκάστου νοσήματος λόγου, ὁ ὀλοφυκτιδώδης πυρετὸς εἶναι, ἀναντιρρήτως, ἐκ τῶν νοσημάτων ἐκείνων, περὶ ἃ

ἐξαιρέτως ὀφείλει νὰ ἀπασχολήσῃ τὸν κάλαμον αὐτοῦ ὁ ἱατρικὸς συγγραφεύς. Διὸ καὶ ἡμεῖς ἐθεωρήσαμεν ταμάλιστα λυσιτελεῖς νὰ πραγματευθῶμεν ἐν τῷ « Ἰπποκράτει » (συμβουλευόμενοι τοὺς δοκιμωτέρους τῶν συγγραφέων καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ νεώτατα δημοσιεύματα) περὶ τοῦ εἰρημένου νοσήματος, ὅπερ, ἐνακτῆσαν ἐσχάτως ἐπιδημικῶς καὶ παρ' ἡμῖν, ἐπίνεγκεν αὐ σμικρὰν θραῦσιν καὶ ἐξακολουθεῖ ἐτι ἐναχοῦ τοῦ κράτους ἀποδεκατίζον τοὺς κατοίκους.

Περὶ τοῦ ζητήματος ἂν ἡ ὀλοφυκτιδώσις εἶναι

(*) Ὅντες ἠναγκασμένοι νὰ δημιουργήσωμεν ἑλληνοικὸν ὄρον σημαντικὸν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐξανθηματικοῦ πυρετοῦ, προήχθημεν εἰς τὴν προτίμησιν τῶν ἀνωτέρω διὰ τὸν εὐσιώδη λόγον, ὅτι ἡ καθ' ὄλον τὸ δέρμα διάφλυσις ὀλοφυκτιδῶν (Pustularum) εἶναι ὁ παθογνωμονικὸς χαρακτήρ μόνου τοῦ πυρετικοῦ τούτου νοσήματος, οὗ τὴν ἥττον σφοδρῶς ἀποτρέχουσιν μορφῆν (τὴν Variolam mitigatam s. vaccinatogram, Varioloideam) θέλομεν διομᾶζει ἀβλή-

χρᾶν ὀλοφυκτιδώσιν, ἢ ἀβλήχρον ὀλοφυκτιδώδη πυρετὸν, τὴν δ' ἐτι ἠπιωτέραν (τὴν Variellam, τὴν κοινῶς, ἀπὸ τοῦ ἰταλικοῦ, ἀν ε-μαναjolo-ide) ὀπηνέμιον ὀλοφυκτιδώσιν, ἢ ὀ. ὀ. π. Ἐδ παρὰ τῷ λαῷ ἐν χρήσει ὄνομα τῆς νόσου ταύτης, βλοϊαίς, εἶναι, καθ' ἡμᾶς, ἰταλοδάρβαρον (Vajolo-ιαίς), δηλονότι ἐσχηματισμένον κατὰ παραφορὰν ἀπὸ

νόσημα ανέκαθεν ύπερστώς, ή ενέστη κατά με-
ταγενή τινά εποχήν, επικρατεί μεγίστη παρά-
τοις Ιατρικαίς συγγραφεύσι διαφωνία. Καί ο μὲν
Μουσε προσεπάθησε ν' αποδείξη, ότι ο όλοφυκτι-
δώδης πυρετός ύφίστατο έν τε τῇ Σινική καί ταίς
Ανατολικαίς Ινδίαις ήδη πρό τῆς εποχῆς, καθ' ήν
έζη ο Ίπποκράτης, ο δὲ Freind, Mead, Gueso-
ry κ. ά. δοξάζουσιν, ότι τήν πρώτην ιστορικῆν
εἰδήσιν περί τῆς εμφανίσεως τῆς νόσου ταύτης δι-
δει ο Έλλην ιστοριογράφος Πρακίλιος ο Καισα-
ρεύς (*). Αλλ' οι πάντες θεωροῦσι Κωνσταντι-
νοι τὸν Αφρικανὸν ὡς τὸν πρῶτον Ιατρικὸν συγ-
γραφέα, ὅστις ποιεῖται μνείαν τοῦ ἐξανθηματικοῦ
ταύτου πυρετοῦ, δίδων εἰς αὐτὸν πρῶτος καί τὸ
ὄνομα Variola. Κατὰ τὸν Bryon ή περί ἧς ο λό-
γος νόσος ἐνέσκηψε τὸ πρῶτον τῷ 522 εἰς τὰς πε-
ρὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν χώρας. Αἱ πρῶται ὁμοίως
Ιατρικαὶ περιγραφαί, ἃς μετὰ βεβαιότητος δυ-
νάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἀναφοραμένας εἰς τὸν
όλοφυκτιδώδη πυρετὸν, ἀπαντῶνται έν τοῖς συγ-
γράμμασι τῶν ἀπὸ τῆς ἀραβικῆς Σχολῆς Ιατρῶν.

Τὸ περί οὗ ο λόγος νόσημα, καί τοι δι' ἀνα-
χρωτισμοῦ μεταδόσασιν, δὲν εἶχε λάβει μεγάλην
διάδοσιν πρό τῆς ἐνδεκάτης ἐκατόνταετηρίδος ὡς
εἰς τῆς πρός ἀλλήλους ἐλαχίστης τῶν λαῶν ἐπι-
μιξίας. Αλλὰ κατὰ τὴν εποχὴν ταύτην καί τὴν
δωδεκάτην καί δεκάτην τρίτην ἐκατόνταετηρίδα,
ἐπιμιγέντων διὰ τῶν σταυροφοριῶν τῶν λαῶν τῆς
Ανατολῆς μετὰ τῶν τῆς Δύσεως, μετεδόθη ή νόσος
ἀπὸ ἐκεῖνων εἰς τούτους. Ἰσχυρὸν δὲ ἐφεξῆς τοιαύτην
διάδοσιν ἀνά πασαν τὴν Εὐρώπην καί τὴν Αμερικὴν,
ὥστε έν ταῖς δυαὶ ταύταις χώραις ήριθμοῦντο τὰ

τοῦ Ιταλικῆς ὀνόματός τῆς νόσου (Variole, τοῦ ἀπὸ
τοῦ Variola), δὲν ἐδόθη δὲ εἰς τὴν ἀνααιρετικὴν νό-
σον κατ' εὐφημισμὸν ἐλήθεν (ὅπως, δηλονότι, εἰς τὴν
ἐπιληψίαν α τὸ γλυκὺ, καί α ή καλή μέ-
ρά, εἰς τὴν πᾶν ὄλη α ή μέλι καὶ γάλα α ή
καλότυχη, εἰς τὸν κακὸ σίτον ἄνθρακ α τὸ
κεύλο φημένο α τὸ καλό σπυρο), ἃς τι-
νες ὕπελαβον, παραφθιράντες αὐτὸ ἐτι μᾶλλον εἰς τὸ εὐ-
λογία. Τὰ δὲ ὑπὸ τινων, ἐπινοητικωτέρων, ὡς ἐκ
τῆς συνηχίσεως καί μόνης, ἀνευ οὐδενὸς ἰατρικοῦ
καί οσισώδους λόγου, δημιουργηθέντα ὀνόματα εὐφλο-
γία καί φλογιά ἐρήνησαν ἡμῖν ἡκίστα πρόσφυη.

Ἡ δὲ ὑπὸ τινων Εὐρωπαϊῶν Ιατρικῶν συγγραφέων
πρῶτευομένη ἰδέα, ότι τὸ έν χρήσει λατινικὸν ὄνομα
τῆς νόσου ταύτης, Variola, ἐσχηματίσθη, ὄθθεν; κα-
τὰ παραφθορὰν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς λέξεως αἰόλος, ἵναί
ἔξ ἀπλῆς εἰκασίας, μὴ στήριζομένη ἐπ' οὐδενὸς πραγ-
ματικοῦ δεδομένου.

(*). Πρὸ κ' ο' π' Ιε Κ α ι σ α ρ έ ω ς τῆς πρώτης τε-
τραδός τῶν κατ' αὐτὸν Ιστοριῶν (περὶ τοῦ Περσικοῦ πο-
λέμου) Βιβλ. Β'. Κεφ. ΚΒ'. ε... Τισὶ φλυκταίναις με-
σ' αλάναις, ὅσον φακοῦ μέγεθος, ἐξήνθει τὸ σῶμα.

ὀνόματα ἐκάστης αὐτοῦ ἐπιδημίας καθ' ἑκατοστίας
μυριάδων.

Τοσοῦτον φοβερῶς οὖσης τῆς ἀνααιρετικῆς τῆς
νόσου, εἶπετο νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν ἀνθρωπίνην δια-
νοίαν ή ἰδέα τῆς εὐρέσεως μέσου τινὸς πρός ἀπα-
λέξῃσιν τοῦ κακοῦ. Ἰσπεῖδή δὲ εἶχε παρατηρηθῆ,
ὅτι, οὐ μόνον τινὲς ἐπὶ μέρους νοσήσεις, ἀλλὰ καί
ὄλοκληροὶ ἐπιδημιαὶ τοῦ ὄλοφυκτιδώδους πυρε-
τοῦ, εἶχον ἥπιον χαρακτῆρα, καί ὅτι ο ἀπαξ ὑπὸ
ταῦ νοσήματος τούτου ἀλοὺς ἀπέβαλλε τὴν πρός
νέαν νόσῃσιν δεκτικότητα, ἐπήλθεν εἰς τοὺς έν τῇ
Ανατολῇ Ιατροῦς, κατὰ τὴν δεκάτην ὀγδόην ἐκα-
τονταετηρίδα, ή ἰδέα νὰ μεταδώσωσιν τεχνικῶς
εἰς τοὺς μὴπω ὑποστάντας τὴν νόσον τὴν ἥπιωτέ-
ραν αὐτῆς μορφήν, ἐνοφθαλμιζοντες εἰς αὐτοὺς
ὕλην ἀπὸ τῶν κατ' αὐτὴν ὄλοφυκτιδῶν, ὅπως
οὕτω τοὺς κατασχίσωσιν ἀνεπιδέκτους τοῦ νὰ προσ-
βληθῶσιν ὑπὸ τοῦ φονώδους τὸν χαρακτῆρα νοσή-
ματος. Οὕτως ἐπενοήθη ο δι' ὄλοφυκτιδικῆς ὕλης
ἐνοφθαλμισμὸς ή ἐμβολισμὸς, καίτοι τινὲς, έν οἷς
ο Βίμερος (Vimier), λέγουσιν, ότι ή μέθοδος αὕτη
ἦν γνωστὴ καί έν χρήσει ήδη κατὰ τὴν 11^{ην} ἐκατον-
ταετηρίδα έν τε τῇ Σινική, τῇ Κίρκασίᾳ καί τῇ
Αφρικῇ. Αλλ' ή δοξασία αὕτη εἶναι ιστορικῶς ἀνα-
πόδεικτος. Τὸ πρῶτον ἀσφαλῆς Ιστορικὸν δεδομέ-
νον, ὅπερ ἔχομεν περί τοῦ ζητήματος τούτου, εἶ-
ναι, ότι τῷ 1718 ἐγένετο ο ἐνοφθαλμισμὸς οὗτος
έν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τῆς Κυρίας Μονταγύης
(Montague), γυναικὸς τοῦ τότε παρὰ τῇ ὕψηλῇ
πύλῃ πρῆσβείως τῆς Ἀγγλίας, καί ὅτι ή ἐπιφανῆς
αὕτη Κυρία, ἐπανελθοῦσα εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰσήγα-
γεν ἐκεῖ τὴν μέθοδον ταύτην, ήτις ἐκεῖθεν διεδό-
θη πολλαχού τῆς Εὐρώπης. Αλλὰ, δυστυχῶς, ή νέα
ἐπίνοια ἐψευσε ταχέως πάσας τὰς ἐπ' αὐτῇ ἐλπί-
δας, ἀποδειχθεῖσα ήτιον εὐεργετικὴ διὰ τὴν ἀνθρω-
πότητα, ή ὅσον πρῶσεδοκᾶτο. Ἐνῶ, δηλονότι, ἦν
έν πλήρει χρήσει ο ἐνοφθαλμισμὸς, περί οὗ ο λό-
γος, οὐ μόνον αἱ ἐπιδημιαὶ τοῦ ὄλοφυκτιδώδους
πυρετοῦ ἦσαν τόσοῦτον συχναί, ὅσον καί πρότερον,
ἀλλὰ μάλιστα εἶχε παρατηρηθῆ, ότι τὸ νόσημα
ἐνέσκηψεν ἐπιδημικῶς καί εἰς τόπους, ὧν εἶχε
τέως φεῖσθῆ, ή ἐπεδήμει συχνάκις εἰς τόπους, εἰς
οὓς πρότερον σπανίως, ἀπὸ ὧ εἰς αὐτοὺς εἰσήχθη ο
εἰρηκένος ἐνοφθαλμισμὸς. Διὰ τοῦτο κατ' αὐτὴν ἐτι
τὴν δεκάτην ὀγδόην ἐκατόνταετηρίδα ἦν ήδη έν
σπανιωτέρᾳ χρήσει ή μέθοδος αὕτη καί ἐπὶ τέλους
ἀπηγορεύθη ὑπὸ τῶν κυβερνήσεων έν ταῖς πλείσταις
χώραις, ἀπαδειχθέντες στατιστικῶς, ότι, μεθ' ὅλας
τὰς γινόμενάς ἐνοφθαλμίσαις, ο ὄλοφυκτιδώδης πυ-
ρετός ἀπέκτεινε κατ' ἔτος έν μόνῃ τῇ Εὐρώπῃ ὑπὲρ
τὸ ἥμισυ ἐκατομμύριον ἀνθρώπων.

Ἀναλογιζόμενοι τὴν τρομερὰν ταύτην φονικότη-
τα τοῦ νοσήματος, κατανοοῦμεν ἡλίαν εὐεργεσίαν
προσῆνεγκε τῇ ἀνθρωπότητι Ἐδουάρδος ο Ίέν-
τηρος (Jenner), ἀνακαλύψας τὸ ἀληθὲς ἀλεξιτήριο
τοῦ νοσήματος, τὸν δαμαλειασμὸν (Vaccinatio),
τουτέστι τὸν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐνοφθαλμισμὸν λύμ-
φης, εἰλημμένης ἀπὸ ὄλοφυκτιδικῶν τινῶν ἐξανθήμα-
τος, ἐνισταμένου έν τοῖς μασταῖς τῶν θαμάλων (*).

Αλλὰ καί μετὰ τὴν διάδοσιν τοῦ δαμαλειασμοῦ
παρατηρηθῆ, ότι ἐνέσκηπτε πάλιν, σπανιωτέρων μὲν
ἢ πρότερον καί έν ἥπιωτέρῳ χαρακτῆρι, ἀλλ' ὅτι,
οὐδὲν ἤττον, ἐνέσκηπτε πάλιν κατὰ καιροὺς ἐπιδη-
μικῶς ο ὄλοφυκτιδώδης πυρετός. Ἐκ τούτου προέ-
χθησαν οί πρῆσβευόντες, ότι ο δαμαλειασμὸς προ-
φυλάσσει τὸν ἀνθρώπον [δι' ὄλου αὐτοῦ τοῦ βίου
ἀπὸ τῆς ὄλοφυκτιδώσεως, νὰ ὑποθέσωσιν, ότι πα-
ρὰ τὴν γνησίαν ὄλοφυκτιδώσιν ὑπάρχουσι καί ἄλλοι
ἐξανθηματικοὶ πυρετοί, ἔχοντες μὲν καί οὔτοι ὡς
κύριον σύμπτωμα τὴν καθ' ὄλον τὸ σῶμα ἐκδρα-
σιν ὄλοφυκτιδῶν, ἀλλὰ μὴ ὄντες παντάπασι ταυ-
τοειδεῖς τὴν φύσιν τῶν κυρίως ὄλοφυκτιδώδων πυρε-
τῶν. Μάλιστα ο Μορεαῖοι de Jannes ἐξέφηνεν ἰδί-
ως τὴν δοξασίαν, ότι ή ἀβλιχηρὰ ὄλοφυκτιδώσις
(Varioloides) εἶναι ἰδίῳ εἶδους καί πάντῃ διάφο-
ρος τῆς γνησίας ὄλοφυκτιδώσεως ἐξανθηματικῆς
πυρετός, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου οὐδαμῶς προφυλάττει ο

(*) Τὸ Ιστορικὸν τῆς μεγάλης ταύτης ἀνακαλύψεως
ἔχει, κατὰ τὰς ἀκριβεστάτας ἐρεῖνας, ὡς ἐξῆς. Ἐν οἷς
χώραις, ὧν οἱ κάτοικοι εἰσὶν ἐπιδοδομένοι εἰς τὴν βοο-
τροφίαν, ὡς έν τῇ βορείᾳ καί ἰδίως τῇ βορειοδυτικῇ
Γερμανίᾳ, έν ταῖς μεσημβριναῖς κομηταῖς τῆς Ἀγγλί-
ας καί ἀλλαχού, εἶχεν ήδη πρό πολλοῦ παρατηρηθῆ,
ὅτι, ἐνίοτε, μάλιστα δὲ έν καιρῷ ἐπιδημίας τοῦ ὄλοφυ-
κτιδώδους πυρετοῦ, διέφλυον οἱ μαστοὶ τῶν θαμάλων
ὄλοφυκτιδώδες τί ἐξανθήματα (θαμαλεια νόσος,
Vaccinola), τὰ ὁποῖα μεταδίδετο εἰς τὰς χεῖρας τῶν
ἀμελγόντων τὰς θαμάλους ἐκείνας, καί ὅτι οἱ εἰς οὐδε-
μίαν ἐξ ἐξανθηματικῆς ἐκείνης πάθησις διέμενον ἀπόσ-
βλητοι ὑπὸ τῆς ὄλοφυκτιδώσεως. Ἐἵναι δὲ Ιστορικῶς
ἀποδεδειγμένον, ότι ήδη τῷ 1763 ἦν γνωστὴ τὴν έν
Ὀλσεινῷ ἱεροκήρυκι, ὀνόματι Βίμω, ή ἀλεξιτήριος αὐ-
τῇ ἰδίῳ τῆς θαμαλεια νόσου καί, ότι ήδη τῷ 1765
ἐγένετο ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐνοφθαλμισμὸς λύμφης,
εἰλημμένης ἀπὸ τῶν ὄλοφυκτιδῶν αὐτῆς, τουτέστιν ο
θαμαλειασμοῦς, ή ὁ κυρίως ἐμβολισμὸς.

Αλλ' ἀπρῶτος ἀναγάγων τὸν θαμαλειασμὸν ἀπὸ
ἀνεπιγνώστου, καί κατὰ τυφλὴν ἐμπειρίαν γινόμενης
πράξεως, εἰς πειραματικῶς καί κατ' ἐπιστήμην ἀποδε-
δειγμένον Ιατρικὸν δόγμα ἦν ο Ἀγγλὸς Ιατρός Ἐδου-
άρδος ο Ίέννηρος (γενν. τῷ 1794, θαν. τῷ 1821).
Ὁ μέγας οὗτος εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος, μετῶν
τῆν Ιατρικῆν έν χώρα, ὅπου κοινῶς επικράτει ή ἰδέα,
ὅτι ή, ἐκ διαλειμμάτων, ἐκεῖ ὡς ἐπιζωοτία ἐνοκῆπι-
σα, θαμαλεια νόσος, μεταδιδόμενη εἰς τὸν ἀνθρώπον,
προφυλάττει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄλοφυκτιδώδους πυρετοῦ,

δαμαλειασμὸς. Τὴν γνώμην ταύτην ἀσπάζονται ο
Dufan, ο Dubois, ο Paradis, ο Ebers, ο Neu-
rohr, ο Küster, ο Strecker καί πολλοὶ ἄλλοι νο-
σολόγοι. Ἐπίσης καί ή ὑπηρέμιος ὄλοφυκτιδώσις
(Varicella), ἦν ήδη τῷ 1766 περιέγραψε τὸ πρῶ-
τον ο Heberdeen, ἐθεωρήθη ὑπὸ τινων ὡς τις διὰ
τοῦ δαμαλειασμοῦ προαχθεῖσα ἥπιωτέρα μορφή τοῦ
όλοφυκτιδώδους πυρετοῦ, ἐνῶ εἶναι ιστορικῶς ἀπο-
δεδειγμένον, ότι ὑπῆρχεν ήδη πρό τῆς ἰέννηρειου
ἀνακαλύψεως ἐπίσης τὸν αὐτὸν ἔχουσα ἥπιον χαρα-
κτῆρα.

Περί τοῦ σπουδαίου νοσολογικοῦ ζητήματος, ἂν
ὑπάρχει κυρίως έν καί μόνον εἶδος ὄλοφυκτιδώ-
δους πυρετοῦ, παρουσιάζον τρεῖς διαφόρους μορφάς,
τουτέστι τὴν γνησίαν ὄλοφυκτιδώσιν (Variola),
τὴν ἀβλιχηρὰν καί τὴν ὑπνημίον, ή ἂν αὐταὶ εἰσὶ
τρία διάφορα εἶδη ἐξανθηματικῶν πυρετῶν, κοινὸν
μὲν σύμπτωμα ἔχοντα τὴν καθ' ὄλον τὸ δέρμα
ἐκδρασιν ὄλοφυκτιδῶν, μὴ προερχόμενα ὁμοίως ἐξ
ἐνὸς καί τοῦ αὐτοῦ μiasματικοῦ στοιχείου, ἐπο-
μένως μὴ ὑπαγόμενα εἰς ἓνα καί τὸν αὐτὸν νοσολο-
γικὸν τύπον, — περί τοῦ σπουδαίου, λέγομεν, τοῦ-
του νοσολογικοῦ ζητήματος επικρατεῖ μεγάλη ἐτι-
μεταξὺ τῶν Ιατρικῶν συγγραφέων διαφωνία. Ἀλλ'
ή δοξασία, ήτις φαίνεται ἐστηριγμένη ἐπὶ μᾶλλον
ἐπιτελογισμένης παρατηρήσεως τῶν πραγματικῶν

ἐπεχειρήσε τῷ 1775 σπουδαίως ἐρεῖνας πρός ἐξακρι-
βωσιν τῆς ἀληθείας. Βεβαιώθη δὲ, ότι έν πολλαῖς πε-
ρικτώσεσιν ή περί ἧς ο λόγος ἐξανθηματικὴ νόσος τῶν
θαμάλων δὲν εἶχεν οὐδαμῶς τὴν ἀποδομένην αὐτῇ
προφυλακτικὴν δύναμιν, ἦν έν ἄλλαις περιστάσειν εἶχε
τῶν ὄντι, προήχθη, ἐνεπύθεν εἰς ἐξερεύνησιν τῶν περί τού-
του. Τὸ περιγεγόμενον δὲ τῶν ἐρευνῶν τούτων τοῦ
Ίέννηρου ἦν, ότι έν καί μόνον ὀρισμένον εἶδος τῶν
έν ταῖς μασταῖς τῶν θαμάλων ἐκδραμένων ὄλοφυκτιδῶν,
δηλονότι ή γνησία θαμαλεια νόσος, καί αὕτη έν ὀρισμέ-
νῃ τινὶ περιόδῳ τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς, ἔχει προφυλα-
κτικὴν δύναμιν. Τοσοῦτον μόνον εἶχον προχωρήσει αἱ
ἐρεῖναι αὐταὶ μέχρι τοῦ 1788. Οὐ πολὺ μετὰ ταῦτα
προσπηλθον εἰς τὸν Ίέννηρον ή ἰδέα νὰ μεταγάγῃ
δι' ἐνοφθαλμισμοῦ τὴν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐνοστηκυῖαν
θαμαλειακὴν ὄλοφυκτιδὰ εἰς ἕτερον ἀνθρώπον, ὅπως ἐξ-
ακριβώσῃ, ἂν καί ή ἐξ αὐτῆς λύμφη ἔχει τὴν αὐτὴν
προφυλακτικὴν δύναμιν. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἦν τοσοῦτον
μᾶλλον οὐσιώδες καί ἀξερεύνητον, ὅσον ή θαμαλεια
νόσος ἀναφαίνεται μόνον έν ὀλίγαῖς τινὶ χώραις, καί έν
αὐταῖς δὲ πολλάκις ἐκλείπει ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Τὴν πρώ-
την ἀπὸ ἀνθρώπου εἰς ἀνθρώπον δι' ἐνοφθαλμισμοῦ με-
ταγωγὴν τῆς θαμαλειακῆς λύμφης ἐπέτελεσ τῇ 1^ῃ
Μαΐου 1796, ἐνοφθαλμίσας ἀπὸ τῆς χεῖρός νέας τινὸς
ἀμελκτρίας (μετεληφθεῖς διὰ τῆς ἀμέλξεως τὴν θαμα-
λειαν νόσον) εἰς τὸν βραχίονα βρεαστοῦς τινος παιδός.
Ἡ πρώτη αὕτη ἀπέπειρα ἐπέτυχε θαυμασίως ζῆ διὰ τοῦτο ή
ἡμέρα ἐκείνη θεωρεῖται ὡς ή ἐπισημοτέρα έν τῇ ἱστορίᾳ τῆς
θαμαλειασσεως. Βεβακλουθήσας ἐφεξῆς ἐπὶ πολλὰ ἔτη

δεδομένων, είναι ή καθ' ήν εν και μόνον είδος όλοφυκτιδώδους πυρετού υπάρχει, ού χαλεπωτέρα μὲν μορφή είναι ή κυρίως όλοφυκτιδώσις, ήπιώτεροι δὲ ή άβληχρά και ή ύπνημίος.

Και τῶ όντι ούδένα, Εσβαίως, τῶν έσχηκότων εύκαιρίαν να παρατηρήσωσι πολυπληθεῖς περιπτώσεις όλοφυκτιδικῶν νοσήσεων διέφυγεν ή παρατήρησις, ότι πολλάκις εν μιᾷ και τῆ αὐτῆ οικογενείᾳ, ή εν ενί και τῶ αὐτῶ τόπῳ, συμβαίνουσι συγχρόνως πλειόνες ή μία νοσήσεις όλοφυκτιδώδους πυρετού, διαφέρουσαι ἀλλήλων κατά τε τὴν έντασιν και τὴν έκτασιν τῆς έκβάσεως τοῦ έξανθήματος, εν άλλαις λέξεσιν, ότι κατά πάσαν επιδημίαν όλοφυκτιδώδους πυρετοῦ παρατηροῦνται περιπτώσεις βαρείας, άβληχρᾶς και ύπνημιού όλοφυκτιδώσεως. Και ή δύνατο μὲν τις πρὸς εξήγησιν τούτου να υποθέσῃ εκ πρώτης σκέψεως, ότι, δήθεν, συγχρόνως επικρατοῦσι τρεῖς διάφοροι επιδημιαί, ή τῆς γνησίας, ή τῆς άβληχρᾶς και ή τῆς ύπνημιού όλοφυκτιδώσεως. Αλλ' ή υπόθεσις αὐτή ήθελεν εμφαίνει Ιατρὸν πάνυ ένδεᾶ πείραν έχοντα και άγνοοῦντα, ότι υπάρχουνσιν αποδεδειγμένως παραδείγματα νοσήσεων, καθ' ή τὸ από ανθρώπου, πάσχοντος τὴν γνησίαν όλοφυκτιδώσιν, εκπορευθὲν μiasματικὸν στοιχείον επήνεγκεν εις έτερον άνθρωπον μὴ δεδαμαλειασμένον., οὐχι τὴν γνησίαν, αλλά τὴν ύπνημιον όλοφυκτιδώσιν, και,

τὰς πειραματικὰς αὐτοῦ έρεῦνας ο' Ίέννηρος, έθικεν οὕτω τὰς βάσεις τοῦ μεγάλου Ιατρικοῦ δόγματος, διὸ ή θεωρεῖται, δικαίως, ως ο' αληθὴς πατήρ τῆς διὰ τὴν ανθρωπότητα τοσοῦτον ευεργετικῆς ταύτης ανακαλύψεως. Τὴν πρώτην περὶ ταύτης τῆς εξερεύσεως αὐτοῦ συγγραφὴν του εξέδω ο' Ίέννηρος τῶ 1798 εν Λονδίῳ υπό τῆς τίτλου « An inquiry into the causes and effects of the Variolae vaccinae ».

Η δευτέρα ἐποχὴ τῆς Ιστορίας τοῦ δαμαλειασμοῦ αρχεται εξ ότου (ένεκα τῆς από τοῦ 1815 ἀρξαμένης μεγάλης πάλιν συχνότητος τῶν επιδημιῶν τῆς όλοφυκτιδώσεως) εγένετο ή παρατήρησις, ότι ο' δαμαλειασμὸς εἰν προφυλάττει τὸν άνθρωπον δι' όλου αὐτοῦ τοῦ βίου από τῆς όλοφυκτιδώσεως. Η παρατήρησις αὐτή εγένετο υπόθεσις πρὸς πολλάς και φρούδας έριστικὰς συγγραφὰς, τῶν μὲν Ισχυριζομένων, ότι ο' εφάπαξ δαμαλειασμὸς καθίστασι τὸν άνθρωπον δι' όλου τοῦ βίου μηκέτι δεκτικὸν να προσβληθῆ υπό τῆς όλοφυκτιδώσεως, τῶν δὲ αντιδογματιζόντων, ήτι ο' δαμαλειασθεὶς δὲν διαμένει δι' όλου τοῦ λοιποῦ αὐτοῦ βίου ανεπίδεκτος να προσβληθῆ υπό αὐτῆς. Εξ τῆς άπεράντου ταύτης και μετὰ πολλῆς έμπαθείας άμφοτέρωθεν γενομένης συζητήσεως προήλθεν ή αναμφισβήτητος Ιατρικὴ ἀλήθεια, ότι, να ο' άνθρωπος διαμείνῃ δι' όλου τοῦ βίου προφυλαγμένος από τοῦ όλοφυκτιδώδους πυρετοῦ, απαιτεῖται να αναδαμαιοῖται κατά πᾶν έβδόμιον έτος περίπου· αναδαμαιοῖται (Revaccinatio). Κατά τὸν Pluskal θεωροῦνται άρχοῦντες τρεῖς αναδαμαιοῖσμοι καθ' όλον τὸν βίον τοῦ ανθρώπου, ο' πρώ-

τουναντίον, ή μετ' ανθρώπου, πάσχοντος τὴν ύπνημιον όλοφυκτιδώσιν, ανάχρωσις επήνεγκε εις ένα μὲν τὴν γνησίαν, εις έτερον δὲ τὴν άβληχρᾶν μορφήν τῆς όλοφυκτιδώσεως. Κατά τούτῳ τελευταίους μῆνας τοῦ παρελθόντος έτους έσχομεν εύκαιρίαν να παρατηρήσωμεν εν Αθήναις περιεργὸν τινα, ένταῦθα αναγομένην, περίπτωσιν, καθ' ήν εν τινι οικογενείᾳ, εν ή ή μήτηρ έπασχε τὴν άβληχρᾶν όλοφυκτιδώσιν, εν τῶν τέκνων αὐτῆς (άρρεν, τριετές, δεδαμαλειασμένον), διαμένον εν τῆ οίκίᾳ, ἐκλῶν υπό τῆς γνησίας όλοφυκτιδώσεως, εφεξῆς τὸ δεκατετραετές τῆς πάσχούσης θυγάτριον, τῶς ένδικαιτώμενον εν τινι τῶν ένταῦθα πάρεναγωγείων, έσχε τὴν άβληχρᾶν τῆς νόσου μορφήν τὴν έπιούσαν τῆς ήμέρας, καθ' ήν επανήλθεν εις τὴν πατρικὴν οίκίαν αὐτοῦ, ἀκολούθως δὲ προσεβλήθη υπό τῆς γνησίας όλοφυκτιδώσεως ο' εἰκοσαετής αὐτοῦ ἀδελφὸς τρεῖς ήμέρας μετὰ τὴν εις Αθήνας έλευσιν αὐτοῦ (καθ' ής οὐδαμῶς εξήλθε τῆς οίκίας, εν ή κατέκειτο ή τε μήτηρ, ο' ἀδελφὸς και ή ἀδελφὴ αὐτοῦ) εκ μέρους, εις ο' τότε δὲν επεκράτει ή επιδημία (Σύρου). Και ο' πολὺς δὲ περι τὰ δερματικὰ νοσήματα Κ. Εβράς (οῦ τὴν νεωτάτην περι τοῦ όλοφυκτιδώδους πυρετοῦ πραγματεῖαν ακολουθοῦμεν κυρίως εν τῆ έκθέσει ήμῶν ταύτῃ) διαβεβαίωσι, ότι πολλάκις έσχεν εύκαιρίαν να παρατη-

τος κατά τὸ βον, ή θου έτος, ο' δευτερος κατά τὸ 13ον, ή 14ον, ή 15ον, και ο' τρίτος κατά τὸ 20ον, ή 21ον, ή 22ον έτος τῆς ήλικίας.

Ἦδη ο' δαμαλειασμὸς είναι εισηγμένος καθ' άπαντα τὸν πεφωτισμένον κόσμον ως, ποῦ μὲν, άμσος, ποῦ δὲ έμσος υποχρέωσις. Είναι δὲ αναθετεμένη ή εκτέλεσις αὐτοῦ, εν τισι μὲν χώραις, εις επι τούτῳ δαμαλειαστὰς, εν άλλαις δὲ, όπερ σκοπιμώτερον, εις πάντας τούτῳ τὴν Ιατρικὴν μετιόντας. Ἦν τισι τῶν κρατῶν ανάκειται ή διεύθυνσις τῶν περι τὸν δαμαλειασμὸν εις επι τούτῳ συνεσταμένα φροντιστήρια, εις ή είναι αναθετεμένη και ή διηγεκῆς διατήρησις άγαθῆς δαμαλειαστικῆς λύμφης.

Συδιπνον νομιζομεν να εἴπωμεν διὰ βραχέων και τις ο' πρὸς ένοφθαλμισμὸν τῆς δαμαλειαστικῆς λύμφης προτιμότερος τρόπος και τίνες ο' διαγνωστικοὶ χαρακτήρες τοῦ επιτυχόντος δαμαλειασμοῦ. Τὴν περὶ τῆς ο' λόγος μικρὰν χειρουργικὴν κρᾶξιν εκτελοῦμεν ως εξῆς. Αἰσθόμενοι διὰ τῆς άριστιρᾶς ήμῶν χειρὸς τοῦ βραχίονος τοῦ εφ' οῦ θέλομεν να εκτελέσωμεν τὸν δαμαλειασμὸν προσώπου τοιοῦτω τρόπῳ, ώστε να διαταθῆ ήρῆμα τὸ ύπερ τὴν δελτοειδῆ μὲν δέρμα, εμβάλλομεν κατ' αὐτὸ τῆ δεξιᾶ ήμῶν διὰ προσόρου τινὸς τομικοῦ οργάνου (πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον άριστα δύναται να χρησιμεύσῃ και τὸ κοινὸν φλεβοτόμῳ) κατ' επικρασίαν ήτιν πρὸς ή τέσσαρας άμυχὰς, άπεχούσας γραμμὰς τινὰς απ' άλλήλων και τοσοῦτον επιπολαιούς, ώστε να αιμάξωσι μόλις. Και εἰν μὲν ο' δαμαλειασμὸς γίνεται άμέσως από ανθρώπου εις άνθρωπον, δέον να εμβάπτιωμεν εκάστου

ρίσῃ εν ταῖς Κλινικαῖς τῆς Βιέννης, ότι εξ ενός εν τῆ αἰθούσῃ κατακειμένου άρρώστου, ήλιωκότος υπό όλοφυκτιδώσεως μιᾶς τῶν τριῶν μορφῶν, μετέλαβον τὴν νόσον τίνες τῶν συνεπισκεπτομένων τὸν άρρώστον (δεδαμαλειασμένων και μὴ) φοιτητῶν, ἀλλ' οὐχι πάντες εν τῆ μορφῇ, ήν ειχε παρὰ τῶ άρρώστῳ εκείνῳ. Προσέτι δὲ, ότι πολλάκις εξ ενός, τὴν γνησίαν, ή τὴν άβληχρᾶν μορφήν τῆς όλοφυκτιδώσεως πάσχοντος, ανθρώπου και διαμεινάντος επί τινὰς μόνον ώρας μεταξύ άρρώστων, πασχόντων άλλα νοσήματα, μετεδόθη ή νόσος εις ένα, ή πλείονας εξ αὐτῶν εν έτέρᾳ μορφῇ. Εἰτι αποδεικτικώτερα είναι ή πολλάκις γενομένη παρατήρησις, ότι εν βρεφοκομείοις αναφαίνονται συγχρόνως νοσήσεις γνησίας και ύπνημιού όλοφυκτιδώσεως παρὰ νεογνοῖς και θηλαζομένοις παιδίοις εκ τῆς παρεπιθύσεως τοῦ αὐτοῦ μιάσματος. Προσθετέον εἰτι, ότι και εκ τῆς Ιστορίας τοῦ δι' όλοφυκτιδικῆς λύμφης έμβολισμοῦ είναι γνωστὸν, ότι πολλάκις ο' διὰ λύμφης ύπνημιού όλοφυκτιδώδους πυρετοῦ έμβολισθεὶς έσχεν, οὐχι τὴν ύπνημιον, αλλά τὴν γνησίαν όλοφυκτιδώσιν και ότι πολλάκις από τῆς ύπνημιού όλοφυκτιδώσεως ανεπτύχθησαν φονώδεις επιδημιαί γνηστοῦ όλοφυκτιδώδους πυρετοῦ.

Εκ πάντων τούτων εξαγεται, ότι δὲν υπάρχουνσιν πλειόνα τοῦ ενός είδη όλοφυκτιδώδους πυρετοῦ,

εις τὴν εν τῆ όλοφυκτιδικῆς λύμφης τὴν αἰχμὴν τοῦ δι' οῦ ενεργοῦμεν τὸν δαμαλειασμὸν οργάνου πριν ή εμβάλλωμεν εκάστην τῶν άμυχῶν, εἰν δὲ εκτελοῦμεν τὸν δαμαλειασμὸν διὰ πεφυλαγμένης βεντυτικῆς λύμφης, δέον να αποθέτωμεν αὐτὴν εφάπαξ πρὸς τῆ αἰχμῇ τοῦ τομικοῦ εργαλείου εν αρχῇ τῆς εγγειρήσεως, εἰν δὲ ή δαμαλειαστικὴ λύμφη ή ξηρὰ, πεφυλαγμένη επί σκυταλίων έλεφαντίνου ή φαλαινείου δατοῦ, δέον να επιτριβωμεν ήρῆμα επί τῶν άμυχῶν τὸ τὴν λύμφην φέρων άκρον τοῦ σκυταλίου, προεμβάπτισάντες αὐτὸ εις χλιαρὸν ὕδωρ, εἰν δὲ έχωμεν λύμφην ξηρὰν, πεφυλαγμένην μεταῦ πλακίων ὕλου, δέον να διουγραίνωμεν πρώτον τὴν λύμφην διὰ χλιαροῦ ὕδατος και εἰτα μεταγῶμεν αὐτὴν εις τὰς άμυχὰς διὰ τοῦ τομικοῦ εργαλείου.

Ο' άσφαλέστερος δαμαλειασμὸς είναι ο' γινόμενος απ' εὐθείας από ανθρώπου εις άνθρωπον. Οσάκις δὲ τούτο δὲν είναι δυνατόν, μεταχειρίζομεθα και δαμαλειαστικὴν λύμφην, πεφυλαγμένην εν δελίνοις σιωληνίσκοις (εκατέρωθεν διὰ σφραγιστικοῦ κηροῦ, ή διὰ συντήξεως αὐτῆς τῆς ὕλου, άποπεφραγμένοις), ή επί σκυταλίων έλεφαντίνου, ή φαλαινείου δατοῦ (άποφυλασσομένων εν στεγανῶς πεπωμασμένοις δελίνοις άγγείοις), ή μεταξύ δύο πλακίων ὕλου, εις ὧν τὸ μεταξύ δὲν διεισδύει αήρ, ήτε περιπεφραγμένου ὄντος αὐτοῦ διὰ σφραγιστικοῦ κηροῦ.

Σημειωτέον προσέτι, ότι πρὸς τὸν απ' εὐθείας (τουτέστι τὸν από ανθρώπου εις άνθρωπον) δαμαλειασμὸν πρέπει να λαμβάνωμεν τὴν ὕλην από άτομου ὕγιους (μάλιστα δὲ μὴ πάσχοντος καθολικὸν έξανθηματικὸν νόσημα, οὐδὲ ὄντος ουφιλιδικῶς δυσκράτου) και από

ἀλλ' εν και μόνον, όπερ ὅμως, όπως και άλλα τινα νοσήματα, έχει άλλοτε άλλον βαθμὸν έντάσεως. Κατά τὰ ειρημένα, ή μὲν γνησία, ή κυρίως όλοφυκτιδώσις (Variola vera) είναι ή σφοδροτέρα, υπό πλείονων όλοφυκτιδῶν και σφοδροῦ πυρετοῦ συνοδευμένη και, ως επί τὸ πλείστον, εις θάνατον ἀπολήγουσα μορφή τοῦ νοσήματος, ή δὲ ύπνημίος όλοφυκτιδώσις (Varicella) ή λαν ήπια, υπό ὀλιγίστων μὲν έξανθημάτων, ελαχίστου δὲ πυρετοῦ συνοδευμένη και αείποτε εις Ιακιν τὴν εκβασιν έχουσα μορφή τῆς νόσου, ή δὲ άβληχρᾶ όλοφυκτιδώσις (Varioloides) είναι ή μεταξύ τῶν δύο ταύτων άκρων κειμένη μορφή, καθ' ήν τὰ μὲν έξανθήματα εἰσι μέτρια τὸ πλῆθος, ο' δὲ πυρετὸς μέτριος και άγαθὴ ήτε αποδρομὴ και ή εκβασις. Οἱ θεωροῦντες τὴν τελευταίαν ταύτην μορφήν τῆς νόσου ως παρηγμένην εκ τῆς διὰ τοῦ δαμαλειασμοῦ μετασυγκρίσεως τοῦ οργανισμοῦ και χαρακτηρίζοντες εκάστοτε τὴν επί δεδαμαλειασμένου ανθρώπου συμβαίνουσαν ήπιαν ταύτην νόσησιν ως διὰ τοῦ δαμαλειασμοῦ ἀπημβλυμένην όλοφυκτιδώσιν (Variolam mitigatam, ή Vaccinatorum) άγνωοῦσι, φαίνεται, ότι οὐχι σπανίως, επί μὲν δεδαμαλειασμένων ανθρώπων ανεπτύσσεται σφοδρότατη ή νόσος, μετ' επαλλήλων, ή σύμφλυων (Confluentes) όλοφυκτιδῶν, τούτέστιν ή γνησία

δαμαλειαστικῆς όλοφυκτιδικῆς δέντως ανεπτυγμένης και ής ή λύμφη είναι έτι άχρους και διαυγῆς. Έχει δὲ τὰς ιδιότητες ταύτας ή δαμαλειαστικὴ όλοφυκτιδικῆς μεταξύ τῆς εκτης και έννάτης ήμέρας από τῆς ήμέρας τοῦ δαμαλειασμοῦ.

Τὰ μετὰ τὸν επιτυχῆ δαμαλειασμὸν άπερχόμενα φαινόμενά εἰσι τὰ ακόλουθα. Κατά τὴν πρώτην και δευτέραν ήμέραν, εκ πρώτης μὲν ὄψεως οὐδεμίαν φαίνεται ἀλλοίωσις καθ' ο' χωρίον εγένετο ο' ένοφθαλμισμὸς, ἀλλ' εἰν ακριβέστερον παρατηρήσωμεν, βλέπομεν, ότι αἱ άμυχὰς εἰσι κατά τι έρυθρὰ και μικρὸν διοιδεῖς. Μεταῦ τῆς τρίτης και τετάρτης ήμέρας άπανίσταται κατά τὴν μεσότητα τοῦ χωρίου (όπερ ήδη είναι καταφανέστερα έρυθρὸν) σμικρὸν τι και σκληρὸν εκφυματίον, τὸ μέγεθος ὅσον κεφαλῆς βελόνης κομμωτικῆς. Κατά τὴν πέμπτην, ή τὴν έκτην ήμέραν επιφαίνεται επί τοῦ εκφυματίου εκείνου ὑπόλευκός τις και επίπεδος κηλὶς, ήτις, μεγεθυομένη κατά μικρὸν, μεθίσταται εις φυκταίνιον, φέρον κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ σμικρὸν σάθοςμα. Η περι τὸ φυκταίνιον δὲ τούτο έρυθρὰ ἄλλως γίνεται αἰ μελίων ή έρυθροτέρα. Κατά τὴν έβδόμην ή δγδὸν ήμέραν ανεπτύσσεται έτι μάλλον τὸ φυκταίνιον ή φαίνεται πλήρες διεοδῶς λύμφης, ή περι τὸ φυκταίνιον φλεγμονικὴ έξοιδησις αὐξάνει έτι μάλλον, ώστε φαίνεται ὀχλοῦδης. Ἦδη δὲ προσεπέρχεται, ως επί τὸ πολὺ, και πυρετιον. Κατά τὴν έννάτην, ή δεκάτην ήμέραν φθάνουσιν εις τὴν άκμὴν αὐτῶν τὰ φλεγμονικὰ φαινόμενα, τότε δὲ προσεπέρχεται εν τισι περιπτώσεσι και έξοιδησις και εἰσισθησία τῶν ματχαλιαίων εθίνων, ή εν τῶ φυκταίνιῳ

όλοφυκτιδώσει, ἐπὶ δὲ ἀνθρώπων, μὴ ὑποστάντων τὸν δαμαλειασμόν, παρατηρεῖται ἐνίοτε ἡ κνιωτάτη τῆς νόσου μορφή, τούτεστιν ἡ ὑπνημεία ὀλοφυκτιδώσει.

Οὐδὲ τὰ ὡς χαρακτηριστικά δὲ τοῦ ἐξανθήματος τῆς γνησίας ὀλοφυκτιδώσεως θεωρούμενα (οἶον ἡ ἐπὶ τῶν φλυκτιδῶν ὀμφαλοειδής ἐντύπωση, ἡ κυτταρώδης ὕψη τῶν ὀλοφυκτιδῶν καὶ ὁ ἐπ' αὐτῶν ἐνιστάμενος δῆθεν ψευδοῦμην) δὲν ἔχουσι τὴν σημασίαν ταύτην, ἀλλὰ παρατηροῦνται ἐπὶ παντός φλυκτιδώδους ἐξανθήματος κατὰ τὸν Κ. "Εβραῖ, καθ' ὃν οὐδὲ ὁ κατὰ τὴν μεταβολὴν τῶν φλυκτιδῶν εἰς ὀλοφυκτιδῶν ἐνιστάμενος πυρετός (μεθύστερος, ἡ ἐκπύσεως πυρετός, *Febris secundaaria s. suppurativa*) δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς εἰς μόνον τὸν γνήσιον ὀλοφυκτιδώδη πυρετὸν προσειδιάζων. Πειθόμεθα δὲ περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς δοξασίας ταύτης ἐκ τῶν ἀκολουθῶν λόγων.

Ἐὰν διατόμωμεν καθέτως ἡ ὀριζοντεῖως τὸ ἐν τῷ ἀναπτύσσεται ὀλοφυκτιδικὸν ἐκφυμάτιον, παρατηροῦμεν, ὅτι τὸ περικαλύπτον τὸ ἐκφυμάτιον εἶναι μόνον τὸ ἀνώτατον στρώμα τῆς ἐπιδερμίδος, φέρον κατὰ τὴν ἔνδον αὐτοῦ ἐπιφάνειαν ἐκλυτα ἐπιγενέστερα στρωμάτια ἐπιδερμίδος. Ἐνδοθεν δὲ τοῦ διατμηθέντος ἐκφυματίου ἐκβλύζει βευστή τις ὕλη, ὅτε μὲν ὀμοειδής, ὅτε δὲ φέρουσα προσμεμιγμένα ὀλίγα τινὰ ἀρτιγενῆ κυττάρια ἐπιδερμίδος, σφαιροειδῆ πύου καὶ αἱματίδας (τὰ, πηλαιότερον, αἱμοσφαιρία). Ἐὰν δὲ ἐπαναλάβωμεν τὴν ἐξέτασιν ταύτην εἰς ἐκφυμάτιον, οὗ εἶναι ἔτι μᾶλλον προεχωρηκυῖα ἡ ἀνάπτυξις, παρατηροῦμεν τὰ αὐτὰ ἀνατομικοπαθολογικὰ φαινόμενα μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς, ὅτι, καθ' ὅσον προβαίνει εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ τὸ ἐξάνθημα, τοσοῦτον πλείονα κυττάρια πύου ὑπάρχουσι προσμεμιγμένα μετὰ τῆς ἐν αὐτῷ ὕλης. Οὐδέποτε ὅμως εὐρίσκομεν ἄλλο τι παρὰ τὰ εἰρημένα παθολογικοανατομικὰ στοιχεῖα

λύμφη ἀρχίζει νὰ ἀποβάλλῃ τὴν διαύγειαν αὐτῆς καὶ μεταβάλλεται εἰς πυώδη, οὕτω δὲ τὸ φλυκταίνιον προσλαμβάνει τὸν χαρακτῆρα τῆς ὀλοφυκτιδώσεως. Κατὰ τὴν ἐνδεκάτην καὶ δωδεκάτην ἡμέραν ὑποσέλλονται τὰ φλεγμονικὰ φαινόμενα, ἡ ὀλοφυκτις ἀποβάλλει τὴν περιττεινίαν αὐτῆς, ἀναπνομῆς κατὰ μικρὸν τῆς ἐν αὐτῇ πυώδους λύμφης ἀρχεται δὲ ἡ ἀνάπνοσις αὐτῆ ἀπὸ τοῦ μέσου τῆς ὀλοφυκτιδῶς. Κατὰ τὰς ἐφεξῆς ἡμέρας διαδέχεται κατὰ μικρὸν τὴν ὀλοφυκτιδῶν ἐσχάρα ὄρανη, κερρασιδῶς σκληρὰ, περιβαλλομένη ὑπὸ ἐρυθρᾶς ἔτι ἄλω, συνεστηκυῖα δὲ, ἐν μέρει μὲν, ἐξ ἀπεξηραμένου πύου, ἐν μέρει δὲ, ἐκ τῆς ἐπανεστηκυῖας ἐπιδερμίδος καὶ ἦτις ἀποσπῆται κατὰ τὴν εἰκοστὴν πρώτην ἡμέραν μέχρι τῆς εἰκοστῆς τετάρτης, ἀπολείπουσα χαρακτηριστικὴν φλῆγην (στρογγύλην, ἐπίπεδον, λευκὴν, ἄτριχον καὶ ἐρυσωμένην ἀκτινηδὸν, ἡ ἀμφιβληστροειδῶς).

μήτε κατὰ τὴν ἔνδον ἐπιφάνειαν τῆς τὸ ἐκφυμάτιον ἐπικαλυπτούσης, ἡ ἤδη εἰς φλυκτιδῶν ἐπανεστηκυῖας ἐπιδερμίδος, μήτε ἐν τῇ ὑπ' αὐτὴν ὕλῃ, ἔὰν δὲ ἀπεκτάμωμεν ὀριζοντεῖως τὴν κορυφὴν τοῦ ἐκφυματίου, ἡ τῆς φλυκτιδῶς, καὶ ἐξετάσωμεν αὐτὴν διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐν μικρᾷ μεγεθύνσει, παρατηροῦμεν, ὅτι, ὅτε μὲν, εἶναι δισκοειδής (ὅταν δὲν εἶναι διαπεπαρμένη ὑπὸ τινος τῶν τριχῶν τοῦ δέρματος), ὅτε δὲ δακτυλιώδης (ὅταν ἡ διαπεύρασις αὐτῆν ὀριζῆται καθηλωμένη τὴν μεσότητά αὐτῆς ἐν εἴδει βοθονίσκου) καὶ ὅτι τούτου τὴν στεφάνην ἀπετάμωμεν. Ἐκ τούτου ἐξάγεται, ὅτι τὰ ἐξανθήματα ἀναπτύσσονται ἐν τοῖς ἐκφορητικαῖς πόροις τῶν θυλακιδῶν τῶν τριχῶν καὶ ἐν τοῖς μεταξὺ τούτων διαστήμασι. Ἐὰν δὲ παρακεντήσωμεν κατὰ τὰ πλάγια τὴν ἤδη συντελέσασαν τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς φλυκτιδῶν καὶ πιέσωμεν ἡρέμα αὐτὴν, ἐκβλύζει μέρους μόνον τῆς ἐν αὐτῇ ὕλης. Ὅπως δὲ ἐκκενωθῆ ἔντελῶς ἡ φλυκτις ἀπαιτεῖται ἡ νὰ ἀφαιρέσωμεν πᾶσαν τὴν ἐπ' αὐτῆς ἐπιδερμίδα, ἡ νὰ παρακεντήσωμεν αὐτὴν πολλαχοῦ. Ἐκ τῆς ἐν παλαιότεροις ἡδὴ χρόνοις γνωστῆς ταύτης ιδιότητος τῶν ὀλοφυκτιδῶν (ὡς ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ὅταν θέλωμεν νὰ λάβωμεν δαμαλειακὴν λύμφην παρακεντῶμεν πολλαχοῦ τὴν ὀλοφυκτιδῶν) προήχθησαν τινες εἰς τὴν πεπλανημένην ιδέαν, ὅτι ἡ φλυκτις τοῦ ὀλοφυκτιδώδους πυρετοῦ καὶ τῆς δαμαλειακῆς νόσου φέρει ἐν τοῖς ἔνδον πολλὰ διαφραγμάτια, διὰ τῶν ὑποίων χωρίζεται εἰς πολλὰ μεσόχωρα. Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτως, ὡς ἕκαστος δύναται εὐχερέστερα νὰ πεισθῆ, διατέμνων ὀριζοντεῖως κατὰ τὴν μεσότητά αὐτῆς μίαν τῶν φλυκτιδῶν καὶ ἐξετάζων, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ ἀνω ἡρίσεως, τὰ ἔνδον αὐτῆς. Τὸ ὅτι, παρακεντωμένης τῆς φλυκτιδῶς, ἐκβλύζει ἐν μέρει μόνον ἡ ἐν αὐτῇ λύμφη, ἐξηγεῖ ὁ Κ. "Εβραῖ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον, καθ' ὃν συνεξηγεῖται καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ τε ἐξ'

σημειωτέον προσέτι, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἐγένετο ἐπικρατῆς παρὰ τοῖς περρωτισμένοις ἔθνεσιν ἡ δοξασία, ὅτι ἡ δαμαλειακὴ λύμφη γίνεται ἀσθενεστέρη καθ' ὅσον αὐξάνει ἡ σειμὰ τῶν ἀτόμων, εἰς ἀδιαδοχικῶς μεταγεται διὰ τοῦ δαμαλειασμοῦ, οὕτω ἐπὶ τῆς ἀποβάλλει ἐντελῶς τὴν ἀλεξιτήριον αὐτῆς δύναμιν. Διὰ τοῦτο πᾶσαι αἱ περρωτισμέναι Κυβερνήσεις προνοοῦσι περὶ τε ἀνευρέσεως τῆς φυσικῆς δαμαλειακῆς νόσου καὶ περὶ ἀγαθῶν αἰμάτων (Nósgesungelien) τῆς τὴν δυνάμιν αὐτῆς ἀποβεβληκυῖας δαμαλειακῆς λύμφης διὰ τοῦ οὕτω δὴ λεγομένου ἐπιδαμαλειασμοῦ (Eitrogasungelien), τούτεστιν διὰ τοῦ εἰς τὸν μαστῆν δαμαλειακῆς ἐνοσφλημασμοῦ αὐτῆς πρὸς παραγωγὴν τῆς δαμαλειακῆς νόσου, ἀπὸ τῶν ὀλοφυκτιδῶν τῆς ὁποίας ἀπολαμβάνεται πάλιν ἀγαθὴ δαμαλειακὴ λύμφη.

ἐκάστης φλυκτιδῶς παρατηρουμένου ὀμφαλοειδοῦς βοθονίσκου καὶ τοῦ « ψευδοῦμην ». Π ἐν ἀρχῇ τῆς ἐξανθηματικῆς διαφλύσεως ἐπὶ τῶν ἀγγείων τοῦ θηλιωτοῦ σώματος, ἡ τῶν θυλακιδῶν τῶν τριχῶν (*Foliculorum pilorum*) ἐν εἴδει ἐλαχίστης βανίδος ἐξιδρούμενον παθολογικὸν ἀπέκρημα (τὸ φλεγμονογόνον ἐλάσθημα, ἡ μεσοκνιτάριον ἐκχυμα, ἡ ἐξιδρώμα, ἡ ὅπως ἂν ἄλλως ἤθελε τις ὀνομάσῃ αὐτὸ), ἀπαντῶν τὰ τῆς ἐπιδερμίδος στρώματα, διαπιπίσκει ταῦτα. Καθ' ὅσον δὲ, προϊούσης τῆς ἐξιδρώσεως, προχωρεῖ εἰς τὰ ἐξώτερα στρώματα τῆς ἐπιδερμίδος διεισδύει καὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἐσχάτα τούτων, μέχρι οὗ, διελλθὼν ἅπαντα τὰ μαθηκὰ στρώματα, φθάσῃ εἰς τὸ ἐξώτατον, τὸ κερρασιδῶς ἀπεσκληρωμένον. Μὴ δυνάμενον δὲ νὰ διελλθῆ, ἐπανίστησιν αὐτὸ ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δέρματος, καὶ οὕτως ἀποτελεῖται τὸ ἐκφυμάτιον, ἐφεξῆς δὲ (ὅταν πλεονάσῃ τὸ ποσὸν τοῦ ἐξιδρώματος) ἡ φλυκτις.

Καὶ ὅταν μὲν ἡ ἐξιδρώσις γένηται ἐκ τῶν ἀγγείων τοῦ θηλιωτοῦ σώματος ἐν τινι τῶν μεταξὺ τῶν μεσοθυλακίων διαστημάτων, τότε τὸ ἐκφυμάτιον καὶ τὸ φλυκταίνιον εἰσὶν ἡμισφαιριοειδῆ καὶ δὲν φέρουσι κατὰ τὴν κορυφὴν αὐτῶν τὴν ὀμφαλοειδῆ ἐκείνην ἐντύπωσιν. Ἀλλ' ὅταν τὸ παθολογικὸν προῖον ἐξιδρωθῆ ὑπὸ τῶν ἀγγείων τινὸς τῶν θυλακιδῶν τῶν τριχῶν, τότε φθάνει μέχρι τοῦ τὴν θυλακίδα περιεμπέχοντος στρώματος τῆς ἐπιδερμίδος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μὲν ἐξω στρώματιον τῆς θυλακιδῶς ἐν ἰσχυρῶς καὶ δυσενδότης προσκεκολλημένον περὶ τὴν τρίχα, δὲν ὑπέκει, ἐνῶ τὸ ἐξω, ὃν ἦττον ἰσχυρῶς συμπεφυκὸς τῇ τρίχῃ, ἐνδίδει εὐκόλως, πιεζόμενον ὑπὸ τοῦ αἰεὶ πλείονος γινόμενου ἐξιδρώματος, διὰ τοῦτο ἐπανίσταται δακτυλοειδῶς περὶ τὴν τρίχα καὶ οὕτως ἀποτελεῖται, κατὰ μὲν κορυφὴν τοῦ ἐξανθήματος, μικρὰ βοθονοειδῆ ἐντύπωσις, ἢν βλέπομεν εὐδιακρίτως ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ ἀρχῇ τῆς διαφλύσεως τῶν φλυκτιδοειδῶν ἐξανθημάτων. Αὐξάνοντος δὲ διηνεκῶς τοῦ ἐξιδρώματος, μεγεθύνεται ἐνταυτῶ καὶ τὸ δακτυλιώδες ἐκεῖνο ἐπανίστημα, καὶ οὕτως ἐνίσταται ἡ ὀμφαλοειδῆς ἐκείνη ἐντύπωσις, ἢν τινες ἐθεώρησαν ὡς χαρακτηριστικὴν τῶν ἐξανθημάτων τοῦ ὀλοφυκτιδώδους πυρετοῦ.

Ὁ λόγος δὲ, δι' ὃν, παρακεντωμένης τῆς ὀλοφυκτιδῶς, δὲν ἐκβλύζει πᾶσα ἡ ἐν αὐτῇ ὕλη, ἀλλὰ μέρος μόνον αὐτῆς, εἶναι, ὅτι ἡ ὀλοφυκτις, εἴτε ἐν τῷ θηλιωτῷ σώματι, εἴτε ἐν τινι τῶν θυλακιδῶν τῶν τριχῶν ἢ ἐνεστηκυῖα, δὲν ἀποτελεῖ μίαν καὶ μόνην κοιλότητα, ἀλλὰ πλείονας, ἅτε οὕσα ἐσχηματισμένη ἐκ στρωμάτων, ἐπιδερμίδος, ἡ διαπι-

πίσκει τὸ βευστὸν ἐξιδρώμα. Καθ' ὅσον δὲ ἐν τῇ ὀλοφυκτιδῇ ἐπιδίδουσι εἰς πλῆθος τὰ ποικίλα κυττάρια, καταστρέφονται τὰ τῆς ἐπιδερμίδος (ὁ κατὰ Οὐρχόββιον νόμος τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν κυττάρων), ὡς κατὰ μικρὸν ἐκλείπουσι ταῦτα σχεδὸν ὀλοτελῶς, πᾶσα δὲ ἡ ἐν τῇ φλυκτιδῇ ὕλη εἶναι σχεδὸν εἰλικρινῆς πῦον, ἐμπεριέχον μόνον ὀλίγους τινὰς αἱματίδας.

Περὶ δὲ τοῦ οὕτω δὴ λεγομένου ψευδοῦμην, ὅστις κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς ἀναπτύξεως τὸ ὕψος ἐξανθήματος φθίνειται ἐνιστάμενος ἐπὶ τῆς ἐπιφάνειας τῆς τὴν ὀλοφυκτιδῶν καλυπτούσης ἐπιδερμίδος, προσθετέον, ὅτι ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέτασις δεικνύει, ὅτι ὁ ὕψος ἐκεῖνος συνέστηκεν ἐξ ἐπιδερματικῶν κυττάρων, οὐχὶ δὲ ἐκ φλεγμονοειδοῦς ἐξιδρώματος καὶ, ἐπομένως, ὅτι δὲν εἶναι, κυρίως εἰπεῖν, ψευδοῦμην.

Ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται δῆλον, ὅτι, οὐ μόνον ἐπὶ τῆς γνησίας ὀλοφυκτιδώσεως, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἀβληχρᾶς καὶ τῆς ὑπνημείου, εἶναι δυνατὸν νὰ σχηματισθῶσιν ἐπὶ τῶν ὀλοφυκτιδῶν ὀμφαλοειδῆς ἐντύπωσις καὶ, οἷα δὴ λέγονται, ψευδοῦμηνες. Ὁ λόγος δὲ, δι' ὃν ὁ ὀμφαλοειδῆς βοθονίσκος παρατηρεῖται συχνότερα ἐπὶ τῶν ἐξανθημάτων τῆς κυρίως ὀλοφυκτιδώσεως, εἶναι, ὅτι ταῦτα ἀναπτύσσονται βραδέως, ἐνῶ τὰ κατὰ τὰς λοιπὰς δύο μορφὰς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐξανθηματικοῦ πυρετοῦ συντελοῦσι τὴν περίοδον τῆς ἀναπτύξεως αὐτῶν πολλῶ τάχιον.

[Ἐπιτελεῖται ἡ συνέχεια].

[2.] Περὶ τῶν ἀφροδισίων ἢ συφιλιδικῶν παθήσεων καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν. [Συνέχεια.]

Περὶ τοῦ ζητήματος ὁποία πρέπει νὰ εἶναι ἡ δόσις τῆς πρὸς τὰς ἐνέσεις διαλύσεως τοῦ νιτρικοῦ ἀργύρου ἐπικρατεῖ ἐπίσης μεγίστη μεταξὺ τῶν ἰατρῶν διαφωνία, τῶν μὲν ἐξ αὐτῶν ἀριουμένων εἰς $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$ — 1 Κόκ. νιτρικοῦ ἀργύρου, τῶν δὲ λαμβανόντων 10—20 Κόκ. πρὸς ἐκάστην Οὐγγίαν ὕδατος. Ἐπίσης διχοφρονοῦσιν οἱ συφιλιδολόγοι καὶ περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνωνται αἱ ἐνέσεις, τινῶν μὲν ἐπαναλαμβάνόντων αὐτὰς πολλάκις τῆς ἡμέρας, ἄλλων δὲ μόνον κατὰ πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν.

Περὶ τοῦ θεραπευτικοῦ ἀποτελέσματος τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐνέσεων δυνάμεθα, ἐξ ἀπρολήπτου γνώμης ὁμιλοῦντες, νὰ εἰπώμεν τὰ ἐξῆς. Εὐθύς μετὰ τὴν πρώτην ἐνεσιν αὐξάνει ἡ ἀπεκρινόμενη βλε-

νοσσοῦν ἔτι, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ πάλιν μειοῦται καὶ, ἐν ὀλίγαις τισὶ περιπτώσεσι μόνον, ἐξακολουθεῖ διηνακῶς μειοῦμένη, ὥστε ἐπὶ τέλους, μετὰ τινὰς ἐνέσεις, ἐκλείπει ἐντελῶς. Ἀλλ' ἀέ τοιαῦται περιπτώσεις εἰσὶν ἐξαιρετικά· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον υποστέλλεται ἡ βλενορροϊκὴ ρύσις ἐπὶ τινὰς μόνον ἡμέρας, εἶτα δὲ πάλιν ἐπανήκει. Ἐκλείπουσα δὲ αὐθις μετ' ἑτέραν ἐνέσεων, ἀνακαίνεται πάλιν ἐκ νέου μετ' ἡμέρας τινάς. Αἱ ὑποτροπαὶ αὐταὶ διαρκοῦσι πολλάκις ἐπὶ ἑβδομάδας, ἢ καὶ ἐπὶ μῆνας ὀλοκλήρους, ὥστε ἡ ταχυθεραπευτικὴ αὐτῆ, οἷα δὴ λέγεται, μέθοδος, διατείνουσα εἰς μῆκος τὴν πάθησιν ὅσον ἐνίοτε καὶ ἡ διὰ τῶν συνήθων ἀντιβλενορροϊκῶν φαρμάκων ἰατρία, ἐξαντλεῖ τὴν ὑπομονὴν τοῦ πάσχοντος, ὥστε οὗτος διωθεῖται ἐπὶ τέλους πᾶν θεραπευτικὸν βοήθημα καὶ οὕτω φέρει δι' ὄλου πολλάκις τοῦ βίου τὴν ἀτερπὴ πάθησιν. Ἐν τισὶ μάλιστα περιπτώσεσιν οὐδ' ἐπιφέρουσιν αἱ ἐνέσεις τὸ παράπαν μείωσιν τοῦ βλενορροϊκοῦ ἀπεκκρίματος, ἀλλὰ, τοῦναντίον, ποιῶσιν αὐτὸ θαψιλῆς καὶ δύσχροον. Ἐάν δέ τις ἐξακολουθῆσῃ οὐδὲν ἔπτον ποιῶν τὰς ἐνέσεις, προσερχοῦνται οὖρα δίαμα, δυσουρία, ἰσχυρία, διάδοσις τῆς φλεγμονῆς εἰς τε τοὺς ὄρχεις καὶ τὴν οὐροδόχον κύστιν καὶ, ἐν τισὶ περιπτώσεσιν, ἐξαίδησις τῶν βουβωνικῶν ἀδένων.

Περὶ τῆς θεραπευτικῆς ἀξίας τῆς ἀποκρουστικῆς μεθόδου ἐδίδαξεν ἡ ἄχρι τοῦδε ἰατρικὴ πείρα, ὅτι αἱ καυτηριαστικαὶ ἐνέσεις ἐν ὀλίγαις τισὶ μόνον περιπτώσεσι παύουσιν ἐν διαστήματι ἡμερῶν τινῶν τὴν βλενορροϊκὴν ρύσιν, ἐάν γένηται χρῆσις αὐτῶν ἐνῶ ἡ βλενορροία εἶναι ἐστὶ ἐν τῇ πρώτῃ αὐτῆς συστάσει. Γινώσκοντες ὅμως, ὅτι καὶ διὰ τῆς συνήθους παρηγορικῆς ἰατρίας κατορθοῦται ἐν τῷ διαστήματι μιᾶς ἑβδομάδος μέχρι δύο ἢ παντελῆς ἰασις εὐθῶν τινῶν βλενορροϊκῶν, ἀποτεκμαιρόμεθα, ὅτι ὁσάκις διὰ τῶν καυτηριαστικῶν ἐνέσεων ἐπιτευχθῆ ἡ ἰασις βλενορροίας τινός, πρέπει τοῦτο νὰ ἀποδίδηται, οὐχὶ εἰς τὴν ἰδιάζουσαν ἀνυσιμότητα τῆς ἀποκρουστικῆς ἰατρίας, ἀλλὰ, μᾶλλον, εἰς τὸ ὅτι ἡ πάθησις ἦν τῶν εὐθῶν καὶ μὴ δυσαλθῶν. Ἐάν δὲ, συντασσόμενοι μετὰ τῶν ἐνθερμοτέρων ὑπερασπιστῶν τῆς ἀποκρουστικῆς ἰατρίας, παραδεχθῶμεν, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἐνδεδειγμένη μόνον ἐταν ἡ πάθησις εἶναι ἐστὶ ἐν τῇ ἀρχικῇ περιόδῳ τῆς συστάσεως αὐτῆς, οὐχὶ δὲ, ὡς τινες ἰσχυρίζονται, καὶ ἀποῦ αὐτὴ προχωρήσῃ ἤδη εἰς τὸ στάδιον τῆς φλεγμονῆς (ἐάν, λέγομεν, παραδεχθῶμεν τὸν περιοριστικὸν τοῦτον κανόνα), ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀποκρουστικῆς ἰατρίας θέλει περιορισθῆ εἰς ὀλιγίστας μόνον περιπτώσεις, ἐπειδὴ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οἱ ὑπὸ τῆς βλενορροϊκῆς ἢ λωκότες προσέρχονται εἰς τὸν ἰατρὸν ἀποῦ

ἤδη ἡ πάθησις ὑπερχωρήσῃ πέραν τῆς ἀρχικῆς αὐτῆς περιόδου καὶ ἐπέλθῃ τὸ τῆς φλεγμονῆς στάδιον. Ἀλλὰ καὶ ἔταν ἐγκαίρως γένηται ἡ ἐφαρμογὴ τῶν καυτηριαστικῶν ἐνέσεων, ἀναγκαζόμεθα πολλάκις νὰ ἀποστώμεν τῆς χρήσεως αὐτῶν ἔταν ὁ πάσχων ἢ ἐκ τῶν εὐερεθίστων. Ὅσάκις αἱ καυτηριαστικαὶ ἐνέσεις διεγείρουσι σφοδρὸν ἄλγος, τότε, κατὰ τὴν γνώμην καὶ αὐτοῦ τοῦ Νίσοῦ, πρέπει νὰ ἀφιστώμεθα τῆς περαιτέρω ἐξακολουθήσεως αὐτῶν. Εἰσὶ δὲ αἱ καυτηριαστικαὶ ἐνέσεις ἦττον δυσάνεκτοι, ἀλλ' οὐχὶ διὰ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἀνύσμιτοι, ἐπὶ τῶν ἀναλγῶν βλενορροϊκῶν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ ὅταν ὁ πάσχων ἔσχεν ἤδη πολλάκις βλενορροϊκὴν οὐρηθρίτιδα. Τὸ θεραπευτικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἀποκρουστικῆς ἰατρίας εἶναι, ὡς ἤδη ἐφημεν, ἥκιστα ἀσφαλές· ἡ βλενορροϊκὴ ρύσις ἐκλείπει μὲν, ἀλλὰ πρὸς καιρὸν, ἐπανήκουσα μετ' οὐ πολὺ καὶ διαρκοῦσα ἐπὶ μακρὸν χρόνον, καὶ τοὶ ἐπαναλαμβάνομενων αὐθις καὶ αὐθις τῶν καυτηριαστικῶν ἐνέσεων. Ὁ ἐν Ἀμβούργῳ συφιλιδογράφος Σίμων διαβεβαίωσι, ὅτι ἔσχεν ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἰατρικῇ πράξει πάσχοντας, ἐξακολουθήσαντας τὰς καυτηριαστικὰς ἐνέσεις ἐπὶ ἐν ὄλον ἔτος καὶ ἔτι πλέον, μὴ ἀπαλλαγέντας δὲ τῆς πάθησεως. Καταλογίζει δὲ τὴν χρονιότητα ταύτην τοσοῦτον μᾶλλον θαρρόντως εἰς βάρος τῆς ἀποκρουστικῆς ἰατρίας, ὅσον ἔχει ὁμοδοξοῦντα μετ' αὐτοῦ ἕνα τῶν νεωτέρων συφιλιδογράφων καὶ τῶν ἀρμοδιωτέρων ἐν ταῖς τοιοῦτοις κριτῶν, τὸν Vidal de Cassis, διαβεβαίωσιντα, ὅτι ἐν τῷ διαστήματι ἐνὸς ἔτους, καθ' ὃ μετεχειρίζετο ἐν τῇ ἰατρικῇ αὐτοῦ πράξει τὰς καυτηριαστικὰς ἐνέσεις, ἀπαξ μόνον κατώρθωσεν νὰ ἐπενέγκῃ τὴν ἰασιν ἐν ὀκτὼ ἡμέραις, ἐν πάσαις δὲ ταῖς λοιπαῖς περιπτώσεσιν ἐδέησε πρὸς τὴν ἰασιν πολλὰ μακροτέρου χρόνου.

Καὶ ὁ Ἀκκηνος (Haecker) δὲ, λαβὼν ἐν τῇ ἰατρικῇ αὐτοῦ πράξει πείραν τῶν καυτηριαστικῶν ἐνέσεων, διαβεβαίωσι, ὅτι ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει οὐτύχησεν νὰ ἐκθεραπεύσῃ τὴν βλενορροϊκὴν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις.

Τῶν ἐπὶ τῇ χρήσει τῶν καυτηριαστικῶν ἐνέσεων παρατηρουμένων δυσαρέστων ἀκολουθῶν τὸ μᾶλλον ἀνιάρδον εἶναι, βεβαίως, ἡ στένωσις τῆς οὐρήθρας. Καὶ εἶναι μὲν ἀφ' ἐνός ἀληθές, ὅτι ἐνίοτε ἐν ἰστανται στενώσεις ἐν τῇ οὐρήθρᾳ (καὶ τοὶ μηδὲν γινόμενης χρήσεως ἐνέσεων) ἐκ μόνης τῆς εἰς μῆκος διαταθείσης βλενορροίας, ἥτις, ἐπὶ τέλους, ἀπορῶνται ἐν μέρει τὸν βλενογόνον τῆς οὐρήθρας ὑμένα, ἀλλ', ἀφ' ἑτέρου, φαίνεται πρόδηλον, ὅτι αἱ καυτηριαστικαὶ ἐνέσεις ἐργάζονται κατὰ μείζονα λόγον στενώσεις ἐν τῇ οὐρήθρᾳ, ἄτε καυτηριάζου-

σαι, ἐξελκοῦσαι καὶ ἀπορῶνται τὸν βλενογόνον αὐτῆς ὑμένα.

Ἐκτός δὲ τοῦ ὅτι ἡ ἀποκρουστικὴ ἰατρία εἶναι, οὐ μόνον ἥκιστα ἀνύσμιτος, ἀλλὰ καὶ, ὡς ἤδη ἐφημεν, πρόξενος δυσαρέστων πολλάκις ἐπακλουθῶν, ἔχει πρὸς τοῦτοις τὸ ἐλάττωμα, ὅτι εἶναι καθ' ὑπερβολὴν δυσάνεκτος, οὐχὶ δὲ, ὡς ἰσχυρίζονται οἱ ὑπέρμαχοι αὐτῆς, ἀνεκτότερα πάσης ἄλλης ἀντιβλενορροϊκῆς ἰατρίας. Ἐκαστὴ καυτηριαστικὴ ἐνέσις προξενεῖ τῇ πάσχοντι δριμύτατον ἄλγος. Καὶ εἰ μὲν ἦν ἀρκοῦσα πρὸς ἐκθεράπευσιν μίαν καὶ μόνην ἐνέσιν, ἢ μόνον ὀλίγαις τινέσ, ἠδύνατο νὰ καταβιάσῃ, ὅπως δῆποτε, ἑαυτὸν ὁ πάσχων πρὸς τὸ ὑπομεῖναι τὴν ἀλγεινότητα αὐτῶν. Ἀλλ' ἤδη, ὅτε πρὸς ἐπίτευξιν τῆς ἰάσεως ἀπαιτεῖται μακρὰ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξακολουθήσις τῶν καυτηριαστικῶν ἐνέσεων, ποῦ ἡ ὑπομονὴ νὰ ὑπομείνῃ τις τὰς ἐξ αὐτῶν ἀλγυδῶνας ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, καὶ δὴ ἐπὶ ἀβεβαίωσι; Ἐάν δὲ τὰ ἐν τοῖς νοσοκομείοις ἐπιτευχθέντα θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα εἰσὶν, ὡς τινες διαβεβαίωσιν, ἀληθῶς ἀμείνονα ἢ τὰ ἐν τῇ κατ' οἶκον ἰατρικῇ πράξει, ἢ λόγος τοῦτου ἠθέλην εἶσθαι, ὅτι ἐν τοῖς νοσοκομείοις οἱ πάσχοντες δύνανται νὰ ἡρεμώσιν, ἐνῶ ἐν τῇ ἐκτός τῶν νοσοκομείων ἰατρικῇ πράξει σπανίως κατορθοῦμεν νὰ περιορίσωμεν τὸν πάσχοντα ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ κλίνῃ, ἢ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ. Τὸ ὅτι δὲ ἡ ἡρεμία εἶναι βοηθητικώτατη συνθήκη πρὸς τὴν θεραπείαν τῆς βλενορροίας καὶ ὅτι ἐνίοτε ἐπιμόνοι βλενορροϊκαὶ οὐρηθρίτιδες ἐθεραπεύθησαν διαρκῶς ἀνεῦ ἰδίας τινός ἀντιβλενορροϊκῆς ἰατρίας, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅτι ἐνεκα ἑτέρας τινος συνυπαρχούσης πάθησεως ἐδέησε νὰ ἡρεμῆσῃ ὁ πάσχων ἐπὶ τινὰ χρόνον, (τοῦτο, λέγομεν) οὐδένα, βεβαίως, λαμβάνει τῶν κεκτημένων ἰδίων κλινικῶν πείραν περὶ τὴν ἐν λόγῳ νόσον.

Συγκεφαλαιῶντες τὰ εἰρημένα, λέγομεν, ὅτι, καθ' ἃ ἐδίδαξεν ἡ ἰατρικὴ πείρα διαστήμιον συφιλιδολόγων, ἢ ἐπὶ τὴν βλενορροϊκὴν ἀποκρουστικὴν ἰατρία εἶναι ἥκιστα ἀνύσμιτος, ἄτε ποιοῦσα ἐνίοτε τὴν πάθησιν πολλῶ χειρόνα, μεταβάλλουσα αὐτὴν ἀπὸ ἀναλγοῦς εἰς ἀλγεινὴν, ἐργαζομένη μεταστάσεις εἰς τε τὴν οὐροδόχον κύστιν καὶ τοὺς ὄρχεις, στενοῦσα τὴν οὐρήθραν καὶ ἀπολείπουσα ἰλίαν ἐπιμόνας μεθυστεράς βλενορροίας.

β'. Περὶ βλενορροϊκῆς βαλανιτιδοποσθίτιδος. Βαλανιτιδοποσθίτις, ἢ νόθος (πόσθησις) βλενορροία (Balano-posthitis, Gonorrhoea spuria s. puerilis) ὀνομάζεται ἡ βλενορροϊκὴ ἐκείνη πάθησις, καθ' ἣν ἀπὸ τῆς βαλάνου καὶ πόσθης ἐκβλύζονται θαψιλῆς θλάνα. Εἰς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ παρατηρεῖται ἐπὶ ἀνθρώπων, ἢν ἡ ἀκροποσθία εἶναι στενω-

(ΙΠΠΟΚΡ. ΤΟΜ. Β'. ΤΕΥΧ. Σ')

τέρα τοῦ συνήθους. Συνυπάρχει δὲ ἐνίοτε μετὰ βλενορροϊκῆς οὐρηθρίτιδος, ὅπερ διαγιγνώσκουμεν ἐκ τοῦ κατὰ τὴν οὐρήσιν ἐνισταμένου ἄλγους. Προέρχεται δὲ τὸ παθολογικὸν ἔκκριμα κυρίως ἐκ τῶν κατὰ τὴν στεφάνην τῆς βαλάνου ἀδενίσκων, ἀποπέμπει ἀσπρὴν διεσφορότος τυροῦ καὶ εἶναι τοσοῦτον δριμύ, ὥστε ἐργάζεται φλεγμονὴν καὶ ἐκδορὰς ἐν τε τῇ βαλάνῳ καὶ τῇ ἀκροποσθίᾳ. Ἡ πάθησις αὐτὴ προσέρχεται ἐνίοτε ἐκ μόνου τοῦ αἰτίου, ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν σημηματοποιῶν ἀδενῶν ἀπολειτουργούμενον ἀπέκκριμα, συναγόμενον μετὰ τὴν ἀκροποσθίαν καὶ βαλάνου καὶ μὴ ἀποκαθαίρομενον, διασθίρεται καὶ οὕτως, ἐπιδρῶν ἐρεθιστικῶς ἐπὶ τὸν βλενογόνον τῆς βαλάνου καὶ τῆς ἀκροποσθίας ὑμένα, ἐργάζεται τὴν ὑπερέκκρισιν τῆς θλάνης. Ἐν ἄλλαις πάλιν περιπτώσεσιν τὸ νόσοποιὸν αἷτιον εἶναι ἰσχυρὰ προστριβὴ καὶ σύνθλιψις τῆς βαλάνου ἐν καιρῷ τῆς γενετήσιου δράσεως, μάλιστα δὲ τῆς μετὰ γυναικός, ἀφ' ἧς πορεύεται λευκὸς ροῦς.

Περὶ τῆς φύσεως τῆς πάθησεως ταύτης ἐπιβεβαιῶνται διαφανίᾳ μετὰ τῶν ἰατρῶν, τῶν μὲν θεωρούντων τὴν πάθησιν ὡς μὴ οὖσαν ἀπότοκον ἀφροδισίου μολύσματος, τῶν δὲ, τοῦναντίον, δοξαζόντων, ὅτι εἶναι καὶ αὐτὴ συφιλιδικὴ τὴν φύσιν. Καὶ οἱ μὲν τὴν πρώτην τῶν δοξασιῶν τούτων ἀσπαζόμενοι ἐπάγονται ὡς ἀποδεικτικὸς λόγους τὸ ὅτι ἡ βαλανιτιδοποσθίτις εἶναι πάθησις σχετικῶς σπανία, ἐνῶ τὸ κατὰ τὸν κολεόν βλενορροϊκὸν μολύσμα ἐργάζεται κατὰ τὴν γενετήσιον δράσιν εἰς ἀμεινωτέραν ἐπαφὴν μετὰ τῆς βαλάνου καὶ τῆς πόσθης, ἐπιμόνας, λέγουσιν, ἂν ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πάθησις ἠθέλην εἶσθαι ἀπότοκος συφιλιδικῶν μολύσματος, ἔπρεπε νὰ εἶναι πολλῶ συχνότερα. Ἄτερος λόγος, δι' ἃν τινὲς τῶν συφιλιδογράφων προσβεβούσιν, ὅτι ἡ βαλανιτιδοποσθίτις δὲν εἶναι συφιλιδικῆς φύσεως πάθησις, εἶναι τὸ ὅτι παρατηρεῖται συχνότερον ἐπὶ παιδίων, ἢ ἐπὶ κῆξημένων καὶ ἐπὶ τούτων οὐχὶ πάντοτε μετὰ ὑποπτον γενετήσιον προσομιλίαν, ἐστὶ δὲ, ὅτι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἡ ἰασις αὐτῆς κατορθοῦται διὰ τοπικῶν θεραπευμάτων. Οἱ δὲ προσβεβούσιντες, ὅτι ἡ πάθησις εἶναι ἀπότοκος ἀφροδισίου μολύσμου στήριζουσι τὴν δοξασίαν αὐτῶν ἐπὶ τῆς παρατηρήσεως, ὅτι μετὰ τῆς πάθησεως, περὶ ἧς ὁ λόγος, συνυπάρχουσι πολλάκις καὶ ἀποδρῦσεις, ἐξελκώσεις καὶ ὑπερσαρκώματα κατὰ τε τὴν βάλανον καὶ τὸν βλενογόνον τῆς πόσθης ὑμένα.

Ἐκαστέρα τῶν δοξασιῶν ταύτων, ἀποκλειστικῶς θεωρουμένη, εἶναι σφάλμα, ἢ ἀλήθεια δὲ, κατὰ τοὺς ὑγιέστερον κρίνοντάς, κεῖται μετὰξὺ. Ἐν ταῖς πελεστάσις τῶν περιπτώσεσιν τὸ ἐργαζόμενον τὴν πάθησιν εἶναι τοπικὸς τις ἐρεθισμὸς, κυρίως ἐκ διε-

φθόροτος σιγήματος, όταν ή ακροποσθία ή φύσει στενωτέρα του συνήθους, ή πεφιμωμένη. Εν άλλαις όμως περιπτώσεσιν ή πάθησις φαίνεται προδήλως αποτέλεσμα της ενιοβολήσεως του από σφυλιδι- κού έλκους ή βλενορροίας μολυσματικού στοιχείου. Ενίοτε μάλιστα συνυπάρχουσι μετά της βαλανιτι- δοποσθίτιδος και γνήσια αφροδίσια έλκη κατά τὰ πεπονθότα μέρια. Διαγιγνώσκονται δὲ τὰ κατά τὴν εξωδηκτικὴν πόσθην αφροδίσια έλκη εκ τῆς σκλη- ρίας, ἧς αισθανόμεθα κατά τὴν έξωθεν έπαφήν. Ο- σάκις δὲ μετά της βαλανιτιδοποσθίτιδος συνυπάρ- χη και εξοιδήσις τῶν βουβωνικῶν αδένων, δὲν δύναμεθα δὲ νὰ εξαναστρέψωμεν τὴν πόσθην και παρατηρήσωμεν τὰ ὑπ' αὐτὴν, εικάζομεν, ὅτι μετά της βαλανιτιδοποσθίτιδος συνυπάρχει αφροδίσια έλκος. Ὅπως δὲ βεβαιωθῶμεν περὶ τῆς διαγιγνώσε- ως ενοφθαλμιζόμεν τὸ παθολογικὸν ἀπέκκριμα εἰς αὐτὸν τὸν πάσχοντα και οὕτως εκ τοῦ αποτελέ- σματος τοῦ ενοφθαλμιζομένου τεκμαιρόμεθα ἂν ὑπὸ τὴν πόσθην ὑπάρχει ὑποκακρυμμένον αφροδίσια έλκος.

Ἡ ροσολογικὴ εἰκὼν τῆς βαλανιτιδοποσθίτιδος εἶναι ἡ ἐξῆς: κατ' ἀρχὰς ὁ πάσχων αισθάνεται κνησμονῆς ὑπένδοθεν τῆς πόσθης, ἧτις φαίνεται ενερευθῆς και ὑγροτέρα ἢ κατά φύσιν. Μετά τινος ἡμέρας διαδέχεται τὴν κνησμονὴν αἰσθημα μείζονος ἢ κατά φύσιν θερμότητος και ἀλγους, τὸ παθο- λογικὸν έκκριμα αὐξάνει, γίνεται μῆλιον. τὸ χρω- μα, πυώδες τὴν σύστασιν και ενίοτε τοσοῦτον αφθονον, ὡστε εκρέει κατά σταγόνας. Ἡ πόσθη εξ- οιδάινει και φμοῦται εἰς τοσοῦτον, ὡστε ἀποβαί- νει ἀδύνατον νὰ ἀπαχθῆ, ἔστω και κατ' ἐλάχιστον. Ἐκ τούτου προέρχεται, ὅτι ενίοτε συμφύεται ἡ πό- σθη μετά της βάλανου. Εν σπανίαις τισὶ περιπτώ- σεσι συνίστανται ἀποστήματα μεταξύ βάλανου και πόσθης, ἢ και γαγγραινώσεως τῶν πεπονθότων μορί- ων, ὅταν ἡ κατ' αὐτὰ φλεγμονὴ γένηται έρυσιπε- λατώδης.

Ἡ θεραπεία τῆς βαλανιτιδοποσθίτιδος δὲν εἶναι δυσχερῆς, ὁσάκις εἶναι δυνατόν νὰ ἀπαχθῆ ἡ ακρο- ποσθία ὑπὲρ τὴν βάλανον. Ἐν τοιαύταις περιπτώσε- σιν ἀρκεῖ πρὸς τὴν θεραπείαν καθαριότης τοῦ καθ' ἑν ἡ πάθησις τάπου, ἡμερία τοῦ πάσχοντος και ἡ μεταξύ τῆς πόσθης και τῆς βάλανου παρενθήκη ράκουσ λινου ὀθονίου, έμβεβρεγμένου εἰς ἀσθενῆ διά- λυσιν ὀξικου μολύβδου και ανανουμένου πολλακίς τῆς ἡμέρας. Ἐάν δὲ μὴ επιτευχθῆ διὰ τούτων ἡ ἔκσις, δέον νὰ προσφεύγωμεν εἰς τὰς διὰ στυπτικῶν ἀφεψημάτων (οἶον τοῦ φλοιου τῆς δρυός, ἢ τοῦ περουνιανου) πλύσεσις τῆς τε πόσθης και τῆς βάλ- ανου και τὴν μεταξύ αὐτῶν παρενθήκην ράκουσ λινου

ὀθονίου, διαβρόχου διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀφεψηματος. Τὴν ὑπὸ τοῦ Ricord ὡς μεγάλως ανύσιμον συνισω- μένην καυτηρίασιν διὰ νιτρικου ἀργύρου τότε μό- νον πρέπει νὰ ενεργῶμεν, ὅταν ὑπάρχωσιν εξελ- κώσεις, ἢ ἀποδρῦσεις. Ὅταν ἡ πάθησις ἢ ἐπιπεπλεγ- μένη μετά φμώσεως, τότε δέον νὰ προσφεύγω- μεν εἰς τὴν ὑπὸ τὴν πεφιμωμένην πόσθην ενεσιν προσηνῶν στυπτικῶν φαρμάκων. Ὅταν ὅμως ἡ πό- σθη ἢ τοσοῦτον πεφιμωμένη, ὡστε ἐμποδίζεται ὁ εκρους τοῦ παθολογικου έκκριματος, τότε τὸ λυσι- τελέστερον εἶναι νὰ διαιρῶμεν διὰ τοῦ μαχαιριου τὴν πεφιμωμένην πόσθην, ὑπὲρ ἀφαιρεῖ διὰ παντὸς τὴν πρὸς ὑπατροπὴν κυριώδη συνθήκην, τοιούτοι τὴν παρὰ φύσιν στενωτῆτα τῆς πόσθης. Ὅσάκις ὑπ- ἀρχουσιν αφροδίσια έλκη ὑπένδοθεν τῆς πεφιμω- μένης πόσθης εἶναι τῶν ὧν οὐκ άνευ ἡ διατομὴ ταύτης, ὅπως οὕτω τὰ έλκη γένωνται προσιτὰ τῆ τοπικῆ θεραπείᾳ, άνευ τῆς ὁποίας δυσχερῶς, ενίοτε δὲ οὐδέποτε, κατορθοῦται ἡ ἔκσις αὐτῶν.

Πραγματευσάμενοι ἐν τῇ προσηκούσῃ λεπτομε- ρείᾳ περὶ τῆς ἀπὸ τῶν γεννητικῶν μορίων τοῦ ἀρ- ρῆνος βλενορροίας, ἔλθωμεν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν συν- επειῶν αὐτῆς λόγον.

α'. Περὶ τῆς φμώσεως και παραφμώσεως τῆς πόσθης.

Εἰς ἤδη ἀνωτέρω εἴρηται, πολλακίς κατά τὸ φλεγμονικὸν τῆς βλενορροίας στάδιον φλεγμαίνει και εξοιδάινει και ἡ πόσθη, οὕτω δὲ, στενωμέ- νη, συνθλίβει τὴν βάλανον. Καὶ φμώσεσι μὲν κα- λεῖται ἡ σένωσις αὐτῆ, ὅταν ἡ πόσθη συγκαλύπτῃ τὴν βάλανον, παραφμώσεσι δὲ, ὅταν ἢ ἀφηλυ- σμένη ὑπὲρ ταύτην και οὕτω περισφίγγει αὐτὴν κρι- κοειδῶς.

Ἡ ἐπὶ τῆς καθαρᾶς και άνευ ἐπιπλοκῆς μετ' αφροδισίων ἐλκῶν βλενορροίας προσεπερχομένη φί- μωσις σπανίως ἀποβαίνει πάθησις χρῆζουσα σπου- δαίας θεραπευτικῆς ἐπιμελείας. Εἰς ἐπὶ τὰ πλείστον οἴχεται μετά τὴν φλεγμονικὴν τῆς βλενορροίας πε- ρίοδον. Πρὸς ἐπιτεῦξιν δὲ τοῦ αποτελέσματος τούτου ἀρκεῖ σωματικὴ ἡμερία τοῦ πάσχοντος, ὀριζόντειος κατάκλισις αὐτοῦ και ενέσεις χλιαροῦ ἢ γουλαρδείου ὑδατος μεταξύ βάλανου και πό- σθης. Ὅταν ἡ πεφιμωμένη πόσθη ἢ οἰδηματώδης, δέον τότε νὰ προσιστώμεν αὐτῇ σπλήνια διάβρο- χα διὰ διαλύσεως ὀξικου μολύβδου. Ἐάν δὲ τὰ ἐπιθέματα ταῦτα μὴ ὦσιν άνεκτὰ, πρέπει νὰ προσ- φεύγωμεν εἰς τὰ πυριάματα, προσπλέκοντες αὐτοῖς μικρὸν καφουράς. Μόνον ὅταν ἡ βάλανος ἢ καθ' ὑ- περβολὴν συνεσφιγμένη ὑπὸ τῆς πεφιμωμένης πό- σθης πρέπει νὰ δικαιῶμεν ταύτην διὰ τοῦ κοπαρί-

ου, καθ' ἃ διαγορεύει ἡ ἐγχειριστικὴ, και οὕτως αἰ- ρωμεν τὴν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀλγεινὴν, σύσφιγξιν τῆς βάλανου.

Καλεπωτέρα τῆς φμώσεως εἶναι ἡ παραφμώσις, καθότι ἐνδέχεται κατ' αὐτὴν νὰ περισφίγγθῃ αἰ- φνης ὑπὸ τῆς παραπεφιμωμένης πόσθης ἡ βάλανος τοσοῦτον, ὡστε και νὰ γαγγραινωθῆ, διακοπτο- μένης τῆς ἐν αὐτῇ κυκλοφορίας. Ἐν τοιαύτῃ περι- πτώσει πρέπει εκ παντὸς τρόπου νὰ ἀρθῆ ἡ περι- σφιγξίς τῆς βάλανου. Κατορθοῦμεν δὲ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, προμαλθάσσοντες διὰ καθολικῶν λουτρῶν, ἢ τοπικῶν πυριάσεων, τὴν παραπεφιμωμένην πό- σθην και προσκλύοντες αὐτὴν εἴτα ἡρέμα ὑπερθεν τῆς βάλανου, ἐνῶ διὰ τῶν δακτύλων τῆς ἐτέρας χειρὸς συμπιέζομεν ταύτην. Καὶ δὲν εἶναι μὲν πάν- τη εὐχερῆς ἔργον ἡ κατάταξις, ἀλλ' ἐάν τις ἢ ὀ- πωσοῦν ἐξαικνωμένος πρὸς τὴν μικρὰν ταύτην χει- ροποπῶν, ἢ παραφμώσις μὴ ὑπάρχη πρὸ πολλοῦ, ἢ δὲ βάλανος μὴ ἢ λίαν εξωδηκτικὰ και ἀλγεινῆ, κατορθοῦται ἐπὶ τέλους ἡ κατάταξις. Ἐάν ὅμως ἀ- ποβῶσι μάταιαι αἱ πρὸς τοῦτο ἀπόπειραι ἡμῶν (ὡς ὅμως δὲν πρέπει, χρονατριβοῦντες, νὰ παρατεινωμεν πέραν τοῦ δέοντος), τότε πρέπει ἀμελλητί νὰ διαι- ρῶμεν διὰ τοῦ κοπαρίου τὴν παραπεφιμωμένην πόσθην.

β'. Περὶ τῆς βλενορροϊκῆς προστατίτιδος.

Ἡ τῆ βλενορροϊκῆ οὐρηθρίτιδι ἐν σπανίαις τισὶ περιπτώσεσι παρεπομένη φλεγμονὴ τῆς προστάτιδος αδένος προέρχεται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, εκ τῆς κατα- χρήσεως καυτηριαστικῶν ενέσεων εἰς τὴν οὐρήθραν και εκ μεγάλων δόσεων βαλαμικῶν μέσων.

Τὰ χαρακτηρίζοντα τὴν πάθησιν ταύτην συμ- πτώματα εἰσὶ τὰ ἐξῆς: ὁ πάσχων αισθάνεται πίεσιν τινὰ και θερμότητα κατά τὸ περίνεον πρὸς τῷ τραχήλῳ τῆς οὐροδόχου κύστεως και τῷ ἀπευθυ- σμένῳ, ἐτι δὲ ἐπειξιν πρὸς οὐρησιν. Ἀντιλαμβα- νόμεθα δὲ τῆς πεπονημένης προστάτιδος αδένος διὰ τῆς ἀφῆς, ἢ κατά τὸ περίνεον, ἢ εισάγοντες τὸν λιχανὸν εἰς τὸ ἀπευθυσμένον. Ἡ ενίοτε προσεπερ- χομένη δυσουρία μεθίσταται ἔστιν ὅτε εἰς παντε- λῆ λογουρίαν, καθ' ἧς ὅμως ἀδυνατοῦμεν νὰ αντι- τάξωμεν τὸν καθετηρισμὸν, ἄτε ἐπιπροσθούσης τῆς εξωδηκτικῆς αδένος. Ὅταν ὅμως ἡ φλεγμονὴ ἢ ἡπία, τότε κατορθοῦται ἡ διὰ τῶν ἐν τῷ περὶ θεραπεί- ας λόγῳ ἀναφερομένων θεραπευτικῶν μέσων διά- λυσις αὐτῆς. Ὅταν δὲ ἡ φλεγμονὴ ἢ λίαν σφοδρά, τότε εκπιύσκειται ἡ ἀδὴν, τὸ δὲ ἐν αὐτῇ ἀφιστά- μενον πῦον εκχέεται, ὅτε μὲν, εἰς τὴν οὐροδόχον κύστιν, ὅτε δὲ, εἰς τὴν οὐρήθραν, ὅτε δὲ, διὰ τοῦ περινεου. Ενίοτε πάλιν μεθίσταται εἰς σκληρίαν ἢ πεπονθῶα ἀδὴν.

Πρὸς θεραπεία τῆς βλενορροϊκῆς προστατίτιδος ἀπαιτεῖται αὐστηρὰ ἀφλέγμαντος ἀγωγή, οἶον προσ- βολὴ ἀρκετῶν βδελλῶν κατά τὸ περίνεον, μαλακτι- κῶν καταπλασμάτων ἐπὶ τῆς πεπονημένης αδένος, ἐτι δὲ ἡ λήψις μεγάλων δόσεων ἡπίου ὑδροχλω- ρικου ὑδραργύρου μετ' ὀπίου. Ἐάν δὲ σχηματισθῆ κατά τὴν φλεγμαίνουσαν ἀδὴνα ἀπόστημα, τεινον νὰ ἀναρραγῆ πρὸς τὰ έξω, δέον νὰ ἐρχώμεθα ἐγκαίρως ἐπὶ τὴν διάνοιξιν αὐτοῦ διὰ τοῦ κοπα- ρίου. Κακίστη εἶναι ἡ ενίοτε βραδύτερον παρα- τηρουμένη ἐκθασίς τῆς παθήσεως εἰς σκληρίασιν, ἢ εἰς παθολογικὴν ἐξαλλαγὴν (degeneration) τῆς ὑφῆς τῆς αδένος. Ἡ ἐκθασίς αὐτῆ, ἢν συνοδεύουσιν ισχυρὰ ἐπειξίς πρὸς οὐρησιν και εκκρίσις ποιᾶς τι- νος πυώδους ὕλης, πολλακίς ἀποβαίνει ἀναφετικὴ εἰς τὸν πάσχοντα. Ὅταν ἡ πάθησις, περὶ ἧς ὁ λό- γος, ἢ προκεχωρηκυῖα ἤδη, τότε δι' οὐδενὸς πλέ- ον θεραπευτικοῦ μέσου δύναται νὰ επιτευχθῆ ἡ ἔκσις, ἀλλ' ὑπολείπεται ὅμιν μόνη ἡ παρηγορικὴ ἱατρία.

γ'. Περὶ τῆς βλενορροϊκῆς ὀρχίτιδος και ἐπι- διδυμιτιδος.

Ἡ βλενορροϊκὴ ὀρχίτις και ἐπιδιδυμιτις (Orchitis gonorrhoeica, Tumor testium venereus, Testiculus venereus, Epididymitis gonorrhoeica, Hernia humoralis) ἔχει τοὺς ἀκολουθούσους συμπτω- ματολογικοὺς χαρακτήρας. Ἐνῶ ὁ πάσχων αισθά- νεται διατακτικὰ ἀλγυμάτων κατά τὸ ἱερὸν ὄσον, τὴν ἐτέραν τῶν βουβωνικῶν χωρῶν και τὴν ὄσφιν, ἐτι δὲ οἶονεὶ θάρους κατά τοὺς ὄρχεις, εξοιδάι- νει ἐν πρώτοις ἡ ἐτέρα τῶν ἐπιδιδυμιδων, ἀπὸ ταύτης δὲ διαδίδεται ἡ φλεγμονὴ και εἰς τὸν ἐλυτροειδῆ χιτῶνα τοῦ κατ' αὐτὴν ὄρχεως. Ἐξ- ιδρουμένου δὲ ἐν τῷ φλεγμαίνοντι χιτῶνι τοῦ ὄρχεως πολλοῦ ἐξιδρώματος, ἐξογκοῦται ὑπ' αὐτοῦ ὁ τε ἐλυτροειδῆς αὐτὸς και ὅλος ὁ ὄσχεος. Ὁ οὐ- τως ενιστάμενος ὄγκος εἶναι κατ' ἀρχὰς ἐλαστικὸς και ἀναλῆς, τὸ δὲ ὑπὲρ αὐτὸν δέρμα ἔχει τὴν κατά φύσιν ιδέαν. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ὁ ὄγκος γίνεται πεσιτενῆς μέχρι σκληρίας, τότε δὲ εἶναι και ἀλ- γεινὸς ἐπὶ τε τῇ πίεσει και μάλιστα ὅταν ὁ πάσχων βαδίζῃ, ἢ ἴσταται, ἐπομένως ὁ ὄσχεος μένει ἀνω- ποστήρικτος: τότε τὸ ἀλγος εἶναι (πολλακίς μάλι- στα ἀφορητῶς) σφοδρὸν. Ἐπειδὴ δὲ και ὁ σπερμα- τιστῆρ (ὅ ἐ. ὁ λατινοβαρβάρως καλούμενος σπερμα- τικὸς αἰσθητῆρ), ἐξοιδάινων, περισφίγγεται ὑπὸ τοῦ βουβωνικου κήκου, προσεπέρχονται ἐντεῦθεν πολλα- κίς ναυτία και κωλικὸι γράφοι. Ἐξογκοῦται δὲ πολ- λάκις τοσοῦτον ὁ ὄσχεος, ὡστε ὁ ὄγκος αὐτοῦ γίνε- ται τετραπλασίως μείζων τοῦ κατὰ φύσιν. Τὸ ἀλ- γος ὅμως δὲν εἶναι πάντοτε ἀνάλογον πρὸς τὸ μέ- 2*

γος του ὄγκου, ἀλλὰ πολλάκις ἦτον σφοδρὸν ἐπὶ τῆς λίαν ἢ ἐπὶ τῆς ἦτον μεγάλης ἐξογκώσεως τοῦ ὄσχεου. Συνήθως προτρέχει τῆς φλεγμονῆς πυρετός, εἰσβάλλον μετὰ κομπόδους ρίγους, μετ' ὃ ἐπέρχεται ξηρὸς καύσος. Γίνεται δὲ ἡ λύσις τοῦ πυρετοῦ δι' ἰδρώτων ἐν ταῖς περιπτώσεσι, καθ' ἃς ἡ πάθησις λαμβάνει ἀγαθὴν τὴν ἀποδρομὴν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει σμικρύνεται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ταχέως ἡ φλεγμονώδης ὄγκος, ὑπολειπομένου τινὸς μόνου ὑποσκληροῦ ἐπάρματος. Ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ πυρετός εἶναι συμπτωματικός. Αἱ ἐκκρίσεις καὶ ἀπεκκρίσεις δὲν γίνονται κατὰ φύσιν, ἰδίως δὲ γίνεται κωδέστερον ἢ διαχώρησις τῆς κοιλίας. Ἐάν ὁ πάσχων διαμῆνῃ ἡμερῶν καὶ κατακεκλιμένος, διατηρῆ δὲ θερμὸν τὸν πεπονητότατόν, ἐλαττωταί μὲν ἐν τῷ διαστήματι ἡμερῶν τινῶν ὁ τε ὄγκος καὶ τὸ ἄλγος, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μόλις μετὰ δύο, ἢ τρεῖς, ἐνίοτε δὲ καὶ τέσσαρας ἐβδομάδας σμικρύνεται ἐπὶ τοσοῦτον ὁ ὄγκος, ὥστε ὑπολείπεται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἦτον ἐπαισθητὴ ἢ σκληρία μόνος τῆς ἐπιδιδυμίδος, ἀφ' ἧς εἶχεν ἐκπορευθῆ ἡ φλεγμονὴ τῶν λοιπῶν μορίων. Ἐν σπανίαις τισὶ περιπτώσεσιν ἡ σκληρία αὕτη τῆς ἐπιδιδυμίδος μεθίσταται, προϊόντος τοῦ χρόνου, εἰς σαρκοκλήην, ἢ εἰς σκίρρον, ἢ εἰς σόμφωμα (Fungus) τοῦ ὄρχεως. Ἐνίοτε συνεπάγεται ἡ ἐπιδιδυμίτις ὑδροκλήην, ἢ λαμβάνει τὴν ἐκβάσιν εἰς σχηματισμὸν ἀποστημάτων καὶ εἰς πύθην. Ἀλλ' αἱ δυσάρεστοι αὗται συνέπειαι, ὡς καὶ ἡ γαγγραινώσις καὶ ἡ ἀτροφία τοῦ ὄρχεως, ἐπέρχονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅταν ἡ πάθησις ἀμεληθῇ, ἢ θεραπευθῇ κακῶς. Ἐνίοτε ὅμως γαγγραινοῦται ἢ ἀτροφεῖ ὁ ὄρχις, οὐχὶ ἐπειδὴ παραμελήθη, ἢ θεραπευθῆ κακῶς ἢ ὁλεορροϊκῆ ἐπιδιδυμίτις, ἀλλ' ἐκ τοῦ ὅτι ἡ φλεγμονὴ τοῦ ὄρχεως, οὕσα λίαν σφοδρά, ἐπὶ νύκτιν ἐπίσημον ἱστολογικὴν ἀλλοίωσιν τοῦ ὄργανου.

Ἐν σπανίαις τισὶ περιπτώσεσιν ἀλίσκονται ὑπὸ τῆς φλεγμονῆς ἀμφότεροι οἱ ὄρχεις. Σύνθες, τοῦναντίον, εἶναι νὰ προσεπιλαμβάνῃ μεθυστέρως ἢ κατὰ τὸν ἕνα ὄρχιν φλεγμονὴ καὶ τὸν ἕτερον καὶ ἐργάζεται ἐξοιδήσιν καὶ αὐτοῦ. Συνήθως ἀλίσκεται ὑπὸ τῆς φλεγμονῆς ὁ ἀριστερός ὄρχις, εἴτε ἐπειδὴ αὐτός εἶναι μᾶλλον κωδαιμένος, ἢ ὁ δεξιός (ὅν, κατὰ τὴν θάδισιν, ὑποβαστάζει τὸ ἀνάζωστρον καὶ ἡ περισκελίς), εἴτε ἐπειδὴ, κατὰ τὸν Vidal, ὁ ἐκρός τοῦ αἵματος γίνεται δυσκολώτερον ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὄρχεως, ἢ ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ.

Περὶ τῆς αἰτιολογίας τῆς ὁλεορροϊκῆς ἐπιδιδυμίτιδος εἰρήσθησαν τὰ ἀκόλουθα. Ἄλλοτε ἐπεκράτει ἡ δοξασία, ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος πάθησις προέρχεται ἐκ μεταστάσεως τῆς ὁλεορροϊκῆς ἀπὸ

τῆς οὐρήθρας εἰς τὴν ἐπιδιδυμίδα. Ἀλλὰ τὴν δόξασιν ταύτην ἀποδεικνύει ἀντικρὺς ἡμαρτημένην τὸ πραγματικὸν δεδομένον, ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς οὐρήθρας ρύσις τῆς Ἑλένης ἐξακολουθεῖ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ ἀφοῦ προσεπέλθῃ ἡ φλεγμονὴ τῆς ἐπιδιδυμίδος, ἐν δὲ σχετικῶς ὀλιγίσταις περιπτώσεσιν παρατηρεῖται παντελῆς ἐπίστασις τῆς ὁλεορροϊκῆς κατὰ τὴν προσεπέλευσιν τῆς ἐπιδιδυμίτιδος. Ἐἴστε σπανιώτατα ἡ δύνατο νὰ θεωρηθῇ ἡ πάθησις ὡς ἐκ μεταστάσεως ἐνεστηκυῖα. Ἐπὶ δὲ ἡ καθ' ἑκάστην παρατήρησις διδάσκει, ὅτι ἡ ἐπιδιδυμίτις προεπέρχεται ἐν ταῖς πλείσταις τῶν περιπτώσεων ὅταν πλεόν ὑφέται ἡ ἀπὸ τῆς οὐρήθρας ὁλεορροϊκὴ ρύσις, σπανίως δὲ κατὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς ὁλεορροϊκῆς οὐρηρίτιδος, ὅτε εἰσὶν ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτῶν ἢ τε κατὰ τὴν οὐρήθραν φλεγμονὴ καὶ τὸ ἄλγος. Προεπιφαίνεται δὲ ἡ ὁλεορροϊκῆ ἐπιδιδυμίτις συνήθως κατὰ τὸ μεταξὺ τῆς τρίτης καὶ ἑκτῆς ἐβδομάδος διάστημα, σπανίως κατὰ τὰς πρώτας δύο ἐβδομάδας. Ἡ βραδυτὴς αὕτη τῆς προσεπελεύσεως τῆς ἐπιδιδυμίτιδος προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι βραδέως καὶ ἡ φλεγμονὴ τῆς οὐρήθρας ἐπεκτείνεται μέχρι τῆς ἡμενώδους καὶ τῆς προστατικής αὐτῆς μοίρας, ὅθεν διὰ τὴν προσέχειαν τῶν τόπων διαδίδεται καὶ εἰς τοὺς ἐκφορητικούς πόρους τῶν ὄρχεων, τοὺς σπερματιστήρας (Funiculi spermatici), τὰς ἐπιδιδυμίδας καὶ τοὺς ὄρχεις. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου εἶναι ἐπίσης ὁμολογούμενον, ὅτι, ἐάν κατὰ τὴν πρώτην τῆς ὁλεορροϊκῆς περιόδου (τὴν τῆς φλεγμονῆς) γένηται χρῆσις τοῦ κοιλίου βαλαμάου, ἢ τοῦ μυρτιδάνου, ἢ ἐνεθώσιν εἰς τὴν οὐρήθραν κωστικὰ ἢ στυπτικὰ βυστὰ πρὸς ταχεῖαν ἐπίσχεσιν τῆς ὁλεορροϊκῆς ρύσεως, ἐλαττωθῇ δὲ διὰ τῶν μέσων τούτων μέχρις ἐλαχίστου ποσοῦ ἡ ἀπεκκρινόμενη βλένα, προσεπέρχεται ἐν ταῖς πλείσταις τῶν περιπτώσεων φλεγμονὴ τῶν ἐπιδιδυμίδων. Καὶ ἡ δύνατο μὲν τις νὰ θεωρηθῇ καὶ τὴν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐνισταμένην ἐπιδιδυμίτιδα ὡς προερχομένην, κατὰ τὸν νόμον τῆς προσεχέας τῶν τόπων, ἐκ τοῦ ἐρεθισμοῦ, ὃν ἐργάζονται ἐπὶ τὴν οὐρήθραν τὰ ἐσωθεν καὶ τοπικῶς ἐφαρμοζόμενα ἀντιὁλεορροϊκὰ μέσα. φαίνεται ὅμως, ὅτι συναπεργάζεται τὴν φλεγμονὴν τῶν ἐπιδιδυμίδων καὶ ὄρχεων καὶ μεταστατικὴ τις διεργασία· αἱ οὕτως ἐνιστάμεναι ἐπιδιδυμίτιδες καὶ ὄρχιτιδες εἰσὶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐπιμωνότεραι, ἢ αἱ κατὰ τὴν περίοδον τῆς ὑφέσεως τῆς ὁλεορροϊκῆς οὐρηρίτιδος προσενιστάμεναι, τὸ κατ' αὐτὰς ἄλγος εἶναι σφοδρότερον καὶ ἡ φλεγμονὴ μείζων. Ἐὰ συνήθη αἷτια τῆς ὁλεορροϊκῆς ἐπιδιδυμίτιδος εἰσὶ καθολικῆ, ἢ τοπικῆ (τῶν γεννητικῶν μορίων) φύξις, σύντασις τῶν σωματικῶν

δυναμῶν, παρατεταμένη ὀρθοστασία, ὄρχησις, ἱππασία, ὄρχησις δι' ἀνωμάλου οδοῦ, κατάχρησις τῶν πνευματοῦχων ποτῶν, ἀφροδίσιας δράσις, ἢ ἀπόπειρα πρὸς αὐτὴν κατὰ τὸ πρῶτον τῆς ὁλεορροϊκῆς στάδιον. Ἐνίοτε τὸ αἷτιον, δι' ὃ προσεπέρχεται ἡ ὁλεορροϊκῆ ἐπιδιδυμίτις, εἶναι ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς ὁλεορροϊκῆς ἡλικῆς ἄτομον ἔχει τὴν πρὸς τὴν ἐπιπλοκὴν ταύτην προδιάθεσιν, εἴτε ὡς προσεπελευθῆσιν ταύτης παρ' αὐτῷ καὶ κατὰ προγενεστέραν ὁλεορροϊκὴν πάθησιν τῆς οὐρήθρας, εἴτε ὡς οὐσης νοστικῶς κύξημένης τῆς ἐρεθιστικότητος τῶν ὄρχεων αὐτῶν, εἴτε ὡς μὴ ὄντος τοῦ ὄσχεου ἀρκούντως σιφροῦ, ἀλλὰ χαύνου καὶ λίαν ἀνεμμένου, ὅπως ἐπὶ τῶν εἰωθῶτως δεφουμένων καὶ καταχρωμένων τοῖς ἀφροδίσιας. Οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ ὑπεριδωσῶν τὸν ὄσχεον αὐτῶν δι' ἀναζώστρου ἅμα τῇ πρώτῃ ἐμφανίσει τῆς ὁλεορροϊκῆς καὶ φυλάσσωνται πᾶσαν πῆσιν, πάντα ἐρεθισμὸν καὶ κατάσεισιν τῶν ὄρχεων.

Ἡ διάγνωσις δὲν εἶναι δυσχερῆς. Ὅταν μετὰ τῆς ἐξοιδήσεως τῶν ἐπιδιδυμίδων, ἢ καὶ τῶν ὄρχεων, συναπάρχῃ ὁλεορροϊκῆ, ἢ προηγῆθῃ αὐτῆς, εἴτε δὲ ἡ φλεγμονὴ τῶν ὄρχεων τούτων ἢ ὄξεια καὶ συνοδεύεται ὑπὸ ἄλγους, τότε εὐχερῶς διαγιγνώσκεται ἡ πάθησις ὡς ὁλεορροϊκῆ ἐπιδιδυμίτις, ἢ ὄρχιτις καὶ διακρίνεται ἀπὸ τῆς σφιλιδικῆς σαρκοκλήης, ἣτις καὶ βραδέως ἀναπτύσσεται, καὶ οὐδαμῶς συνοδεύεται ὑπὸ ἄλγους. Ἦθελε δὲ εἶσθαι περιττὸς πᾶς λόγος περὶ τῆς διαγνώσεως τῆς παθήσεως ταύτης καὶ τῆς διακρίσεως αὐτῆς ἀπὸ τῆς σφιλιδικῆς σαρκοκλήης, ἐάν δὲν ἤθελε παρατηρηθῆ πλεονάκις ἢ ἀπαξ, ὅτι ἐξελέθη ἡ μία ἐξ αὐτῶν ἀντὶ τῆς ἑτέρας. Δυνατὸν, δηλαδή, ἐνίοτε ἐπὶ ἀνθρώπου, ἔχοντος τὴν σφιλιδικὴν δυσκράσιαν, νὰ συναπάρχῃ μετὰ τῆς ἐξοιδήσεως τῶν ἐπιδιδυμίδων, ἢ καὶ τῶν ὄρχεων, ἢ νὰ προηγῆθῃ αὐτῆς ὁλεορροϊκῆ φλεγμονὴ τῆς οὐρήθρας, χωρὶς ὅμως διὰ τοῦτο καὶ νὰ εἶναι ἡ πάθησις τῶν εἰρημένων μορίων ὁλεορροϊκῆς φύσεως. Ἐνίοτε ἡ ἀπὸ τῆς οὐρήθρας ὁλεορροϊκῆ ὑποβουθεῖ τὸν σχηματισμὸν τῆς σαρκοκλήης, ὡς συμπτώματος τοῦ καθολικοῦ ἀφροδίσου μολυσμοῦ.

Ἡ πρόγνωσις εἶναι ἐν γένει ἀγαθὴ. Τὰ πεπερημένα μόρια ἐπανακτῶνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν κατὰ φύσιν ὄγκον αὐτῶν, ὑπολείπεται δὲ μόνον σκληρία τις ἐν ταῖς ἐπιδιδυμίσι, παραμένουσα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, δι' ὄλου τοῦ βίου. Ὅσον δὲ ἐν ὕψιαιτέρῳ σημείῳ τῆς πορείας τῆς ὁλεορροϊκῆς προσεπέλθῃ ἡ φλεγμονὴ τῶν ἐπιδιδυμίδων, ἢ καὶ τῶν ὄρχεων, τοσοῦτον ἀγαθώτερα εἶναι καὶ ἡ πρόγνωσις. Ἀγαθὴν προσέτι δυνάμεθα νὰ προδιαγορεύσωμεν αὐ-

τὴν, ἐάν κατὰ τὴν προσεπέλευσιν τῆς ἐπιπλοκῆς ταύτης δὲν ἐπιλήπῃ ἐντελῶς τὸ ὁλεορροϊκὸν ἔκκριμα. Ἐάν δ' ἐπιλήπῃ, ἢ πάθησις εἶναι σφοδρωτέρα καὶ ἐπιμωνότερα, καθὼς καὶ ὅταν αὕτη προσεπέλθῃ κατὰ τὴν πρώτην τῆς ὁλεορροϊκῆς περιόδου (τὴν τῆς φλεγμονῆς). Τοῦναντίον, εἶναι ἦτον σφοδρὰ καὶ εὐίατος, ὅταν καὶ μετὰ τὴν προσεπέλευσιν αὐτῆς ἐξακολουθῇ ἐτι ἐν μέρει ἡ ὁλεορροϊκὴ ρύσις καὶ ὅταν προσεπέρχηται μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς πρώτης περιόδου τῆς ὁλεορροϊκῆς (τὴν τῆς φλεγμονῆς). Λαμβάνει δὲ ἡ πάθησις τὴν εἰς σκίρρωσιν τοῦ ὄρχεως ἐκβάσιν, τὴν εἰς διαπύθην καὶ γαγγραινώσιν, ἢ ἀτροφίαν αὐτοῦ, ἢ τὴν εἰς σχηματισμὸν σφιγγίων, σπανιώτατα καὶ σχεδὸν μόνον ὅταν παντάπασις ἀμεληθῇ, ἢ ἐνεκα κακοθεραπείας. Καὶ τοῦτο πάλιν ὁσάκις συναπάρχῃ καὶ σφιλιδικῆ σαρκοκλήη.

Πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ὁλεορροϊκῆς ἐπιδιδυμίτιδος καὶ ὄρχιτιδος δεόν ἐνα ὁ πάσχων ἀναζωνύηται τὸν ὄσχεον ἅμα τῇ πρώτῃ ἐμφανίσει τῆς ὁλεορροϊκῆς. Ἐάν ὄν οὐκ ἀνεῖ εἶναι μάλιστα ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀναζώστρου, ὅταν προσεπέλθῃ αἰσθημα διεκλισμοῦ, ἢ ἄλγους κατὰ τοὺς ὄρχεις, πρὸ πάντων δὲ ὅταν ὁ πάσχων ἔσχεν ἤδη καὶ ἄλλοτε ὁλεορροϊκὴν φλεγμονὴν τῶν ἐπιδιδυμίδων, ἢ καὶ τῶν ὄρχεων. Προεἴτι πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν θεραπευτικὴν ἡμῶν δράσιν καὶ τὸ ὅτι ἡ λεγομένη ἀποκρουστικὴ, ἢ ἀποφθαρτικὴ (abortiva) θεραπεία τῆς ὁλεορροϊκῆς ἐπιφέρει ἐνίοτε πρῆσιν τῶν ἐπιδιδυμίδων καὶ τῶν ὄρχεων. Τοῦτο δὲ εἶναι ἀναμφισβήτητον πραγματικὸν δεδομένον, ὅσον καὶ ἂν ἀρνῶνται αὐτὸ οἱ ἐνθερμοὶ θιασῶται τῆς εἰς τὸ παραχρῆμα ἐπισχέσεως τοῦ ὁλεορροϊκοῦ ῥοοῦ διὰ τῶν ἀποκρουστικῶν, ἢ ἀποφθαρτικῶν μέσων. Ἐάν ὄν οὐκ ἀνεῖ εἶναι προσέτι πρὸς ἀποτροπὴν τῆς παθήσεως καὶ τὸ νὰ ἀπαγορεύωμεν τῷ πάσχοντι νὰ ἱππεύῃ, ὄρχηται, συγγίνηται ἀφροδίσιας, ἢ ἄλλως ἀφιστῆται τῆς ἐπιτεταγμένης αὐτῷ σωματικῆς ἀρεμίας.

[Ἔπιται ἡ συνέχεια.]

28. Περὶ νέας τινὸς θεραπευτικῆς μεθόδου, διὰ τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. [Συνέχεια.]

γ'. Ὁ συμπεπυκνωμένος ἀήρ, εἰσπνεόμενος, ὑποστέλλει τὴν ἀπὸ τοῦ δέρματος καὶ τῶν ἀεροφόρων ὁδῶν ἐξάτμισιν. Τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν χρῆζει περαιτέρω ἐξηγήσεων, ἄτε προφανοῦς ὄντος τοῦ φυσικοῦ αὐτοῦ λόγου. Ἐκ τῆς ἐλαττώσεως δὲ ταύ-

της τῆς ἀπὸ τοῦ δέρματος καὶ τῶν ἀναπνευστικῶν ὁδῶν ἐξατμίσεως προέρχεται τὸ

δ'. Ὅτι ὁ συμπεπυκνωμένος ἀήρ, εἰσπνεόμενος, ἐπιφέρει αὐξησιν τῆς ἀπεκκρίσεως τῶν οὐρῶν καὶ ε'. Ὅτι καθίστασι θαφιλότερον τὸ ἀπέκκριμα τῶν σιελοποιῶν ἀδένων.

ε'. Ὅτι ὁ συμπεπυκνωμένος ἀήρ, εἰσπνεόμενος, ἐπιφέρει, ὅτε μὲν, ἐλάττωσιν, ὅτε δ', αὐξησιν τοῦ ἀπεκκρίματος τοῦ βλενογόνου ὑμέως τῶν ἀναπνευστικῶν πόρων. Ὁ Σουηδὸς ἰατρός Κ. Sandahl παρετήρησεν, ὅτι πολλάκις μετὰ τινος ἐνδοκλήσεως (Sécheresse) ἐν τῇ συσκευῇ (ἐν μιᾷ δὲ περιπτώσει μετὰ μίαν καὶ μόνην) ἔπαυσεν ἡ ὑπάρχουσα ὑπερέκκρισις βλενῆς ἀπὸ τῶν ἀναπνευστικῶν πόρων. Ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ εἰσπνοὴ τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος καθίστασι, τούναντίον, δραστηριωτέραν τὴν ἀπεκκριτικὴν λειτουργίαν τῶν βρόγχων· συνήθως μετὰ τὰς πρώτας ἐνδοκλήσεις παρατηρεῖται ἐπίσημος αὐξησὶς τῆς ἀπὸ τοῦ βλενογόνου ὑμέως τῶν ἀναπνευστικῶν ὁδῶν ἀπεκκρινόμενης βλενῆς, ἥτις ὅμως μετὰ ταῦτα ἐλαττοῦται κατὰ μικρὸν καὶ ἐπανήκει εἰς τὸ κατὰ φύσιν ὄριον.

ζ'. Ὅτι ὁ συμπεπυκνωμένος ἀήρ, ἐπιδράων μηχανικῶς ἐπὶ τὰ κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ σώματος μέρη, συμπιέζει τὰ κατ' αὐτὰ αἱμοφόρα ἄγγεϊα, ἐκθλίβει οὕτως ἀπ' αὐτῶν καὶ μεταγείει εἰς τοὺς κατὰ βάθος τόπους τὸ ἐν αὐτοῖς αἷμα καὶ οὕτως ἐλαττώνει τὴν κατ' αὐτὰ, τυχόν, ὑπάρχουσαν ὑπεραιμίαν. Ὁ Κ. Sandahl παρετήρησεν ἐν δυοῖς περιπτώσεσιν ὑπεραιμίας τοῦ ἐπιπεφυκότος, ὅτι ἐπὶ τῇ ἐπιδράσει τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος, κατὰ μὲν τὴν μίαν, ἐξέλιπεν ἐντελῶς ἡ ὑπεραιμία αὕτη, κατὰ δὲ τὴν ἑτέραν, ἐλαττώθη ἐπισήμως. Τὸ φαινόμενον τοῦτο παρετήρησε, πρὸ τοῦ Κ. Sandahl, καὶ ὁ ἐν Λουγδούνῳ ἰατρός Κ. Pélrequin.

Ἐκ τῆς ιδιότητος δὲ ταύτης τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος τοῦ μεθιστάναι τὸ αἷμα ἀπὸ τῶν κατὰ περιφέρειαν μορίων εἰς τὰ κατὰ βάθος ἡδυνάτο τις νὰ προαχθῇ πρὸς τὴν ἐκ τῶν προτέρων εἰκασίαν, ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος θεραπευτικῆς μεθόδου ἡδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ἐπικίνδυνον ὑπεραιμίαν τοῦ ἔγκεφάλου. Ἀλλ' ὁ φόβος οὗτος ἀπεδείχθη ἐκ τῶν ὑστέρων κενός. Ὁ μετὰ σπανίας τῶν ὄντι ἐπιστάσις σπουδάσας, ὑπὸ τε φυσιολογικῆν καὶ θεραπευτικῆν ἐποψίν, τὰ κατὰ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος μέθοδον Κ. Sandahl διαβεβαίωσεν, ὅτι οὐδέποτε κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς παρετήρησε συμπτώματα ἐξ ὑπεραιμίας τοῦ ἔγκεφάλου. Τούναντίον μάλιστα τινές, λέγει, τῶν πασχόντων, ὄντες κεφαλαλγῆς πρὶν ἢ ὑποβληθῶσιν εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἰατρειάν, ἦσαν ἀπηλλαγμένοι, ὡς ἔλεγον, τῆς

κεφαλαλγίας ἐφ' ὅσον διέμενον ἐν τῷ συμπεπυκνωμένῳ ἀέρι. Προέρχεται δὲ τοῦτο, κατὰ τὸν Κ. Sandahl, ἐκ τῆς ὑποστολῆς τῆς τε ἀναπνοῆς καὶ τῆς κυκλοφορίας.

Περὶ τοῦ ζητήματος ἀν κατὰ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος ἡ καρδία ὑπερπληροῦται αἵματος, ἢ ἀν τὰ ἐν τῷ σπλάγγνῳ τούτῳ αἷμα εἶναι ὅσον καὶ κατὰ τὴν συνήθη πυκνότητά τοῦ ἀέρος, — περὶ τοῦ ζητήματος, λέγομεν, τούτου οὐδὲν ἐδίδαξαν τὸν Κ. Sandahl αἱ παρατηρήσεις αὐτοῦ. Καὶ τοι δὲ μὴ ἔχων οὐδὲν πραγματικῶν δεδομένων, ἐρ' οὐ στηριζόμενος νὰ θεωρῇ ὡς ἀποδεδειγμένον, ὅτι ὁ συμπεπυκνωμένος ἀήρ ἐπιφέρει ὑπερπλήρωσιν τῆς καρδίας, φρονεῖ, οὐδὲν ἤττον, ὅτι ὁσάκις τὰ τοιχώματα τῆς καρδίας ὡσι λεπτά, ἢ ὁ ἴστος αὐτῶν ἐξηλλαγμένος εἰς πιμελώδη, εἶναι ἀντεδεδειγμένα ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος θεραπευτικῆς μεθόδου.

Περὶ τοῦ ἥπατος καὶ τοῦ σπληνός ὑπὸ τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐποψίν οὐδεμίαν, λέγει, πληροφορίαν δύναται νὰ δώσῃ.

Περὶ τῶν νεφρῶν δὲ τοσοῦτον μόνον γινώσκει, λέγει, ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην νὰ εἴπῃ, ὅτι ἐπὶ πενταετοῦς τινός ἀρρώστου (ὅστις πρότερον ἔπασχεν αἱματουρίαν, ἧς ὅμως εἶχεν ἀπαλλαγῆ πρὸ πολλοῦ, καὶ ὅστις ὑπεβλήθη εἰς τὴν διὰ τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος ἰατρειάν ἕνεκα χρονίας βρογχίτιδος) παρετήρησεν, ὅτι τὰ μεθ' ἐκάστην ἐν τῇ συσκευῇ ἐνδοκλήσιν ἐξουρούμενα οὐρα ἦσαν δίαιμα.

Προσέτι παρετήρησεν, ὅτι ἐν τισὶ περιπτώσεσιν ἐπὶ τῇ ἐφαρμογῇ τῆς διὰ τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος θεραπευτικῆς μεθόδου ἐπῆλθε προώρως ἢ πρώτην ἐπιφοίτησιν τῶν ἐμμήνων καὶ ὅτι ταῦτα ἐπορεύθησαν θαφιλότερα τοῦ συνήθους, ἀλλ' ἡ θαφίλεια αὕτη ὑπῆρχε κατὰ μόνην τὴν πρώτην ἐμφάνισιν τῶν ἐμμήνων, ἐπανερχομένου κατὰ τὰς ἀκολούθους ἐμμηνοῦς περιόδους τοῦ πλήθους τοῦ αἵματος εἰς τὸ κατὰ φύσιν ὄριον.

Παρατηρητέον προσέτι, ὅτι περὶ τὸ τέλος τῆς ἐνδοκλήσεως πρέπει νὰ γίνηται κατὰ μικρὸν ἡ ἐλάττωσις τῆς πίεσεως τοῦ ἀέρος, καθότι ἄλλως δύναται νὰ ἐπέλθῃ βίαία συνθρόμωσις τοῦ αἵματος εἰς τὰ κατὰ τὴν περιφέρειαν αἱμοφόρα ἄγγεϊα. Ὁ βρῆθεις Σουηδὸς ἰατρός παρετήρησε δις, ὅτι, γενομένης ταχέως τῆς ἐλαττώσεως τῆς πίεσεως, ἐπῆλθε μικρὰ αἱμορραγία ἀπὸ τῶν πνευμόνων.

η'. Ὅτι ἡ εἰσπνοὴ τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος ὑποβοηθεῖ τὴν διάφρασιν. Ἐπέρχεται δὲ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο μετὰ τινος ἐνδοκλήσεως. Ἐπὶ τῶν παιδῶν μάλιστα ἐπέρχεται τάχιον ἢ ἐπὶ τὴν διάφρασιν βελτιωτικῆ αὕτη ἐνέργεια τῆς εἰσπνοῆς τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος.

θ'. Ὅτι ὁ συμπεπυκνωμένος ἀήρ διεισδύει διὰ τῆς εὐσταχείου σάλπιγγος καὶ, ἀποπεφραγμένην οὖσαν, καθίστασιν αὐτὴν αὖθις διεξίτην (permeable). Ἄμα ἡ συμπύκνωσις τοῦ ἐν τῇ συσκευῇ ἀέρος ἀρθῆ εἰς τοσοῦτον, ὥστε ὁ δείκτης τοῦ μανομέτρου νὰ παρεκκλίνῃ τινὰ ἑκατοστημόρια τοῦ μέτρου ἐμποεῖται εἰς τοὺς ἐν τῇ συσκευῇ ἀρρώστους αἰσθημα πίεσεως κατὰ τὸν ἀκουσικὸν πόρον, ὡσανεὶ ἐνεπακτούτο εἰς αὐτὸν θύμα τι. Προϊούσης δὲ τῆς συμπύκνωσεως τοῦ ἀέρος, ἐπιτείνεται ἐνίοτε τὸ αἰσθημα τοῦτο μέχρις ἄλλους. Ἀλλ' ἐκεῖνοι, ὧν ὁ ὕμην τοῦ τυμπάνου εἶναι διατετρημένος, ἢ ἡ εὐστάχειος σάλπιγξ ἀδιεξίτητος, οὐδὲν αἰσθάνονται ἐν τοῖς ὡσὶν αὐτῶν ὡς ἐκ τῆς πίεσεως τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος. Ὅταν ὅμως ἡ εὐστάχειος σάλπιγξ ἦ, ὅπως ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συμβαίνει, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἤττον ἐστενωμένη, ἢ καὶ ἐντελῶς ἀποπεφραγμένη ἕνεκα ἐξοιδήσεως τοῦ ἀμφιεννύοντος αὐτὴν βλενογόνου ὑμέως, ἢ ἐκ συναγωγῆς βλενῆς ἐν αὐτῇ, τότε ἡ πίεσις, ἣν ὁ συμπεπυκνωμένος ἀήρ ἐργάζεται ἐπὶ τὴν ἐξωτερικὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὑμέως τοῦ τυμπάνου, διατείνει αὐτὸν μέχρις οὐ ὁ συμπεπυκνωμένος ἀήρ διεισδύσῃ καὶ διὰ τῆς εὐσταχείου σάλπιγγος καὶ οὕτως ἀποκαταστῆ ἡ μεταξὺ τοῦ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀκουσικῷ πόρῳ ἀέρος καὶ τοῦ ἔνδον τοῦ ὠτός ἰσορροπία. Ἡ διὰ τῆς σάλπιγγος δὲ διεισδυσίς αὕτη συνοδεύεται συνήθως ὑπὸ μικροῦ τινος φουσηματώδους ἰσχύματος, ἢ καὶ ὀπωσοῦν δικτυοῦ ψόφου, μετὰ τὸν ὁποῖον οἴχεται τὸ αἰσθημα τῆς ἐν τοῖς ὡσὶ πίεσεως, ἢ τοῦ ἄλλους. Ὅταν ὅμως ἐν τῷ βλενογόνῳ ὑμένι τῆς σάλπιγγος ἐδράζῃ ἐπίσημος ὀξεία φλεγμονή, τότε παρέρχεται πολὺς χρόνος μέχρις οὐ ὁ ἐν τῇ συσκευῇ ἀήρ διαπεράσῃ τὴν σάλπιγγα. Ἐάν δὲ ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει ἐξακολουθήσῃ προϊούσα ἢ συμπύκνωσις τοῦ ἐν τῇ συσκευῇ ἀέρος, διατείνεται τοσοῦτον ὁ ὕμην τοῦ τυμπάνου, ὥστε ἐντελῶς προξενεῖται ἐνίοτε σφοδρὸν ἄλγος ἐν τῷ ὠτί, δικνούμενον μέχρι τῶν ὀδόντων, τῶν κροτάφων, ἐστὶν ὅτε καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ τραχήλου. Ὁ πάσχων νομίζει, ὅτι μέλλει νὰ διαρραγῆ τι τῶν ἔνδον τοῦ ὠτός αὐτοῦ μορίων. Ἀλλ' οὐδέποτε ἐπῆλθε διάρρηξις τοῦ ὑμέως τοῦ τυμπάνου. Τὸ ἄλγος δὲ καὶ τὸ αἰσθημα τῆς διατάσεως οἴχονται, ἄμα ἢ συμπύκνωσις τοῦ ἀέρος ἐλαττώθῃ, ἢ ὁ πάσχων κατορθώσῃ διὰ καταποτικῶν συστολῶν τοῦ φάρυγγος αὐτοῦ νὰ εἰσαγάγῃ ἀέρα διὰ τῆς εὐσταχείου σάλπιγγος εἰς τὰ ἔνδον τοῦ ὠτός. Καὶ ὅταν δὲ κατὰ τὸ τελευταῖον ἡμιώριον τῆς ἐν τῇ συσκευῇ διαμονῆς τῶν πασχόντων ἐλαττώται κατὰ μικρὸν ἡ πίεσις τοῦ ἀέρος, ἐπανέρχεται καὶ τότε τὸ αἰσθημα τῆς κατὰ τὰ ὠτα πίεσεως, ἢ τοῦ

ἄλλους, ἕνεκα τῆς ἀπὸ τῶν ἔνδον ἐπὶ τὰ ἐξω διατάσεως τοῦ ὑμέως τοῦ τυμπάνου. Ἀλλ' εἴτα ἐπέρχεται αὖθις διὰ τῆς σάλπιγγος μέρος τοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ὠτός ἀέρος (ὁ πάσχων αἰσθάνεται οἰονεὶ μικρὰς φουσαλίδας, κατιούτης παρὰ τὸν φάρυγγα αὐτοῦ) καὶ οὕτως ἐκλίπει πᾶν κατὰ τὸ οὖς αἰσθημα.

Συνήθως ὅμως ἀποβάλλουσι κατὰ μικρὸν τὴν ἐντασιν αὐτῶν τὰ εἰρημένα κατὰ τὸ οὖς αἰσθήματα καὶ μετὰ τέσσαρας ἢ πέντε ἐνδοκλήσεις παύει ἐντελῶς ἡ ἐπάνοδος αὐτῶν. Ἐπὶ ὀλίγων τινῶν μόνων ἀνθρώπων ἐξακολουθοῦσιν ἐπανερχομένα τὰ αἰσθήματα ταῦτα κατὰ τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον ἡμιώριον τῆς ἐν τῇ συσκευῇ διαμονῆς αὐτῶν δι' ὅλου τοῦ χρόνου, ἐρ' ὅσον διαρκέσῃ ἡ διὰ τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος ἰατρία.

Ὁ ροιζός, ὅν οἱ ἐν τῇ συσκευῇ ἀσθενεῖς αἰσθάνονται ἐνίοτε, προέρχεται κυρίως ἐκ τῆς διελεύσεως τοῦ ἀέρος διὰ τῶν σωλήνων τῆς συσκευῆς, ἐν μέρει ὅμως παράγει αὐτὸν καὶ ἡ πίεσις, ἣν ἐργάζεται ὁ ἀήρ ἐπὶ τὰ ἀκουστικά ὄργανα.

Ἐν τισὶ περιπτώσεσιν ἐπέρχεται, ὡς λέγει ὁ Κ. Sandahl, μικρὰ δυσηχοία, ἥτις ἤμως παρέρχεται ἄμα ὁ ἔνδον τοῦ ὠτός ἀήρ γέννηται ἰσχυρὸς πρὸς τὸν ἐκτός. Τινές τῶν πασχόντων διαβεβαίωσιν, ὅτι ἐξῆλθον ἐκ τῆς συσκευῆς μᾶλλον ὀξυήκοοι, ἢ ὅσον ἦσαν πρὶν ἢ εἰσελθῶσιν εἰς αὐτήν.

Οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἰατρειάν ἀσθενῶν οὐδὲν ἄλλο δυσάρεστον αἰσθάνονται (ἢ τὰ εἰρημένα κατὰ τὸ οὖς αἰσθήματα) καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς (δύα, συνήθως, ὥρας διαρκούσης) διαμονῆς αὐτῶν ἐν τῷ κώδωνι, καὶ ὅταν ἐτι ἡ συμπύκνωσις τοῦ ἀέρος αὐξηθῇ καθ' ἡμίσειαν ἀτμοσφαιραν ἢ καὶ $\frac{3}{5}$ αὐτῆς πλέον τοῦ συνήθους ἐφαρμοζομένου βαθμοῦ τῆς πίεσεως. Οἱ πλεῖστοι προσέτι ἀναπνεύουσιν ὑπὸ τὸν κώδωνα εὐμαρέστερον, αἰσθάνονται εὐφορίαν καὶ ἄνεσιν, ἐπὶ δὲ πλείονας δυνάμεις. Ἐπιτυγχάνεται δὲ τοῦτο μόνον ὅταν ὁ βαθμὸς τῆς συμπύκνωσεως τοῦ ἀέρος καὶ ἡ διάρκειά τῆς ὑπὸ τὸν κώδωνα διαμονῆς τοῦ πάσχοντος ὦσιν ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὰς δυνάμεις καὶ τὴν λοιπὴν αὐτοῦ κατάστασιν.

Κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ἀνωτέρου ἐπανειλημένου μνημονευθέντος Σουηδοῦ ἰατροῦ ἐλαττοῦται ἐπισήμως ὁ βράγγος τῶν πασχόντων λαρυγγίτιδα ἐνάσω διχόμενουσιν ὑπὸ τὸν κώδωνα. Ἀποδίδει δὲ τοῦτο εἰς τὴν τονωτικὴν δύναμιν τοῦ συμπεπυκνωμένου ἀέρος, καθὼς καὶ τὸ ὅτι ἡ ἀκοή γίνεταί ὀξύτερα ὑπὸ τὴν ἐπιφύσην αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο φαινόμενον πρέπει νὰ ἀποδοθῇ κατὰ μείζονα λόγον εἰς τε τὴν διάνοξιν τῆς εὐσταχείου

πάλιγγος και εἰς τὸ ὅτι ὁ συμπεπυκνωμένος ἀρρ εἶναι ἀγαθότερος ἀγωγός τῶν ἡγετικῶν δονήσεων, ἢ ὁ ἀραίος.

ὑπολείπεται ἔτι νὰ διαλάβωμεν περὶ τῶν θεραπευτικῶν ἀποτελεσμάτων, ἕτινα ἀχρι τοῦδε ἀπετεύχθησαν διὰ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος νέας θεραπευτικῆς μεθόδου.

[Ἔπεται ἡ συνέχεια.]

38. Περὶ τῆς κυρίως ναυτίας ὑπὸ Ἰωσήφ Δε Κιγάλλα, ἰατροῦ.

Ναυτία (ἢ ναυτίασις) καλεῖται πάσα πρὸς ἔμετον τάσις, κυρίως δὲ ἡ ἐκ τῆς τοῦ σάλου τῶν πλοίων προξενουμένη εἰς τοὺς ναυτιλλομένους. Ἡ νόσος, ἢ μᾶλλον τὸ ἀσπύσμα, τῆς ναυτίας εἰς ἕνα μὲν θεωρεῖται ὡς μικρὸν καὶ ἀσήμαντον, ὡς παρερχόμενον ἄμα ὁ ναυτιλλόμενος ἀποβίβασθῆ τῷ πλοίου, ὑπ' ἄλλων δὲ ὡς ἀξιὸν νὰ ἀπασχολῆσθ σπουδαίως τὸν ἰατρὸν καθὼ προσβάλλον πολλοὺς τῶν ναυτιλλομένων (καὶ ἰδίως τὸ ὠραῖον φύλον), ἐπιφέρον εἰς τινὰς, εἰ καὶ ὀλίγους, δυσάρεστα ἀποτελέσματα, ὅταν ὁ πλοῦς ἢ πολυήμερος καὶ ἐκ τρικυμιῶν παραχώδης. Συνηθέστερον ὅμως ἐνόχλει τοὺς κατὰ πρῶτον ποντοποροῦντας καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὰς πρώτας μόνον ἡμέρας τῆς ποντοπορίας. Κατ' ἐξαιρέσει μόνον ἐνοχλοῦνται τινὲς καὶ ὅλον τὸ διάστημα τοῦ διαπλου, ὅσας ἡμέρας καὶ ἂν ἤθελε διαρκῆσθ οὗτος, τοῦθ' ὅπερ συμβαίνει καὶ εἰς ἐμὲ αὐτόν. Οἱ τοιοῦτοι ὅμως ἐνοχλοῦνται ὑπὸ ναυτίας, οὐ μόνον ποντοποροῦντες, ἀλλὰ καὶ μένοντες εἰς τὴν ξηρὰν, ὅσας δὲ δηλονότι δονοῦνται, ὄχοι μὲν, φέρ' εἰπεῖν, ἐπὶ ἀμαξῶν λίαν ἐλαστικῶν καὶ μάλιστα κεκλεισμένων, ἢ ἐπὶ θρανίων κρεμαστῶν ἢ ταλαντευομένων κτλ.

Οἱ βαθμοὶ τῆς ναυτίας εἰσι διάφοροι· τινὲς μὲν τῶν πλεόντων αἰσθάνονται ἀπλῆν μόνον τάσιν πρὸς ἔμετον, ἄλλοι δὲ ἐμοῦσι καὶ εὐθὺς ἀναλαμβάνουσιν ἐντέλωσ, ἄλλοι ἔχουσι συγχρόνως σκοτοδινίαν, ἢ καρνηβαρίαν, καὶ τινες, πάσχοντες εἰς μέγιστον βαθμὸν, μένουσιν κλινῆρεις, ὡχροί, ἀκίνητοι, ὡσανεὶ ἀνάσθητοι, ἐμοῦσι σχεδὸν ἀκάταπαύστως, μετὰ μεγίστης στενοχωρίας ἢ καὶ δριμυτάτων πόνων, καὶ ἐνίοτε, ἰδίως τὰ βρέφη, ἐκκενοῦσιν ἀκουσίως τὰ οὔρα καὶ τὰ κόπρανα.

Ἡ τοιοῦτου βαθμοῦ ναυτία δύναται, εἰ καὶ σπανίως, νὰ ἐπιφέρῃ διάρρηξιν τινὸς τῶν αἱματοφόρων ἀγγείων καὶ ἐπομένως αἱματέμεσιν, ἢ φλεγμονὴν τοῦ στομάχου, ὡς συνέβη εἰς ἐμὲ αὐτόν, ὅτε κατὰ τὸ 1832 ἐπανηρχόμην εἰς Θῆραν ἐκ Λιβόρου. Συνήθως, προϊούσης τῆς ἡλικίας, τὸ πάθος ἐλατ-

τοῦται, ἐνίοτε δὲ καὶ πάθει ἐντέλωσ. Πάντοτε ὅμως συμβαίνει τοῦτο, μᾶλλον ἢ ἥττον, μετὰ πολλὰς ἀλληλοδιαδόχους ποντοπορίας, καθὼτι ὅπως πρὸς πάσας τὰς λοιπὰς ἐντυπώσεις καὶ προσβολὰς τὸ σῶμα λαμβάνει καὶ πρὸς ταύτην τὴν ἀπαιτούμενην ἔξιν.

Ἀλλὰ τίς ἡ ἔδρα (ἢ ἔστια) τοῦ παθήματος τούτου; Τινὲς μὲν δοξάζουσιν, ὅτι αὕτη εἶναι ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ (τὰ δὲ τοῦ στομάχου συμπτώματα νομίζουσιν ὡς δευτερεύοντα καὶ κατὰ συμπάθειαν), ἄλλοι δὲ, ἰδίως ὁ Κεραυδρέτος, φρονοῦσι, τούναντίον, ὅτι, κινουμένων ἀνωμάλως πως, ὡς ἐκ τοῦ σάλου τοῦ πλοίου, τῶν κοιλιακῶν σπλάγγων, προέρχονται τὰ προσειρημένα συμπτώματα. « Ἴς ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ πλοίου, λέγει ὁ εἰρημένος συγγραφεὺς, τὰ κοιλιακὰ ἔγκατα πάσχουσι ἄμοιβαίαν σύνθλιψιν καὶ ἀνώμαλον πρὸς ἄλληλα σύγκρουσιν, ἐντεῦθεν δὲ γεννῶνται σπασμωδικαὶ συστολαὶ τοῦ στομάχου καὶ ἡ τάσις τῆς ἐπιγαστρικής χώρας, ἕπερ ἀποτελοῦσι τὰ κυριώτερα τοῦ παθήματος τούτου συμπτώματα. Ἐκ τῆς τοῦ πλοίου κινήσεως πιεζομένου τοῦ διαφράγματος, ἐμπροθίζονται αἱ τακτικαὶ αὐτοῦ συστολαὶ καὶ οὕτως ἐπέρχεται δύσπνοια ἐπὶ τέλους, διαδιδόμενης τῆς κινήσεως ταύτης εἰς τὰ πνευμονογαστρικά καὶ σπλαγγνικά νεῦρα, ὡς καὶ εἰς τὰ δύο μηνσεῖδῃ γάγγλια, καὶ, ἐνὶ λόγῳ, εἰς πάσας τὰς διακλαδώσεις τῶν τοῦ ἐπιγαστρικοῦ νεύρων, διαταράσσονται αἱ λειτουργίαι τῶν σπλάγγων, εἰς ἃ ταῦτα διήκουσι, καὶ οὕτω προσεῖνται εἰς τὸν πάσχοντα μεγίστη στενοχωρία καὶ δυσδιαθεσία. » Ἐγὼ δὲ φρονῶ, ὅτι ἡ ἔδρα τοῦ παθήματος τούτου, ὅτε μὲν, ὑπάρχει ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ, ὅτε δὲ, ἐν τοῖς γαστρικοῖς σπλάγγνοις, ἀναλόγως τῇ ἀτομικῇ ιδιοσυγκρασίᾳ τοῦ πάσχοντος. Πάντοτε δὲ τὰ ὄργανα ταῦτα συμπάσχουσιν, ἐν μὲν δηλονότι κατὰ πρωτοπάθειαν, τὰ δὲ κατὰ συμπάθειαν. Διὰ ταῦτα, οἱ μὲν κατὰ πρωτοπάθειαν πάσχοντες κατὰ τὸν ἐγκέφαλον σκοτοδινίωσιν, οὐ μόνον ὅσας πάθωσι δόνησιν τινὰ, ἀλλὰ καὶ ὅσας κίσι προσκλώσωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν εἰς περιστερόφωρα, δονοῦμενα, ἢ λίαν ταχέως κινούμενα ἀντικείμενα, καίτοι αὐτοὶ ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ ἐν ἡρεμίᾳ μένοντες. Οἱ τοιοῦτοι πρὸς τούτοις, πλεοντες μὲν, πάσχουσι μᾶλλον ὑπὸ καρνηβαρίας καὶ σκοτοδινίας, ἢ ὑπὸ ναυτίας καὶ ἐμέτου, οὐδ' αἰσθάνονται γαστροδυνίας, ἢ πολλὴν κατὰ τὴν ἐπιγαστρικὴν χώραν στενοχωρίαν, ἐνθ', ἀπεναντίας, οἱ πάσχοντες πρωτοπαθῶς κατὰ τὰ κοιλιακὰ ὄργανα δὲν αἰσθάνονται μεγάλην σκοτοδινίαν οὐδὲ καρνηβαρίαν, ἀλλὰ πόνους δριμύς κατὰ τὴν στομαχικὴν

χώραν, δινηκεῖ σχεδὸν ναυτίασιν καὶ ἐμοῦσι συνεχῶς μετὰ πολλῆς ἀγωνίας. Τούτου ἕνεκα τὰ μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν ἰατρῶν προτεινόμενα θεραπευτικὰ μέσα, παρὰ τισι μὲν, ὠφελοῦσι, παρ' ἄλλοις δὲ, οὐδεμίαν ἐπιφέρουσιν ἀνακούφισιν, ἐπειδὴ, ὡς εἶπον, τὸ πάθημα δὲν ἔχει παρ' ἅπασιν τὴν αὐτὴν ἔδραν, ἐπομένως οὐδὲ τὰ θεραπευτικὰ μέσα πρέπει νὰ ὦσι πάντοτε τὰ αὐτὰ, ἀλλὰ δεόν ν' ἀντιστοιχῶσι πρὸς τὴν ἔδραν τοῦ παθήματος. Οἱ πάσχοντες ὅθεν κατὰ τὸ ἐγκεφαλικὸν κυρίως σύστημα, πρέπει νὰ μεταχειρίζωνται συνεχῶς ψυχρολογίας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ἔχουσιν ἀδιαλείπτως ἐπιτεθειμένα ἐπ' αὐτῆς ἐπιθέματα διὰ ψυχροῦ ὕδατος, ἔτι δὲ λαμβάνωσι τὸ ἀνώδυνον λεγόμενον βευστόν, τὸν οὐκὸν αἰθέρα, τὸ ἀντεμετικὸν τοῦ Ριβερῆου φάρμακον, ὀλίγον παλαιὸν οἶνον, τροφήν δὲ ξηρὰν μᾶλλον ἢ βευστήν, ἰδίως δὲ κρέας ἐφθόν, γεώμηλα καὶ ταριχευτὰ (ὅποια πρὸ πάντων τὸ χανιάριον, τὸ ὠσάριχον, τὸ χοιρομήριον). Δὲν πρέπει δὲ νὰ βαρύνωσι διὰ πολλῆς τροφῆς τὸν στομάχον, ἀλλὰ πάλιν δὲν πρέπει, τούναντίον, νὰ μὲν κενὸς ὁ στομάχος αὐτῶν, ἀλλὰ μετὰ τὸν ἐπισυμβάντα, τυχόν, ἔμετον πρέπει νὰ λαμβάνωσιν ὀλίγην τροφήν, ἔστω καὶ μὴ ἔχοντες ὄρεξιν. Προσέτι πρέπει νὰ κόμνωσι μετρίαν χρῆσιν ποτῶν. Ἐξ αὐτῶν δὲ προτιμητέα εἰσιν ὁ καφῆς, τὸ τῆιον, αἱ λειμονάδες καὶ αἱ πορτοκαλάδες. Οἱ δὲ ἀρχικῶς κατὰ τὸν στομάχον πάσχοντες αἰσθάνονται μεγίστην ὠφέλειαν, ὡς ἐξ ἰδίας πείρας δύναμαι νὰ θεβαιώσω, ἐκ τῆς ἐπιθέσεως (πρὸ τῆς εἰς τὸ πλοῖον

ἐπιβίβασεως τῶν) ἐπὶ τῆς ἐπιγαστρικῆς χώρας ἐμπλάστρου, συκκιμένου ἐκ τῶν ἐξῆς εἰδῶν.

Λαβὲ Ὀπίου κῆκκουσ δεκαεξί,
Κρόκου Δραχμῆς τρεῖς,
Ἐγκρόκου Βάμματος τοῦ ὕπλου ὅσον δεξί.
τριβε εἰς ὄμιον μέχρις οὗ λάβωσι σύστασιν πύλου.

Ὁφελεῖ δὲ καὶ ἡ ἐσωτερικὴ χρῆσις τῶν ἀποφορητικῶν φαρμάκων (οἷον τῆς μαγνησίας κ.τ.λ.), ἰδίως δὲ τοῦ ἀνθρακικοῦ καλλίου, ὅπως οὐδετέρωθι τὸ γαστρικὸν ὄξύ, τὴ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτη λίαν ἐρεθιστικὸν καθιστάμενον. Προσέτι ὠφελοῦν τὰ καταπραῦντικά φάρμακα καὶ πρὸ πάντων ἡ τῆς Ἐνετίας Ὀπριακή. Ὡς τροφήν δὲ πρέπει νὰ λαμβάνωσι, πλεοντες, οἱ εἰς τὴν ναυτίαν ὑποκαίμενοι δίπυρον (ἢ κλιβανωτόν) ἄρτον, βόφνην ἄλιπον, οὐ πολὺ βευστόν, πηκτὴν καὶ τὰ τούτοις ἕλαια. Προσέτι πρέπει νὰ μὴ πίνωσι πολὺ ποτὸν, ἀποφεύγασιν δὲ μάλιστα τὰ ὀξέα, οἰνώδη καὶ ἐγερτικά. Ὁφέλιμος ἰδίως εἶναι ἡ πῶσις τοῦ γάλακτος, τοῦ διὰ κνυσοόρχεως (σαλεπίου), πτισάνης, τοῦ δι' ἀμυγδαλίαν γαλακτώματος (σομάδας) καὶ τῶν τοιούτων. Πάντες δὲ, ἀνεξαίρετως, οἱ πάσχοντες ἀνακουφίζονται μένοντες κατακεκλιμένοι ὑπτίως, ἢ πρηγεῖς (μάλιστα ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἢ εἰς ἕτερον λίαν εὐάερον μέρος, ἰδίως περὶ τὸ μέσον τοῦ πλοίου, ὅπου αἱ κινήσεις εἰσιν ἡπιώτεραι), ἔχοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς κεκλεισμένους, ἵνα μὴ ὀρῶσι τὰ ταλαντευόμενα ἀντικείμενα, καὶ ὀφραίνόμενοι τινὰ τῶν εὐόσμων οὐσιῶν, ὅπως μὴ αἰσθάνωνται τὴν δυσωμίαν τοῦ πλοίου.

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ.

[29.] Περὶ τῆς ἔσωθεν καὶ τῆς ἔξωθεν θεραπευτικῆς χρήσεως τῶν σκευασιῶν τοῦ ἰωδίου πρὸς τὰς παθήσεις τοῦ δέρματος.

[Συνέχεια καὶ τέλος.]

Πρὸς πλάσασιν τῶν λόγων αὐτοῦ συνεπάγεται ὁ Κ. Πεδρα τὰ ἀκόλουθα, ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἰατρικῆς πράξεως εἰλημμένα, θεραπευτικὰ δεδομένα.

Τὸ θάμμα τοῦ ἰωδίου (ἐσκευασμένον κατὰ τὴν ἀναγραφὴν τοῦ Κοίνδει [Χκίιν Κόκκοι ἰωδίου πρὸς ἐκάστην Οὐγγίαν οἰνοπνεύματος]) ἐφήρμοσεν ἐξωτερικῶς ὁ Κ. Πεδρα (ὑποθεμένου αὐτῷ τοῦτο τοῦ ἰατροῦ Κ. Ρίνγκερ) πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀπὸ τοῦ ὀλοφυκτιδώδους πυρετοῦ (Vario-

lae) κατὰ τὸ πρόσωπον βοθρωμάτων, ἐπιχρῶνόντων διὰ τοῦ θάμματος δις τῆς ἡμέρας τὸ πρόσωπον, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς διαφύσεως τοῦ ἐξανθήματος καὶ ἐξακολουθῶν τὰς ἐπιχρώσεις ταύτας ἐπὶ μίαν ἐβδομάδα. Τὸ ἐντεῦθεν προσδοκώμενον θεραπευτικὸν ἀποτέλεσμα ἐπετεύχθη κατὰ τοσοῦτον μόνον, ὅτι ἐφ' ἅπαν τὸ πρόσωπον ἐσχῆματίσθη παχεῖα ὁμοειδῆς ἐσχάρα, ἥτις καὶ ἀπέπεσε συγχρόνως ἀπὸ παντὸς τοῦ προσώπου, ἀπολιποῦσα τινὰς βοθρώδεις οὐλάς, ὀλιγοτέρας μὲν τῶν συνήθως ἀπολειπομένων, ἀλλὰ καὶ ἑαυτὰς τοσαύτας, ὥστε ἡ πρὸς ἀποτροπὴν αὐτῶν χρῆσις τοῦ ἰωδίου δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐλάχιστα ὄνησιμος. Τούναντίον λίαν ὠφέλιμον εἶρεν ὁ Κ. Πεδρα τὴν τοπικὴν χρῆσιν τοῦ θάμματος τοῦ ἰωδίου ἐπὶ τῶν ἀποθέσεων τοῦ ζωικοῦ μέλανος (οἷον ἐπὶ τῶν χλο-

ασμάτων, τῶν ἐφηλίδων κ.τ.τ.). Ἀπαιτεῖται δὲ κατὰ τὴν πρὸς ἐξάλειψιν τῶν μελασματίων τούτων χρῆσιν τοῦ βάμματος τοῦ ἰωδίου νὰ γίνονται αἱ δι' αὐτοῦ ἐπιχρώσεις τοῦ δέρματος τοῦ προσώπου συχνότερα (κατὰ πᾶσαν, περὶπου, τετάρτην ὥραν) καὶ κατ' ἐξακολουθήσιν ἐπὶ τρεῖς κατὰ σειράν ἡμέρας. Ἡ σχηματιζομένη ἐσχάρα ἀποπίπτει μεθ' ἡμέρας ἕξ, ἀπολείπεται πάντῃ καθαρὴν καὶ μηδὲ τὸ ἐλάχιστον ἔλκος ἀποθέσεως ζωικοῦ μέλανος δεικνύουσαν ἐπιδερμίδα.

Περὶ δὲ τῆς ἐνεργείας τῆς δι' ἰωδίον γλυκερίνης (ἣτις σκευάζεται, λαμβανομένης ἡμισίας Οὐγγίας καθαρῶ ἰωδίου καὶ τοσοῦτου ὑδριωδικοῦ καλλίου πρὸς ἐκάστην Οὐγγίαν γλυκερίνης) ἀποφαίνεται ὁ Κ. Hebra, ὅτι αὕτη εἶναι πολλῶ διακροστέρα, ἢ ἡ τοῦ βάμματος, διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ δι' ἰωδίου γλυκερίνη (ἣτις περιέχει ἐν τῷ αὐτῷ ὄγκῳ μείζον ποσὸν ἰωδίου, ἢ τὸ βάμμα) διαμένει ἐπὶ μακρότερον χρόνον βευστῆ (ἐπομένως καὶ τὸ ἐν αὐτῇ ἰωδίον), ἐνῶ κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ βάμματος ἐξαπύζεται ταχέως τὸ ἐν αὐτῷ οἰνόπνευμα καὶ οὕτω διακόπτεται ἡ τοῦ ἰωδίου ἐνέργεια. Ὁ Κ. Hebra ἐφαρμόζει τὴν δι' ἰωδίου γλυκερίνην ἐπὶ τὸν ἐσθιόμενον ἔρπητα, ὅταν ἀπαιτῆται νὰ γένη ἡ καυτηρίασις ἐν μεγάλῃ, ἐνταυτῷ, ἐκτάσει, ἢ ὅταν σκοπὸς τῆς θεραπείας εἶναι, οὐ μόνον ἡ ἐπίτευξις τῆς συνουλώσεως τοῦ ἐλκώματος, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπίτευξις οὐλῆς λεπτῆς καὶ ὀμαλοῦς.

Περὶ τῆς δι' ἐνθείου ἰωδίου (Sulphureti Iodii, ἀπολαμβανομένου διὰ συντήξεως ἐνὸς μέρους ἰωδίου μετὰ τοῦ διπλασίου ἰωδίου) ἀλοιφῆς (1 Δραχ. ἑ. ἰ. πρὸς ἐκάστην Οὐγγίαν λίπους) λέγει ὁ Κ. Hebra, ὅτι καὶ ἐν τῇ σκευασῇ ταύτῃ τὸ ἰωδίον ἐνεργεῖ ὡς καυτηριαστικόν. Εἶναι δὲ κατὰ τὸν Κ. Hebra ἐνδεδειγμένη ἡ χρῆσις τῆς ἀλοιφῆς ταύτης ἐν ταῖς περιπτώσεσιν ἐκείναις, καθ' ἃς ἀπαιτεῖται κατ' ἐπιπολὴν καυτηρίασις, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῆς ἀκμώδους ἐκθύσεως καὶ τῆς γενειάγρας, ἐφ' ἧν δέον νὰ γίνηται ἡ ἐπάλειψις πρῶτα καὶ ἐσπέραν ἐπὶ πολλὰς κατὰ σειράν ἡμέρας. Ἐάν δὲ, ἀφοῦ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας γέωνται αἱ ἐπάλειψις αὐταί, παρατηρήσῃ ὁ Κ. Hebra, ὅτι τὸ μὲν δῆμα ἐγένετο ἐνεργεθὲς καὶ ἐξοιδήθη, ἢ δὲ ἐπιδερμὶς ἐσχάσε, διακόπτει τὴν χρῆσιν τῆς ἀλοιφῆς καὶ ἐπαναλαμβάνει αὐτὴν ἀφοῦ ἐκλείψωσι τὰ φαινόμενα ταῦτα.

Τὸν πρωτοϊωδιόχρον ὑδράργυρον (Protojoduratum Hydrargyri) ἐφαρμόζει ὁ Κ. Hebra, ἐσκευασμένον εἰς ἀλοιφήν (ἐν ἀναλογία ἐνὸς Γραμμαρίου μέχρι μίας Δραχμῆς πρὸς ἐκάστην Οὐγγίαν λίπους), κατὰ τῆς ψωρίασεως, τῶν λειχήνων, τοῦ λεπώδους (squamosi) ἐκζέματος, ἐπιχρίων διὰ τῆς ἀλοιφῆς

ταύτης τοῦς πέπονθους τόπους τρεῖς, ἢ καὶ τετράκις τῆς ἡμέρας. Τὰ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς δὲ ταύτης ἐπιτευχθέντα θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα ἦσαν, ὡς ὁ Κ. Hebra διαβεβαιοῖ, λίαν ἀγαθὰ.

Ἐτι καυτηριαστικώτερος εἶναι, λέγει ὁ Κ. Hebra, ὁ διεικτιωδιόχρος ὑδράργυρος (Deutojoduratum Hydrargyri). Ἡ δι' αὐτοῦ ἀλοιφή σκευάζεται διὰ 44—20 Κοζ. δ. ὤ. πρὸς ἐκάστην Οὐγγίαν πινελῆς. Ἐγείρει δὲ ταχέως φλυκταίνας καὶ ἐξελκοὶ τὸ δῆμα. Ἐπομένως ἀγεί, ταχέως εἰς διάλυσιν τὰς ἐν τῷ δέρματι ἀπεστηριγμένας παθολογικὰς ὕλας καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἐσχηματισμένα νεοπλασμάτα. Τὴν ἀλοιφήν ταύτην σκευάζει ἐνῶν ἐπὶ Κόκκους ἰωδίου μεθ' ἐνὸς Γραμμαρίου χλωριούχου ὑδραργύρου τοῦ ἠπίου (Calomelani), εἶτα δὲ ἀναμιγνύων τὸ ὅλον μετὰ δύο Οὐγγίων λίπους. Ἡ οὕτως ἐσκευασμένη ἀλοιφή, δὲν εἶναι μὲν, ὡς ὁ Κ. Rochard θέλει νὰ τὴν παραστήσῃ πανακὸς μέσον, δι' οὗ δύναται νὰ θεραπεύσῃ πάσας, ἀνεξαιρέτως, τὰς δερματικὰς παθήσεις, εἶναι ὅμως ἀνυσιμώτατον βοήθημα πρὸς ἴασιν τῶν λαποιδῶν παθήσεων τοῦ δέρματος. Ἰννοεῖται δὲ, ὅτι ἀπαιτεῖται μεγίστη προσοχὴ περὶ τὴν θεραπευτικὴν ἐφαρμογὴν μέσου, ἔχοντος τοσοῦτον μεγάλην καυτηριαστικὴν δύναμιν.

Περὶ τῆς θεραπευτικῆς ἐνεργείας τοῦ ἰωδίου ἐπὶ τὴν συριλιδα προστίθουσιν ὁ Κ. Hebra, ὅτι ἐπέτυχεν ἐν πολλῶν πλείοσι περιπτώσεσιν νὰ θεραπεύσῃ συριλιδικὰς παθήσεις τοῦ δέρματος καὶ τοῦ περιωστέου διὰ τῆς ἐσωθεν καὶ ἐξωθεν ἐφαρμογῆς τοῦ ἰωδίου, ἢ συριλιδικὰς πρήσεις τῶν ἀδένων καὶ παγίας αὐτῶν ἐκ παθολογικῆς ἐνέσεως ἐξογκώσεως.

Ἐν τῇ ἐφημερίδι, ἐξ ἧς ἠρυσάμεθα τὰς ἀνωτέρω πληροφορίες, ὁ ἰατρός Κ. Piringer, λαβὼν ἐξ αὐτῶν τὸ ἐνδόσιμον, ἐπάγει τὴν παρατήρησιν, ὅτι αὐτὸς δὲν ἐφαρμόζει τὸ βάμμα τοῦ ἰωδίου ἐπὶ τοῦ ὀλοφυκτιδώδους πυρετοῦ πρὸς ἀποτροπὴν τοῦ σχηματισμοῦ βοθρωδῶν οὐλῶν ἐν τῷ δέρματι τοῦ προσώπου, ἀλλὰ πρὸς ἀπόκρουσιν (Aborlion) τῆς ἐξανθηματικῆς διαφύσεως. Προσφεύγει δὲ εἰς τὰς διὰ τοῦ βάμματος τοῦ ἰωδίου ἐπιχρώσεις τοῦ προσώπου ἐπὶ τῶν περιπτώσεσιν ἐκείνων, καθ' ἃς ἡ ἐντασις τοῦ πυρετοῦ εἶναι λίαν ἐπίσημος καὶ φαίνεται λίαν ἐνδεχόμενον νὰ γέωνται αἱ ὀλοφυκτίδες συμπλυεῖς [confluentes] πρὸς ἀποτροπὴν τῆς ὑπερβαλλούσης ἐξοιδήσεως τοῦ προσώπου, τῆς γαγγραινώσεως τῶν ὀλοφυκτίδων καὶ, ἐπομένως, τῆς εἰς θάνατον ἐκβάσεως. Ἐπὶ περιπτώσεσιν, καθ' ἃς ἡ νόσος ἦν ἠπία τὴν ἐντασιν, δὲν ἐφήρμοσε, λέγει, τὸ βάμμα τοῦ ἰωδίου.

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Κ. Piringer ἡ ἐνέργεια τῶν διὰ τοῦ βάμματος τοῦ ἰωδίου ἐπιχρώ-

σεων δὲν εἶναι ἐν πάσαις ταῖς περιπτώσεσιν ἡ αὐτὴ, ἀλλὰ διάφορος, καθ' ὅσον γένη ἐναρξίς αὐτῶν κατὰ τὴν πρώτην, ἢ τὴν δευτέραν, ἢ τὴν τρίτην ἡμέραν τῆς ἐκβάσεως τοῦ ἐξανθήματος. Κατὰ τὸν Κ. Piringer πρέπει νὰ γίνωνται κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν δέκα ἐπιχρώσεις ὀλοκλήρου τοῦ προσώπου (καθ' αὐτῶν τῶν ἑλεφάρων ἐξαιρουμένων) κατὰ διαλείμματα ἡμισίας ὥρας. Μετὰ τὰς ἐπιχρώσεις ταύτας τὸ δῆμα λαμβάνει τὴν ὕψιν τοῦ βαθύχρου στυλιδόνα ἔχοντος ἑξήλου τῆς καρφίας. Ἐάν δὲ, γενομένων τοσοῦτων ἐπιχρώσεων, ὅσας εἴπομεν, τὸ δῆμα τοῦ προσώπου μὴ λάβῃ τὴν εἰρημένην ὕψιν, πρέπει νὰ γένη μία ἔτι ἐπιχρῶσις, ἢ καὶ δύο. Ἐκ τῶν ἐπιχρώσεων δὲ ἀπασῶν, αἱ μὲν τῇ πρώτῃ ἀμέσως ἐπόμεναι ἕξ εἰσίν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀνώδυναι, αἱ δὲ λοιπαὶ ὀδυνηραὶ. Διὰ τοῦτο αἱ τελευταῖαι αὐταὶ πρέπει νὰ γίνωνται ἐπὶ τῶν εὐαισθητῶν ἀτόμων ἐξ ὀριαίων διαλειμμάτων.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τῶν διὰ βάμματος ἰωδίου ἐπιχρώσεων εἶναι, ὅτι ἡ ἐν τῷ προσώπῳ ἀνάπτυξις τῶν ὀλοφυκτίδων ἐπίσχεται, τὸ δῆμα τοῦ προσώπου δὲν ἐξοιδαίνει, ἐπομένως οἱ ὀφθαλμοὶ μένουσιν ἀνεωγότες. Μεθ' ἡμέρας δὲ πέντε μέχρις ἐπτά ἀπολύεται κατὰ μικρὸν ἡ ἐσχάρα, τὸ δὲ ὑποκείμενον δῆμα εἶναι μὲν ἐξέρυθρον, ἀλλὰ δὲν φέρει καντάπασιν οὐλῆς.

Ἐάν δὲ εἰσαχθῶμεν ἐπὶ τὸν ἀρρώστον κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῆς ἐκβάσεως τοῦ ἐξανθήματος, ἀπαιτοῦνται πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ ἡμῶν δώδεκα ἐπιχρώσεις, ὧν αἱ τῇ πρώτῃ ἀμέσως ἐπόμεναι ὀκτώ πρέπει νὰ γίνωνται καθ' ἐκάστην ἡμισίαν ὥραν. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἐπίσης ἀγαθόν, μόνον τὸ πρόσωπον ἐξοιδαίνει κατὰ τι. Ἐάν δὲ ὁ πάσχων τεθῇ ὑπὸ τὴν ἰατρικὴν ἡμῶν ἐπιμέλειαν τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἐκβάσιν τοῦ ἐξανθήματος, ἀπαιτοῦνται πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὑποθεθεμένου σκοποῦ δεκατέσσαρες ἐπιχρώσεις μέχρι δεκαῆς, τῶν ὁποίων αἱ μετὰ τὴν πρώτην ἀμέσως ἐπόμεναι ὀκτώ πρέπει νὰ γίνωνται καθ' ἡμιόριον. Καὶ ἐν ταῖς περιπτώσεσιν δὲ ταύταις, λέγει ὁ Κ. Piringer, ἀναστέλλεται διὰ τῶν διὰ βάμματος τοῦ ἰωδίου ἐπιχρώσεων ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξις τῶν ὀλοφυκτίδων καὶ ἀποτρέπεται ἡ ἐπίσημος πρήσις τοῦ προσώπου. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀπόπτωσιν τῆς ἐσχάρας παρατηροῦνται ὑπ' αὐτὴν ὀλοφυκτίδες τινὲς ἐν διασπύσει, αἵτινες μετὰ τὴν συνουλώσιν αὐτῶν ἀπολύονται βοθρωδῆς οὐλῆς. Ἐπὶ τῶν ἡδὴ ἐν διασπύσει ὀλοφυκτίδων θεωρεῖ ὁ Κ. Piringer τὰς διὰ τοῦ βάμματος τοῦ ἰωδίου ἐπιχρώσεις πάντῃ ἀνευφελεῖς οὐδέποτε ὅμως, λέγει, παρατήρησεν ὅτι προήλθε ἐλάδη ἐκ τῆς ταχυτέρας χρήσεως.

36. Περὶ τοῦ ὡς εἰδικοῦ θεραπευτικοῦ βοηθήματος πρὸς τὴν ὀλοφυκτιδώσιν συνιστωμένου νέου φαρμάκου, τῆς ἐρυθρᾶς σαβρακηνείας.

Πρῶτος ὁ ἐν Ἀλιφάξῳ τῆς Ἀμερικῆς ἰατρός Κ. Morris προέτρεψεν οὐ πρὸ πολλοῦ (διὰ τοῦ Ἀμερικανικοῦ ἰατρικοῦ Χρόνου (Τόμ. Δ'. Τεύχ. ΚΑ'.) τὴν προσοχὴν τῶν ἰατρῶν ἐπὶ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φυτὸν, διδαχθεὶς, ὡς λέγει, τὴν θεραπευτικὴν χρῆσιν αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ὀλοφυκτιδώδη πυρετὸν (Variolam, καὶ. Variola) ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν τῆς Νέας Σκωτίας. Τὸ φυτὸν τοῦτο ὑπάγεται εἰς τὴν τάξιν τῶν Σάβρακηνείων (Πολυανδρία, Μονογυνία [Διν.]), φέρεται δὲ ἐν ἐλώδεσι τόποις κατὰ τὴν ἀρκτῶν Ἀμερικὴν καὶ μάλιστα τὴν Νέαν Σκωτίαν. Τὸ εἰς ὃ δὲ ἀποδίδεται ἡ εἰρημένη ἰαματικὴ δύναμις μέρος τοῦ φυτοῦ εἰσίν αἱ ῥίζαι, ὧν ἡ ἀσθενὴς γεῦσις εἶναι προσομοία τῇ τῆς ἱεῖνης (Saliicini). Ἡ θεραπευτικὴ δὲ αὐτῶν χρῆσις γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον· ἀφοῦ διὰ τοῦ ἰγδίσματος μεταβληθῶσιν εἰς κόβιν, λαμβάνεται ἐκ ταύτης ὕσον ἐπιδορπίου (de dessert) κοχλιαρίου τὸ πλῆθος καὶ ἀφέψεται μετὰ μίᾶς καὶ ἡμισίας λίτρας ὕδατος μέχρις οὗ ὑπολειφθῇ τὸ ἡμισυ. Διηθήσαντες δὲ τὸ ἀφέψημα τοῦτο, δίδομεν, τὸ μὲν ἡμισυ ἐξ αὐτοῦ, διὰ μίᾶς, τὸ δὲ ὑπόλοιπον, μετὰ ἕξ ὥρας.

Ὁ Κ. Morris, ἐφαρμόσας θεραπευτικῶς τὸ τοιοῦτον ἀφέψημα ἐπὶ τινος ἐν Ἀμερικῇ σφοδρᾶς ἐπιδημίας τοῦ ὀλοφυκτιδώδους πυρετοῦ, διαβεβαιοῖ, ὅτι εὔρην αὐτὸ λίαν ἰαματικόν, ὅτι μάλιστα ἡ θεραπευτικὴ αὐτοῦ ἐνέργεια καὶ ἐπὶ τῶν περιπτώσεων ἐτι ἐκείνων, καθ' ἃς ἡ ἐξανθηματικὴ διάφλυσις εἶχε μεγάλην ἐντασιν, ἐξεδηλοῦντο ἐναργῶς μετὰ δώδεκα μόλις ὥρας ἀπὸ τῆς προποτίσεως τοῦ πάσχοντος καὶ ὅτι ἐπὶ τῇ χρῆσει τοῦ θεραπευτικοῦ βοηθήματος, περὶ οὗ γίνονται ὁ λόγος, δὲν ἀπελείποντο μετὰ τὴν ἴασιν οὐδὲ αἱ βοθρωδῆς ἐκείναι οὐλαί, ὑφ' ἧν ἄλλως καταστίζεται τὸ δῆμα τῶν ὑποστάντων τὴν νόσον. Φροεῖ δὲ ὁ Κ. Morris, ὅτι ἡ ἰαματικὴ δύναμις τῆς Σάβρακηνείας ἐπιδρᾷ ἐπ' αὐτὸ τὸ νοσογόνον στοιχεῖον, ὁρμώμενος πρὸς τὴν δοξασίαν ταύτην ἐκ τῆς παρατηρήσεως, ὅτι, ἐάν εἰς τὴν δαμαλειανὴν ὕλην (Vaccine) προστεθῇ μικρὸν ἀφεψήματος Σάβρακηνείας, ἡ ὕλη αὐτὴ ἀποβάλλει τὴν δύναμιν τοῦ παράγειν, ἐνοφθαλμιζομένη, τὸ δαμαλειανὸν ἐξάνθημα. Προστίθεται δὲ, ὅτι ἐπὶ τῇ χρῆσει τοῦ φαρμάκου τὰ ἀπεκκρι-

νόμω ούρα εισὶ δαψιλέσθρα τοῦ συνηθούς καὶ δι-
ειδή. Πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ Κ. Μογγίς διδομένας ταύ-
της πληροφορίας περὶ τῆς ἀνυσμότητος τῆς ἐρυ-
θρᾶς Σάρρακηνείας ἐπὶ τῆς ὀλοφυκτιδώσεως συν-
άδουσιν ἐντελῶς καὶ αἱ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἰατρῶν
Κ. Κ. Miles καὶ Burch διὰ τῆς ἰατρικῆς ἐφημερί-
δος «The Lancet» δημοσιευόμεναι. Ἐκ τῶν πε-
ριπτώσεων δὲ, ἐφ' ὧν οἱ ἰατροὶ οὗτοι ἐφήρμοσαν
τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος θεραπευτικὸν μέσον (καὶ αἴτι-
νες ἀναφέρονται ἅπασαι εἰς ἀνθρώπους δεδαμαλεια-
σμένους) ἰδιαίτερας μνείας ἀξία εἶναι μάλιστα μία,
καθ' ἣν ὁ μὲν μετὰ τὴν ἐξανθηματικὴν διάφλυσιν
(ἢ ἢ ἐντασις ἢν μεγίστη) προσεπεληθὼν μεθύστε-
ρος πυρετὸς ἀπέκλινε λίαν ταχέως εἰς ὑφεσιν, ἢ δὲ
ἰσως τῶν ὀλοφυκτιδῶν ἐγένετο παρὰ τὸ σὺνήθες
ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ. Ἐν τρισὶν ἄλλαις περιπτώ-
σεσι, καθ' ἃς εἶχε δοθῆ τὸ ἀφέψημα τῆς ἐρυθρᾶς
Σάρρακηνείας ὡς προφυλακτικὸν πρὸ τῆς ἐκρήξεως
τῆς νόσου, ἀπέδραμον αὕτη λίαν ἠπίως. Ἐπὶ τοῦ
ἐνός μάλιστα ἐκ τῶν πασχόντων, εἰς οὗς ἀναφέ-
ρονται αἱ περιπτώσεις αὗται, παρετηρήθη, ὅτι αἱ
ὀλοφυκτιδῆς περιεῖχον κατὰ τὴν ὕδωρ ἤδη ἠμέ-
ραν τῆς νόσου ὀλιγώτερον πύον, ἢ ὅσον συνήθως
περιεχοῦσι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τῆς ἐξανθη-
ματικῆς διεργασίας.

Ὅπως ἀντιθέτοι πρὸς τὰς πληροφορίας ταύτας
εἰσὶν αἱ ἀρτίως ὑπὸ τοῦ Ἑλλήνου ἰατροῦ Κ. Μαρσον
διὰ τῆς ἀνωτέρω ὀνομασθείσης ἀγγλικῆς ἰατρικῆς
ἐφημερίδος δημοσιευθείσαι. Οὗτος ἀντιδιαβεβαίω-
σεν, ὅτι, ἐφαρμόσας τὴν ἐρυθρὰν Σάρρακηνείαν κατὰ τὴν
ἐν Δονδίνῳ ἐπικρατοῦσαν ἐπιδημίαν τῆς ὀλοφυκτι-
δώσεως, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἐνέργειαν παρετήρησε,
μήτε ἐπὶ τὸ ἐξάνθημα, μήτε ἐπὶ τὸν πυρετὸν, μήτε
ἐπὶ τὴν ἀπέκκρισιν τῶν οὔρων. Πρὸς πίστωσιν δὲ
τῶν λόγων αὐτοῦ προσεπάγει δεκαπέντε κλινικὰς
ἀφηγήσεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται, ὅτι ἡ χρῆσις
τῆς ἐρυθρᾶς Σάρρακηνείας ἀπέβη ἀνωφελῆς, σχόντος
τοῦ νοσήματος ἐν ἅπασαις ταύταις ταῖς περιπτώσεσι
τὴν εἰς θάνατον ἐκβασιν. Ἐκ τῶν δεκαπέντε δὲ
τούτων ἀνθρώπων, οὗς ἀνείλε τὸ νόσημα, μόνον οἱ
τρῆς ἦσαν, λέγει, δεδαμαλειασμένοι.

Ἄλλ' αἱ πληροφορίες αὗται τοῦ Κ. Μαρσον,
ὅσον κατηγορικαί καὶ ἂν φαίνονται, δὲν πρέπει,
νομίζομεν, νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τελειωτικῶς ἀποπε-
ρατοῦσαι τὰς περὶ τὴν ἰαματικὴν δύναμιν τοῦ ἐν
λόγῳ φαρμάκου κλινικὰς ἀποδείξεις, καθ' ὅσον ἡ
ἱστορία τῆς ἰατρικῆς παραδίδει ἡμῖν, ὅτι πολλὰ
ἄλλα θεραπευτικὰ μέσα, ὡς ἀνυσμώματα σήμερον
ὑπὸ πάντων ὁμολογούμενα, καὶ πολλὰ ἰατρικὰ
δόγματα, καθολικὸν κύρος νῦν ἔχοντα, διήλθον
διὰ τοιούτων ἀντιδόξων ἀποφάνσεων. Ἀφ' ἐνός μὲν

ἢ ἀναίρετικότητος τοῦ νοσήματος, ἐφ' ὃ ζητεῖται ἐν-
τῆ ὑπὸ δοκιμασίαν φυτικῆ οὐσίας εἰδικὸν φάρμα-
κον, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐπιστημονικῆς ἀκριβείας ἔλ-
λειψις, ἢν, δυστυχῶς, δεικνύουσιν αἱ ἐξ ἀμφοτέρων
τῶν μερῶν περὶ τὸ ἐν λόγῳ σπουδαῖον θεραπευτι-
κὸν ζήτημα γενόμεναι κλινικαὶ δοκιμαίαι, εἰσὶν, ὡς
φρονούμεν, ἀποχρῶντες λόγοι πρὸς περαιτέρω βά-
σανον τοῦ πράγματος.

37. Περὶ νέου τινὸς φαρμάκου, τῆς προποτίμου παυριδίας (*Paullinae sorbilis*), καὶ τῆς θεραπευτικῆς αὐτοῦ χρή- σεως.

Ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ ἰατροῦ Κ. v. Patruban οὗ
πρὸ πολλοῦ δημοσιευθείσης (*Oesterr. Ztschr. f.*
pract. Heilkunde, τόμ. 5. Τεύχ. 41) ἐκθέσεως
περὶ τοῦ νέου τούτου φαρμάκου ἐραυζόμεθα τὸ κατὰ
πρακτικὴν ἔποψιν οὐσιώδες μέρος, ἔχον ὡς ἐξῆς.

Τὰ σπέρματα τῆς προποτίμου παυριδίας (ὀκ-
τὰνδρῶν τριγυνία, πίτυς) συλλέγονται, κυρίως ὑπὸ
τῶν κατοίκων ἐπαρχίας τινὸς τῆς βορείας Βρασιλι-
ας, κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτωβρίου. Λειοτριβθέντων δὲ
καὶ μεταβληθέντων εἰς φύραμα τῆ προσθήκη ὕδα-
τος τῶν οὕτω λελεασμένων σπερμάτων, μάζου-
ται τὸ φύραμα τοῦτο ἐπὶ τεθερμασμένων πλα-
κῶν, εἶτα δὲ ἀναλαμβάνεται εἰς κυλίνδρους (τὴν
μὲν ὀλκὴν λιτριάουσι, τὸ δὲ μῆκος ἀπὸ πέντε δα-
κτύλων μέχρι ὀκτώ), οἵτινες εἶτα ξηραίνονται διὰ
τοῦ καπνοῦ. Οἱ οὕτως ἐξηραμένοι κύλινδροι, ὧν τὸ
ἀγοραῖον ὄνομα εἶναι *Guaranapaste*, διατηροῦνται
ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἀναλλοιώτοι. Ἀποτριβόμενοι οἱ κύ-
λινδροι οὗτοι ἀναδίδουσιν ὀσμὴν παρεμφερῆ τῇ
τοῦ ἐάλου ἀζύμου ἄρτου. Ἡ γεῦσις τοῦ σκευά-
σματος εἶναι ὑπόπικρος καὶ στύφουσα. Ἀναμιχθέν,
λελεασμένον, μετ' ὕδατος, καθίσταται εὐπυκτον, ὡς
μηδὲν ἐργαζόμενον ἐρεθισμὸν ἐπὶ τὸν φάρυγγα, ἀτε
διαπιπίσκοντος τοῦ ὕδατος τὰ μόρια τῆς κόλλης.

Γενομένης χημικῆς ἀναλύσεως τοῦ περὶ οὗ ὁ λό-
γος σκευάσματος, εὐρέθησαν ἐν αὐτῷ γυαρινίη (ἢν
τινες θεωροῦσι μὴ διάφορον τῆς καφεΐνης), θυρσοδε-
ψίνη, ἄμυλον, κομμιρετινώδη οὐσία, μὴ πτητικὰ
τινα ἔλαια, φυτικαὶ ἴνες καὶ ὀσπρίνη (*Legumini*).
Χρῶνται δὲ τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος ξηρῷ μάγματι
οἱ κάτοικοι τῆς ἐν ἡ σκευάζεται χώρας (διδομένης
εἰς αὐτὸ τῆ προσθήκη ὕδατος βρώδους αὐστάσεως)
ὡς προφυλακτικὸν ἀπὸ τῶν εὐθῶν διαρροϊκῶν
καθίσεων καὶ τῆς δυσεντερίας αὐτῆς.

Ἡ φαρμακοδυναμικὴ ἐνέργεια τῆς προποτίμου

παυριδίας εἶναι παραπλησία τῇ τῶν τονούντων συ-
πτικῶν φαρμάκων. Ἄλλ', ἐκτὸς τούτου, ἡ φαρμακευ-
τικὴ αὕτη οὐσία ἔχει καὶ θρεπτικὴν δύναμιν. Ἐν
ὀπωσοῦν δὲ μεγάλαις δόσεσι λαμβανόμενῃ, ἐργάζε-
ται διέγερσιν τοῦ νευρικοῦ συστήματος, διπλοψίαν,
σπινθηροφίαν καὶ ἀγρυπνίαν. Ἡ κάτοικοι τῆς χώρας,
ἐν ἡ σκευάζεται τὸ διὰ τῶν σπερμάτων τῆς προ-
ποτίμου παυριδίας μάγμα, μεταχειρίζονται αὐτὸ
καὶ ὡς στυπτικόν.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος φυτικὴ οὐσία συνιστᾶται ὑπὸ
τινων ἰατρῶν ὡς λίαν ἀνύσιμος πρὸς τὴν χλω-
ρωσιν, τὴν δαψιλὴ ἀπέκκρισιν τῆς χολῆς, τὰς ἀπὸ
τῆς μήτρας αἰμορραγίας, τὴν ἡμικρανίαν καὶ αὐ-
τὴν ἔτι τὴν ἐκ φυματιώσεως τῶν πνευμόνων φθί-
σιν. Ὁ Troussseau ἐγκωμιάζει τὸ περὶ οὗ ὁ λό-
γος διὰ τῶν σπερμάτων τῆς προποτίμου παυριδίας
ξηρὸν μάγμα ὡς λίαν ὀνησίμον πρὸς τὴν ἡμικρα-
νίαν, καθ' ἧς ἐφήρμοσεν αὐτὸ δις καὶ ὁ Κ. Pa-
truban λίαν ἐπιτυχῶς, ὡς διαβεβαίωσεν.

Ὁ λυσιτελέστερος τρόπος τῆς χρήσεως τοῦ νέου
φαρμάκου εἶναι ὁ ἐξῆς· μεταβληθέντος εἰς κόριν
τοῦ ξηροῦ σκευάσματος δι' ἀνατριβῆς ἐν τῇ θυσίᾳ,
δίδονται ἐξ αὐτοῦ ἀνὰ δεκαεξέ Κοκκοὶ (μέχρις εἰ-
κοσιτεσσάρων) τρίς τῆς ἡμέρας (τὴν πρωίαν, τὴν
μεσημβρίαν καὶ τὴν ἑσπέραν), εἴτε πάντη ἀμυγῶς,
εἴτε μετ' ἐλαιοσακχάρου τοῦ διὰ τοῦ λέμματος
τῶν χρυσομήλων (ἀνερανζίων).

Πλὴν δὲ τῆς προποτίμου, εἰσὶν ἐν ἰατρικῇ χρή-
σει καὶ ἄλλα ἤδη παυριδιῶν, οἷον ἡ *correlia* (*Ku-
ritu*), ἢν οἱ κάτοικοι τῶν Ἀντιλλῶν μεταχειρί-
ζονται ὡς ἐμετικόν, ἢ πτερυγώδης (*pinnaia*),
ἢν, καίτοι δηλητηρίους ιδιότητας ἔχουσαν, μετα-
χειρίζονται οἱ τῶν νήσων ἐκείνων κάτοικοι ὡς τραυ-
ματικὸν μέσον, καὶ ἡ φαρμακώδης (ἄλλως *Aus-
tralis*), ἀπὸ τῶν ἀνθῶν τῆς ὁποίας σκευάζουσιν
εἶδους τινὸς ἀνθῆσαι, ἐπιχωμαζόμεναι ἐν οἷς τό-
ποις φύεται τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φυτὸν, τὸ δη-
λητηριώδες ἐκεῖνο μέλι, ἐκ τῆς ἐδωδῆς τοῦ ὀπί-
ου ἐνόσησαν κινδυνώδως ὁ τε *St. Hilaire* καὶ ἄλ-
λοι περιηγηταί.

38. Περὶ τῆς θεραπευτικῆς χρή- σεως τοῦ λιθανωτοῦ.

Καθ' ἃ ἀναγινώσκομεν ἐν τῷ *Δελτίῳ τῆς Θερα-
πευτικῆς* (τόμ. 5, σελ. 145) ὁ ἰατρός Κ. Delionax
ποιεῖται ἀπὸ πολλοῦ ἐν τῇ ἰατρικῇ αὐτοῦ πράξει θε-
ραπευτικὴν χρῆσιν τοῦ λιθανωτοῦ ἐν πάσαις ταῖς

περιπτώσεσι, καθ' ἃς εἶναι ἐνδεδειγμένον τὸ το-
λουανόν καὶ τὸ περουβιανόν βάλαμον. Κατὰ τὸν
Κ. Delionax ὁ λιθανωτὸς, οὗ μόνον πλεονεκτεῖ τῶν
βαλαμῶν τούτων κατὰ τὸ ὅτι εἶναι εὐωνότερος,
ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς θεραπευτικὰς ιδιότητας δύνα-
ται νὰ θεωρηθῆ καθυπέρτερος αὐτῶν, ὡς λίαν ἀνύ-
σιμος ἐπὶ καθίσεων τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων
καθ' ἣν περίσσειαν ἡ κυρία καὶ ἀμεσὸς ἐνδείξις εἶ-
ναι νὰ υποστελωμένῃ τὴν καταρροϊκὴν ὑπερέκκρισιν
καὶ ἐπαναγάγωμεν τὸν βλενογόνον τῶν βρόγχων
ὕμνα εἰς τὴν κατὰ φύσιν λειτουργικὴν αὐτοῦ κα-
τάστασιν. Ἴσως ἡ χρῆσις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος
εὐπρόσπου εἶναι ἐνδεδειγμένη πρὸς τὴν ὑποξυ-
βρογχίτιδα καὶ τὴν βρογχικὴν ὑπερέκκρισιν (*Bron-
chorrhoea*). Δίδει δὲ ὁ Κ. Delionax τὸ περὶ οὗ ὁ
λόγος εὐπρόσπου ἐν δόσει $\frac{1}{2}$ — 1 Γράμματος
καθ' ἑκάστην ἐν καταποτίσει, μετὰ σάπωνος, ἢ
σκευάζει δι' αὐτοῦ (ἢ μόνου, ἢ μετὰ φύλλων καλ-
λίης [*Belladonnae*], ἢ δοροκνίου [*Daturae Stram-
monii*]) σιγάρα, ἃ παρέχει τοῖς πάσχουσι πρὸς κά-
πνισμα. Διαβεβαίωσεν δὲ, ὅτι ἡ κατὰ τὸν τελευ-
ταῖον τοῦτον τρόπον θεραπευτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ
λιθανωτοῦ ἀπέβη λυσιτελεστάτη ἰδίως ἐπὶ τῆς
χρονίας λαρυγγίτιδος καὶ βρογχίτιδος, τῆς κοκ-
κιογόνου λαρυγγίτιδος (*Laryngit. granulosa*) καὶ
τῆς διφθεριτικῆς παραλύσεως τοῦ λάρυγγος καὶ τοῦ
ὑπεριώου ἰστίου. Ὅταν ἡ λαρυγγίτις ἢ ἐπεκτετα-
μένη καὶ εἰς τὸν τὰς βινίκας κόγχας ἀμφιενόντα
βλενογόνον ὕμνα, τότε πρέπει νὰ γίνηται ἡ ἐκπνοὴ
τοῦ ἀπὸ τῶν εἰρημένων διὰ λιθανωτοῦ σιγάρων
καπνοῦ διὰ τῆς βίνος. Ἐπὶ τῆς διφθεριτικῆς παρα-
λύσεως τοῦ λάρυγγος καὶ τοῦ ὑπεριώου ἰστίου δέον,
πρὸς τὴν χρῆσιν τῶν διὰ λιθανωτοῦ σιγάρων, νὰ
ἀντιτάσσεται ἐπὶ τὴν πάθησιν καὶ τοπικὴ ἐφαρ-
μογὴ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, προσιστωμένου τοῦ μὲν
ἐνός τῶν ἀεροπολιῶν, κατὰ τὸν αὐχένα, τοῦ δὲ
ἑτέρου κατὰ τὸ ὑπεριώον ἰστίον.

Κατὰ τὸν Ἰσπανὸν ἰατρὸν Κ. L. Desmarteis
(*El Siglo medico*, ἀριθ. 390) εἶναι λίαν ἀνύσι-
μον βοήθημα ὁ λιθανωτὸς, ἐφαρμοζόμενος ἐν εἶδει
καταπλασμάτων ἐπὶ τοῦ κακοσίνου ἀνθρακός. Σκευ-
άζονται δὲ τὰ καταπλάσματα ταῦτα ἐκ λειοτρι-
βοῦς λιθανωτοῦ καὶ ὕδατος καὶ προσιστῶνται τοι-
ουτοτρόπως ἐπὶ τοῦ ἀνθρακός, ὥστε νὰ ἐπικαλύ-
πτωσιν ὅλον τὸν πεπονηθὸτα τόπον. Πρέπει δὲ νὰ
γίνηται ἡ ἀλλαγὴ τοῦ καταπλάσματος πολλάκις
τῆς ἡμέρας καὶ νὰ καταπλάσσηται οὕτως ὁ πε-
πονηθὸς τόπος μέχρις οὗ παρατηρήσωμεν, ὅτι ἤρ-
ξατο νὰ ἀφορίζηται τὸν σιναρὸν ἀπὸ τοῦ ἀπαθοῦς.

39. Περὶ νέου μάγματος (διὰ κρεω-
σούου και κολλωδίου) πρὸς διαπλή-
ρωσιν τῶν ἐκ τερηδόνοσ κοιλότητων
τῶν ὀδόντων.

Ὁ Γάλλοσ ἰατρός Κ. Stanislas Martin, γινώ-
σκων, λέγει (Bulletin de Thérapeutique, Tome

LXI, p. 501), ὅτι τὸ κολλωδίου εἶναι ἥκιστα ἐπιτή-
δειον πρὸς διαπλήρωσιν τῶν ἐκ τερηδόνοσ κοιλω-
μάτων τῶν ὀδόντων διὰ τὴν ἐπὶ τὰ οὖλα ἐρεθι-
στικὴν αὐτοῦ ἐπίδρασιν, ἐτεχνήσατο τὸν τρόπον καὶ
σκευάζη δι' αὐτοῦ συνεχῆκόσ μάγμα, συναναμιγνύων
15 μέρη κρεωσούου μετὰ 10 μερῶν κολλωδίου.

Τὸ μάγμα τοῦτο ἔχει σύστασιν πηκτικῆσ και εἶ-
ναι λίαν ἐπιτήδειον πρὸς στεγανὴν διαπλήρωσιν
τῶν ἐκ τερηδόνοσ κοιλασμάτων τῶν ὀδόντων.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

[9.] Περὶ τῶν ἐξ ἐπιτεχνήσεωσ γυίων.

[Σύνεγμα και τέλος.]

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὡσ ἐκ τῆσ φύσεωσ τοῦ χωρίου,
καθ' ἃ γίνεται ὁ ἐπεραιομόσ, τὸ μηχανήμα παρ-
ολισθαίνει, διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται ἵνα κατὰ τὴν
βάδισιν διακρατῆ αὐτὸ ὁ ἀνάπηροσ διὰ τινοσ ἐπι-
τούτω εἰργασμένου ἀντιλαβέωσ. Προσέτι ὁσά-
κισ καθεσθῆ ὁ τὸ τεχνητόν τοῦτο σκέλοσ φέρων
συνθαίνει παρολισθησισ τοῦ κατὰ τὸ ἰσχύον ἄ-
κρου τοῦ τεχνητοῦ γυίου, ὡστε ἀπαιτεῖται ἐκά-
στωτε πρὸ τῆσ βαδίσεωσ νὰ ἐπανήγηται εἰσ
τὴν προσήκουσαν και αὔθισ θέσιν. Ὁ Charrière
ἐπενόησε, χάριν τῶν ἐν τῷ βιοτευτηρίῳ τῶν ἀπο-
μάχων ἐν Παρισίοισ ὄντων ἀναπήρων, ἀπλοῦν τι
μηχανήμα, δι' οὗ ἤρθησαν ἀμφότεραι αἱ περὶ ὧν ὁ
λόγοσ ἐλλείψησ.

Ὁ Larrey ἀφηγεῖται ἐν τῇ « Χειρουργικῇ
Κλινικῇ » αὐτοῦ (Τόμ. Ε'. σελ. 247), ὅτι Γάλλοσ
τισ στρατιώτησ, τρωθεῖσ ἐπικινδύνωσ ἐν Οὐατερο-
λόφῳ και ἀκρωτηριασθεῖσ δι' ἀπεξάρθσεωσ κατὰ τὸ
ἰσχύον ἐν τῷ ἐν Βρυξέλλαισ ἀγγλικῷ νοσοκομείῳ
ὑπὸ τοῦ Guitherie, ἔζη ἐτι τῷ 1856 και εἶχε κά-
λιστα ἐν τῷ ἐν Παρισίοισ βιοτευτηρίῳ τῶν ἀπομά-
χων, φέρων τεχνητόν σκέλοσ, τῇ βοηθείᾳ τοῦ ὁ-
ποίου ἐβάδιζε πάντῃ ἀπαρεμποδίστωσ.

Ὁ ἐν τῷ γαλλικῷ ναυτικῷ ἐπίατροσ Κ. Fouil-
loy, ἐκτελέσασ μετ' ἐπιτυχίασ ἀπεξάρθρῃσιν σκέ-
λοσ κατὰ τὸ ἰσχυαδικόν ἄρθρον, ἔσχε ἐντεῦθεν
εὐκαιρίαν νὰ ἀσχοληθῆ μετὰ πολλῆσ ἐπιστάσεωσ
περὶ τὴν σπουδὴν τῶν μηχανικῶν συνθηκῶν τῶν
ἐπὶ τῶν τοιοῦτων κολοβώσεων ἐν χρῆσει γυιοπλα-
στικῶν ἔργων. Τὸ περιγεγόμενον δὲ τῶν ἐρευνῶν
αὐτοῦ τοῦτων ἀνεκοίνωσε τῇ ἐν Παρισίοισ Ἀκα-
δημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν, ἥτισ και ἤκειψε τὸν Κ.
Fouillou διὰ τιμητικῆσ μνείασ τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

Ἡ τὸ τεχνητόν τοῦτο γυίον τοῦ Fouillou κι-
νούσα δύναμισ ἐζητήθη οὐχι ἐν τῷ ἀνωμόφῳ ὀσφῳ,

ἀτε μὴ ὑπαργούσεσ ἐν αὐτῷ τοιαύτησ, ἀλλ' ἐν τοῖσ
ὀσφυακόισ σπονδύλοισ και τοῖσ ἀπὸ τοῦ θώρακοσ
εἰσ τὴν πύελον δικνουμένοισ ἰσχυροῖσ μυσί. Πρὸσ
τὸν σκοπόν δὲ τοῦτον ἐδέησε νὰ περιβληθῆ ὁ ἀνά-
πηροσ διὰ τινοσ ὑπεστρωμένου περιθωρακιδίου, μετὰ
τοῦ ὁποίου συνέχεται τὸ τεχνητόν σκέλοσ. Τὸ
πρακτικόν ἀποτέλεσμα τῆσ τοιαύτησ οἰκονομίασ
ὑπερέβη κᾶσαν προσδοκίαν ὁ χειρισθεῖσ ἠδύνατο
διὰ τινοσ ἰδιάζοντοσ συνδυασμοῦ μυικῶν κινήσεων
και διὰ τινοσ, μόλισ ἐπαισθητῆσ, ταλαντεύσεωσ τοῦ
σώματοσ αὐτοῦ νὰ προβιβάξῃ τὸ τεχνητόν σκέλοσ
και οὕτω βαδίξῃ, οὐ μόνον εὐχερῶσ, ἀλλὰ και τα-
χέωσ. Χωρὶσ δὲ ποσῶσ νὰ διαναπαύηται ἐπορεύετο
μακρὰσ ὁδοῦσ (μέχρι δύο μιλίων) και μάλιστα εἰσ
ἐδαφοσ ἀνωφερῆσ και ἀνώμαλον, ἀνομιλλώμενοσ
μάλιστα κατὰ τὴν ταχύτητα, τὴν ἀκρίβειαν και
τὸ ἀσφαλὲσ τῆσ βαδίσεωσ πρὸσ ἄλλοσ ἀναπήροσ,
ἠκρωτηριασμοῦσ κατὰ τὴν κνήμην, ὑπερβάλλων κα-
τὰ πολὺ ἐν τοῖσ εἰρημένοισ τοῖσ κατὰ τὸν μῆρόν
ἠκρωτηριασμένων. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγοσ τεχνητόν
σκέλοσ φέρει μίαν μὲν ἄρθρωσιν κατὰ τὸ γόνυ,
ἐτέραν δὲ κατὰ τὸ ἰσχύον. Ὡστε ὁ φέρων αὐτὸ
δύναται νὰ καθέξῃται και συνάγῃ αὐτὸ πρὸσ ἀνε-
τώτεραν κατάκλισιν.

Ὁ ἐν Τέλωνι (Toulon) καθηγητῆσ Κ. Rouie
ἐδημοσίευσε κατὰ τὰσ ἀρχὰσ τοῦ παρόντοσ ἔτουσ,
ἐν εἶδει ἐπιστολιμαίασ ἀνακοινώσεωσ πρὸσ τὸν Κ.
Debove, τὴν ἀκόλουθον ἄλθεσιν περὶ τῶν πρακτι-
κῶν πλεονεκτημάτων τοῦ τεχνητοῦ σκέλοσ τοῦ
Fouillou. Οἱ τῷ 1859 ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ διὰ τῆσ
κατὰ τὸ ἰσχυαδικόν ἄρθρον ἀπεξάρθρῃσεωσ τοῦ
σκέλοσ ἀκρωτηριασθέντεσ τέσσαρεσ ἔργαται, ἔκτο-
τε δὲ φέροντεσ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγοσ γυιοπλαστικόν
μηχανήμα, διαβεβαιούσιν, ὅτι εὖρον τοῦτο κατὰ
τὴν μακρὰν ταύτην χρῆσιν λίαν βοηθητικόν πρὸσ
τὴν βάδιαν, ἥτισ γίνεται τοσοῦτον ἀσφαλῶσ, εὐ-
χερῶσ και ἥκιστα δυσπρεπῶσ, ὡστε οὐδεῖσ δύναται

ἀφ' ἐαυτοῦ νὰ διακρίνῃ, ὅτι ὀλοκλήρον τὸ ἕτερόν
κάτω ἄκρον ἐκάστω τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων εἶναι
ψευδὲσ. Τὸ ἐξῆχοσ ἀγαθόν τοῦτο πρακτικόν ἀπο-
τέλεσμα πρέπει νὰ ἀποδοθῆ εἰσ τὸ ὅτι τὸ τεχνη-
τόν σκέλοσ συνέχεται, ὡσ εἴρηται, μετὰ τοῦ θώρα-
κοσ. Οὐδεῖσ δὲ τῶν τεσσάρων ἐκείνων ἀναπήρων
αἰτιᾶται ἄλγοσ ἐκ πίεσεωσ κατὰ τὸ χωρίον τοῦ
ἐπεραιομοῦ τοῦ σώματοσ ἐπὶ τοῦ τεχνητοῦ σκέλοσ,
ἀτε ἅπαντεσ ἀκρωτηριασθέντεσ κατὰ τὴν χειρί-
στικὴν ἐκείνων μέθοδον, καθ' ἣν σχηματίζεται εἰσ
πρόσθιοσ κρημνὸσ και διὰ τῆσ ὁποίασ ὁ χειρισθεῖσ
ἀπαλλάσεται τῶν ἐξ ἐνδεχομένησ πίεσεωσ τοῦ ἰ-
σχυαδικοῦ νεύρου δριμυῶν ἀλγηδόνων. Σημειωτέον
δὲ, ὅτι κατὰ πᾶσαν ἀπεξάρθρῃσιν, καθ' ἣν τὸ ἀκο-
λοῦθωσ προστετηγόμενον ἀναπληρωτικόν ἐξ ἐπιτε-
χνήσεωσ γυίον μέλλει νὰ ἐρεθίσῃται ἀμέστωσ ἐπὶ τοῦ
κολοβώματοσ, ἀπαιτεῖται νὰ διατέμνωμεν τὸν νευ-
ρικόν κρημόν τοῦ καθαιρουμένου μέλοσ ὑπεράνωθεν
τοῦ χωρίου τοῦ ἐπεραιομοῦ τοῦ σώματοσ ἐπὶ τοῦ
προσθέτου γυίου, ἢ, τοῦλάχιστον, νὰ ἐκτελώμεν
τὴν ἀπεξάρθρῃσιν κατὰ τοιαύτην χειριστικὴν μέθο-
δον, δι' ἥσ καθίσταται ἀδύνατον νὰ πιέζωνται ὑπὸ
τοῦ τεχνητοῦ σκέλοσ τὰ νεῦρα, ὅπερ ἢ ἤθελεν ἀν-
αγκάσει τὸν χειρισθέντα νὰ μὲνῃ διηνεκῶσ ἀμετα-
κίνητοσ, ἢ ἤθελεν προξενεῖ εἰσ αὐτόν, βαδίζοντα,
δυσφορήτοσ ἀλγηδίνωσ.

Ἄλλ' ὁ ἐν τῇ αὐτῇ ἐκείνῃ πόλει χειρουργὸσ Κ.
Arlaud παρατηρεῖ πρὸσ ταῦτα (ἐν τινι διὰ
τοῦ Δελτίου τῆσ Θεραπευτικῆσ [LXII σελ. 525]
δημοσιουθεῖσῃ διατριβῇ), ὅτι τὰ πράγματα ἀπο-
λείπονται πολὺ τῶν ἐκλειαστικῶν λόγων τοῦ Κ.
Rouie και ὅτι, ἐκτελέσασ ἀρτίωσ τὴν κατ' ἰσχύον
ἀπεξάρθρῃσιν, θέλει προσεχῶσ ἐκθέσει διὰ μακρῶν
τὰ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἀναφέρων ἅμα και
τὰς ὑπ' αὐτοῦ εἰσ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγοσ μηχανήμα
ἐπενεχθεῖσασ βελτιώσεωσ.

Κατὰ τὸ παρελθόν ἔτοσ ἐπέδειξεν ὁ Κ. Chas-
saignac τῇ ἐν Παρισίοισ « Ἐταιρίᾳ τῶν Χει-
ρουργῶν » δεκαεπταετῇ τινι νεανίαν, οὗ εἶχεν
ἀπεξάρθρῃσει τὸ σκέλοσ κατὰ τὸ ἰσχυαδικόν ἄρ-
θρον. Ἐφερε δὲ τεχνητόν σκέλοσ, κατασκευασθὲν
ὑπὸ τοῦ Mathieu κατ' ἰδίαν ὄλωσ ἐπίνοιαν. Ἄλλὰ
περὶ τῆσ πρακτικῆσ ἀξίασ τοῦ γυιοπλαστικοῦ τοῦ-
του ἔργου ἐφεκτέον ἐτι, μήπω καταδειχθεῖσασ τῆσ
ἀνυσημότητοσ αὐτοῦ, ἐπειδὴ ὁ περὶ οὗ ὁ λόγοσ νε-
ανίασ δὲν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ αὐτὸ ἐπὶ πολὺ, σχημα-
τισθέντοσ συριγγίου κατὰ τὴν οὐλὴν τοῦ κολοβώ-
ματοσ.

40. Περὶ δηλητηριωδῶν παγωτῶν.

Ὁ καθηγητῆσ Κ. Schorff ἀφηγεῖται (Wiener

medizinische Wochenblatt, Τόμ. 10', ἀριθ. 32),
ὅτι παρετήρησεν ἐπὶ πολλῶν συγγράνωσ ἀνθρώπων
συμπτώματα δηλητηριάσεωσ (ὧν ὁ τύποσ ἦν σιγ-
δὸν χολεράδοσ) προελθόντα ἐκ τῆσ ἐδωδῆσ πα-
γωτοῦ διὰ βαρὺλησ ἐσκευασμένου. Πρὸσ ἐξήγησιν
τῆσ δηλητηριώδοσ ταύτησ ἐνεργείασ τοῦ περὶ οὗ ὁ
λόγοσ διωφικτικοῦ σκευάσματοσ εἰσὶ δυνατοῖ τρεῖσ
ὑποθέσεωσ, αἱ ἀκόλουθοι.

Οἱ καρποὶ τῆσ βανίλλησ πρὸ τῆσ ἐπεισαγωγῆσ
αὐτῶν εἰσ τὸ εὐρωπαϊκόν ἐμπόριον ἀλείφονται διὰ
τινοσ τῶν εὐόσμων φυτικῶν ἐλαίων πρὸσ βελτίωσα
διατήρησιν. Λαμβάνεται δὲ πρὸσ τὴν χρῆσιν ταύ-
την ἐνίοτε τὸ τῶν ἐσπερίων λεγομένουσ ἀνακαρδίων
ἐλαίων, τὸ ὁποῖον, ὅταν μὲν ἦ καθαρόν, οὐδεμίαν
ἔχει καυσικὴν δύναμιν, ὅταν δὲ ἦ προσμειγμένον
αὐτῷ τὸ ἐν τῇ περικαρπίῳ δριμύ στοιχείον (ὅπερ
ἔχει τοσοῦτον καυσικὴν δύναμιν, ὡστε ἅμα ἐπι-
χρισθὲν ἐπὶ τοῦ δέρματοσ ἐγείρει φλυκταίνωσ), τότε
εἶναι λίαν καυστικόν. Γενομένουσ πειραμάτων ἐπὶ
κονίλων διὰ τοῦ τοιοῦτοσ δριμύ στοιχείον ἐμπε-
ριέχοντοσ ἀνακαρδίου ἐλαίου, ἀπεδείχθη ἐξ αὐτῶν,
ὅτι τὰ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων μετὰ τὴν ἐδω-
δὴν τῶν διὰ βανίλλησ παγωτῶν παρατηρηθέντα
συμπτώματα δηλητηριάσεωσ ἠδύνατο νὰ προέρχων-
ται ἐκ τοῦ καυστικοῦ ἐκείνου στοιχείου. Ὁ Κ.
Schorff, ἐπαλείψασ ἐπὶ τοῦ δέρματοσ τοῦ βραχίω-
νοσ αὐτοῦ ἀνακαρδίου ἐλαίου, ἐμπεριέχον τὸ δρι-
μύ ἐκείνο στοιχείον, ἔσχε σφοδρὰν φλεγμονὴν τοῦ
δέρματοσ, διαρκέσασαν ἐπὶ τρεῖσ ὅλασ ἐβδομάδασ.

Ἡ δευτέρα τῶν ὑποθέσεων εἶναι, ὅτι πᾶ φαινό-
μενα ἐκείνα τῆσ δηλητηριάσεωσ προῦξένησαν οἱ
ὀξύτατοι βελονοειδεῖσ κρύσταλλοι, οἵτινεσ κατὰ
τὴν διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐξέτασιν τῶν κυτταρί-
ων τῆσ ἐν τοῖσ λοβοῖσ τῆσ βανίλλησ σαρκῆσ πα-
ρατηροῦνται συννηνωμένοι κατὰ κάμυθασ, και οἵτι-
νεσ κατὰ τὸν Soubeiran, ἐφαρμοζόμενοι ἐν δια-
λύσει ἐπὶ τοῦ δέρματοσ, ἐργάζονται ἐν αὐτῷ το-
σαύτην καῦσιν, ὅσαν και ἡ κνίδη. Καθ' ἃ μάλιστα
λέγει ὁ Κ. Schorff, οἱ κρύσταλλοι οὗτοι ἦσαν
παρὰ τὸ σύνθητεσ μεγάλοι ἐν τῇ πρὸσ τὴν σκευά-
σιν τοῦ δηλητηριώδοσ ἐκείνου παγωτοῦ χρησιμω-
σάσῃ βανίλλῃ. Φρονεῖ δὲ και ὁ Κ. Schorff, ὅτι
οἱ κρύσταλλοι ἐκείνοι, ἐπιδρῶντεσ ἐπὶ τὸν ἔλενο-
γόνον τοῦ στομάχου ὑμένα, δύνανται κάλιστα νὰ
ἐπιγέρωσι τοιαῦτα φαινόμενα δηλητηριάσεωσ, ὅσα
τὰ κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην παρατηρηθέντα.

Τρίτον ἠδύνατό τις πρὸσ ἐξήγησιν τῆσ διαταρά-
ξεωσ τῶν πεπτικῶν ὀργάνων ἐκ τῆσ ἐδωδῆσ τοῦ
παγωτοῦ ἐκείνου νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ἐν αὐτῷ ὑπῆρχε
βουτυρικόν ὀξύ. Ἄλλ' ἡ ὑπόθεσισ αὕτη φαίνεται ἡ
ἥττον πιθανῇ, ἐπειδὴ τὰ ἐκ τοῦ βουτυρικοῦ ὀξέοσ

προερχόμενα συμπτώματα δηλητηριάσεως εἰσι πάν-
τη διάφορα τῶν παρατηρηθέντων κατὰ τὴν περι-
ῆς ὁ λόγος περιπτῶσιν.

Καὶ ἐν τῇ «*Ἱατρικῇ*» δὲ τῶν *Παρισίων ἐφη-
μερίδι*» ἀνέγνωμεν οὐ πρὸ πολλοῦ περὶ ἐτέρας
περιπτώσεως (παρατηρήσεως καὶ δημοσιευθείσης
ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ *K. James*), καθ' ἣν ἡ ἐδωδὴ πα-
γωτοῦ δι' ἀφρογάλακτος (*Crème*) ἐπήνεγκεν ἐπὶ
πολλῶν συγχρόνως ἀνθρώπων ναυτιάσεις, ἔμετον,
ὕπαγωγὴν κοιλίας (τὰ διαχωρήματα παρά τισιν
ἦσαν δίκαια) καὶ σφοδροτάτους στρόφους. Χημι-
κῆς ἐξετάσεως γενομένης, εὐρέθη, ὅτι τὰ μὲν πρὸς
σκεύασιν τοῦ παγωτοῦ ἐκείνου χρησιμεύσαν ἀφρό-
γαλα δὲν ἐμπεριείχεν οὐδὲν τὸ δηλητηριώδες, τὸ
δὲ παγωτὸν αὐτὸ (ὅπερ εἶχε σκευασθῆ καὶ διαμεί-
νει ἐπὶ πολὺ ἐν μεγάλῃ ποσότητι ἐν μὴ καλῶς δια-
τετηρημένοις κασσιτερίνοις ἀγγείοις) περιείχεν, οὐ
μόνον μόλυβδον (οὐ ὅμως τὸ ποσοῦν ἦν οὕτως ἐλά-
χιστον, ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ εἶναι τὸ αἷτιον τῶν
συμπτωμάτων ἐκείνων) καὶ σίδηρον ἐν ἀρκούντως
μεγάλῃ ποσότητι (ἀλλ' οὐδ' ὁ σίδηρος ἠδύνατο,
βεβαίως, νὰ προξενήσῃ τὰ συμπτώματα ἐκείνα),
ἀλλὰ καὶ μέγα ποσοῦν κασσιτέρου. Ἀναζητηθέν-
τος ἐν τῇ ὑπόπτῳ ἐκείνῳ σκεύασματι καὶ χαλ-
κοῦ, στίμμεως, ἀρσενικοῦ καὶ ὑδραργύρου, οὐδὲν
τούτων εὐρέθη. Ἦν δὲ τὸ ποσοῦν τοῦ ἐν τῷ παγω-
τῷ ἐκείνῳ ἐμπεριεχομένου κασσιτέρου τοσοῦτον,
ὥστε ἐξ ἑκατὸν γραμμάτων τοῦ πρὸς ἐξέτασιν δο-
θέντος διαψυκτικοῦ σκευάσματος ἐξήχθη ὁ κασσι-
τερος εἰς μεταλλικὴν κατάστασιν. Ὡστε τὰ ἐπὶ
τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων παρατηρηθέντα συμπτώμα-
τα τῆς δηλητηριάσεως προήλθον, κατὰ πᾶσαν πιθα-
νότητα, ἐξ ἀλάτων τοῦ κασσιτέρου, ἅτινα παρά-
γονται ὅταν ἐπὶ πολὺ διαμείνῃ ἐν ἐπαφῇ ὁ κασσι-
τερος μετ' ὄξους καὶ λιπαρῶν οὐσιῶν, ἐν ταῖς ὁπαί-
αις εὐκόλως τότε σχηματίζεται βουτυρικὸν ὄξύ.

41. Περὶ δηλητηριώδους τυροῦ.

Ἦν τῇ Ἀγγλικῇ ἐφημερίδι «*The Lancet*» ἀνα-
γινώσκωμεν δύο τοξικολογικὰς ἀφηγήσεις, ὧν ἡ μία
ἀναφέρεται εἰς περιπτώσιν τινα, καθ' ἣν δύο ἀν-
θρώποι, φαγόντες διεσθαρρότα τυρὸν, ἐτελεύτησαν
ἀμφότεροι ὑπὸ συμπτώμασι δηλητηριάσεως. Χη-
μικῆς ἐξετάσεως γενομένης, εἰδείχθη ἐξ αὐτῆς ὡς ὁ
πιθανὸς λόγος τῆς δηλητηριάσεως τὸ ὅτι ἐν τῷ
τυρῷ ἐκείνῳ ὑπῆρχε βουτυρικὸν ὄξύ. Ἡ ἐτέρα
δὲ τῶν τοξικολογικῶν ἀφηγήσεων ἀναφέρεται εἰς
περίπτωσιν τινα, καθ' ἣν ἑλκοσι ἄνθρωποι, φα-
γόντες ἀμερικανικὸν τυρὸν, κατελήθησαν ὑπὸ σφο-
δρῶν ἀλγῆδόνων καὶ ἔσχον ἐφεξῆς μεγάλην κατὰ-
πτώσιν τῶν δυνάμεων. φαίνεται δὲ, ὅτι ὁ τυρὸς ἐ-

κεῖνος προήρχετο ἐκ ζώων, νεμηθέντων δηλητηριώ-
δη πόαν. Ἐν τισι, δηλαδή, χώραις τῆς Ἀμερικῆς αἱ
βοαὶς νέμονται πόαν τινα, ἥτις, εἰς αὐτὰς μὲν, οὐ-
δεμίαν ἐργάζεται δὴλησιν, ἀλλ' εἰς τὸ γάλα (ἐπο-
μένως καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ τυρὸν) καὶ τὴν σάρκα αὐ-
τῶν περιποιεῖ τοξικὰς ιδιότητας. Ἐνταῦθα ἀνάγε-
ται καὶ ἡ αὐτὴ αἰγείου γάλακτος δηλητηρία-
σις», περὶ ἧς διελάβομεν ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ
τοῦ «*Ἱατροκράτους*» (Τεύχος Θ', σελ. 219).

42. Περὶ ἱατρικῶν προώρων κυήσεων.

Διὰ τῆς «*Ἱατρικῆς ἐφημερίδος τοῦ Ἐδιμβούρ-
γου*» (τόμ. Ζ', σελ. 332) ἀναγγέλλει ὁ Ἀγγλος
μαιευτὴρ *K. J. G. Milson*, ὅτι κατὰ τὴν ἐν Ἀγ-
γλίᾳ μαιευτικὴν αὐτοῦ πρᾶξιν ἔτυχεν ἀρτίως νὰ
παρατηρήσῃ, ὅτι κοράσιον, οὐ ἡλικία ἦν μόλις
δεκατρία ἔτη καὶ μῆνες ἐξ, ἔτεκεν εὐχερῶς καὶ ἀνευ
μαιευτικῆς συνδρομῆς. Ἦν δὲ τὸ παιδίον, ὅπερ ἐτέ-
χθη ζῶν, θῆλυ. Ὡστε ἡ λίαν νεαρὰ ἐκείνη μήτηρ
συνέλαθεν ἐνῶ εἶχεν ἡλικίαν μόλις δώδεκα ἐτῶν καὶ
ἐννέα μηνῶν καὶ ἐνῶ μόλις εἶχον πορευθῆ αὐτῇ τὸ
τρίτον τὰ ἔμμηνα, ὧν ἡ φοίτησις οὐδὲν εἶχε προ-
ξενήσει ἐνόχλημα. Ἡ λοχεία ἀπέδραμεν ἀνευ ἀνω-
μαλίας τινός. Μόνη ἡ ἐκκρίσις τοῦ γάλακτος δὲν
ἐπῆλθεν οὐδόλως.

Ὁμοίαν περίπτωσιν εἶχεν ἤδη δημοσιεύσει καὶ
ὁ *K. Robertson*. Κατ' αὐτὴν κοράσιον τι εἶχεν
ἤδη συλλάβει πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ ἐνδεκά-
του αὐτοῦ ἔτους καὶ ἐγένετο μήτηρ ἐνῶ εἶχεν ὑ-
περβῆ κατ' ὀλίγους μῆνας τὸ ἐνδέκατον. Ἀλλὰ τὸ
παιδίον εἶχε γεννηθῆ νεκρόν.

Τρίτην περίπτωσιν προώρου κυήσεως ἐδημοσί-
ευσεν ὁ *K. Smith*. Τὸ ἄτομον, εἰς ὃ αὕτη ἀνα-
φέρεται, εἶχεν ἡλικίαν μόλις δώδεκα ἐτῶν καὶ
ἑπτὰ μηνῶν καὶ ἔτεκεν εὐχερῶς καὶ ἀνευ μαιευτικῆς
βοηθείας τελεσθῆνον παιδίον, ζῶν.

Τετάρτην ἐνταῦθα ἀναγομένην περίπτωσιν ἀνα-
φέρει ὁ *La Motte*. Κατ' αὐτὴν τὸ πρὸ τῆς ἡρας
ἐγκυμονῆσαν καὶ τεκὸν ἄτομον ἦν κοράσιον οὐπω
δεκατριετές. Κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπῆλθεν
ἡ ἀπέκκρισις τοῦ γάλακτος, τοσοῦτον μάλιστα
δαψιλοῦς, ὥστε ἐπήρκεσε πρὸς τὴν θήλασιν τοῦ
παιδίου.

Αἱ περιπτώσεις αὗται, οὐ σπάνιαι ἐν ταῖς θερμαῖς
τῶν κλιμάτων, ἔχουσι φυσιολογικὸν διάφορον μό-
νον ὡς ἐκ τοῦ ὅτι παρετηρήθησαν ἐν κλίματι, ἐν ᾧ
ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ὄργανισμοῦ γίνεται βραδέως, ἐπο-
μένως ἡ γυνὴ ἐπιτηδεῖα πρὸς κύσιν ἐν πολλῷ μεί-
ζονι ἡλικίᾳ ἢ ἡ τῶν κατὰ τὰς ἀνωτέρω περιπτώ-
σεις ἀναφερομένων.